

DRŽAVE SE NE NARODIJO, DRŽAVE NASTANEJO

VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK

NOVO

MEJNI PREHOD

SL se je poslovlila od YU stran 4

VESTNIK

Murska Sobota, 10. oktober 1991 • Leto XLII • Št. 40 • Cena 30 tolarjev

KDO BO OBRAL SLAVONSKE KUTINE?

stran 2-3

Predsedni- kova popotnica

Brionska deklaracija in moratorij, ki je za tri mesece odložil pravice in zahteve slovenskega naroda, se je iztekel. Jugoslavija je izstopila iz jugoslovanskega gospodarskega in političnega kaosa ter stopila na lastno pot razvoja in življenja.

Gospod predsednik, Slovenci smo svojo deželo na to pot pospremili z različnimi občutki. Kakšni so vaši?

»Slovenija je že samostojna država. Od velikega števila držav ni mednarodno priznana, tri so jo priznale, to so vse tri baltičske države. Gre za to, da bo po sedmem oktobru Slovenija nadaljevala z dejanji, ki pomenijo njeno dejansko osamosvajanje na tistih področjih, ki so za državo pomembna. To je gospodarski in monetarni sistem oziroma suverenost. S tem prehajajo ključni instrumenti vodenja gospodarske in razvojne politike v roke za to pristojnih slovenskih organov in zdaj je mogoče začeti postavljati ekonomijo, ki bo zdrava in ki bo kompatibilna z evropsko ekonomijo. Sedaj se pozornost začne obračati na ta vitalna vprašanja, na te vitalne probleme, in to bo seveda pokazalo in tudi, upam, dokazalo na-

šo sposobnost, da za to svojo državo zagotovimo svojim ljudem boljše in prijaznejše življenje, se pravi življenjske in delovne razmere na ravni ali blizu nekem procesu standarda življenja in dela, po katerem živijo zahodnoevropski ljudje.

To pričakovanje je torej prijetno. Čeprav se seveda zavedam, da bo ta pot dolga, trnova, in da ne bo nič enostavnejša ali bolj zahtevna od poti, ki smo jo morali prehoditi in jo bomo še prehodili do mednarodnega priznanja.«

Iz družbe, kjer je bila dobra med slabimi, odhaja Slovenija med najboljše. S kakšno popotnico jo pospremljate?

»Mora si postaviti visoka merila, da bi ne bila najslabša med dobrimi!«

Pomurci smo v teh dneh malce prestrašeni in negotovi — to je opazno pri povečanih nakupih in dvigih v banki. Nas lahko pomirite?

»Ljudje ravnajo racionalno. Gremo v negotov čas in zato pač želijo kolikor toliko — glede na razpoložljive informacije, ki jih imajo, koliko imajo, to je seveda stvar vlade in politike — obvarovati svoje premoženje in zaslužek. Torej ga materializirajo. V prihodnje bo zaupanje ljudi v bančno institucijo odvisno od tega, kako bo ravnala banka in kako bo za njo stala državna ekonomska in monetarna politika. Tega zaupanja se ne da dobiti čez noč, se pa lahko čez noč izgubi in nekaj teh primerov smo žal že imeli, še posebej zaradi usode, ki jo doživljajo devizne vloge.«

Renata Ficko

So leta debelih in leta suhih krav. So države velikih in so države majhnih narodov. In potem se menjavajo leta in letine, menjava se blaginja z ubožnostjo, zmage s porazi, narodi dvigajo države in ene države gredo nad druge, da bi prevzele njihovo visoko mesto ali preprosto zato, ker tako hoče njihova volja.

Nobeno od teh stanj narave in družbe, ki se izmenjuje pojavljajo, pa ni večno. V tem nestalnem redu vidnega sveta je naša pravica in naša možnost. Možnost Slovencev.

Države se ne narodijo iz noči kakor dan, ne nastanejo naenkrat. Države se rojevajo in nastajajo, kakor nastaja vsaka skupnost bitij, pa naj bo to skupnost rastlin ali živali.

Letina je bila letos, ko pišemo 1991., ki ga bomo šteli za rojstno leto svoje države, dobra. Trave so zrasle vsaj za tri košnje in v njih je bilo veliko travniškega cvetja.

Zetev je bila naklonjena ali vsaj takšna, da se ne bi bilo pravično pritoževati, kajti ljudje pomnijo leta mnogo bolj suhih krav. Kakor po nekem čudnem naključju je letos celo ajda spet nekoliko rodila.

Casi našega bivanja so nam navzoči in pogosto se nam zdi, da ni več vse tako kakor pravijo pripovedi od nekdaj, ko so bili ključni dnevi, ko se je vedelo, kdaj bo dozorela pšenica in kdaj je zadnji čas za trgatve: nekatera rast se zavleče in plodovi ne dozori, druga se požene in hoče prehiteti. Toda potem se z sezonami to neravnovesje kljub vsemu poravnava — tako, kakor je bilo bolj ali manj vedno.

Ljudje pa so nekatere dneve posebej posvetili, jim pripisali posebno veličino, da so se laže ravnali v preteku let. Če tudi ti dnevi niso imeli velike moči, so jo s to vero vanje dobili. Postal so ključni dnevi.

Zdaj je jesen. Velika mera za naš družbeni čas je bila v tej jeseni 8. oktober.

»Iztekel brionskega moratorija« pravimo temu ključnemu dnevu naše družbene in državne zgodovine. To je bil dan z jutrom in večerom in za njim je prišel deveti oktober s svojim jutrom in svojim večerom. Nič drugega kakor dan v zaporedju dnevov.

Dnevi dobivajo svojo družbeno moč z vero vanje. Njihova naravna moč je od začetka časov.

Vse kar je naše zgodovine, je za nami, vse, kar je naše prihodnosti, je pred nami. Ni nam dano, da bi videli naprej, vse kar je pred nami, je prepuščeno negotovi slutnji in dobrem upanju. Toda največjo moč je potrebno pripisati neomajni volji.

Vmes med prvimi spravili letošnjih plodov, od prvih košenj letošnjih trav, pa do te jeseni, ko vam radostni vinogradniki ponujajo v otip roke, ki se lepijo od sladkega grozdnega soka, češ glejte, koliko sladkorja ima letos grozdje, vmes med enim in drugim naravnim časom je bila vojna. In še vedno je vojna v sosednji deželi Hrvaški, s katero smo nekoč skupaj živeli v neki nesrečno propadli državi.

Razumljivo, da naše razpoloženje po tem 8. oktobru ni brezskrbno, še enem ključnem dnevu, ki podaljšuje rojevanje države, ki se je uradno začelo na nek drug državstvi Slovenstva posvečen dan, 26. junija. Naše razpoloženje ni brezskrbno, je pa vedrejšje. Pa naj se zgodi karkoli. Mi vemo, da je mogoče ključne dneve svoje državnosti, katerikoli bi že to bil, proslavljati samo v dobrem upanju in navkljub negotovim slutnjam. Samo z neomajno voljo do lastne države.

Ne zaradi te države, ampak zaradi narave, ki nam daje letine, zaradi ljudi, ki te letine uživajo in merijo.

Naša država nastaja. Naše možnosti so v naši volji in v dobrem upanju. Potem bo tudi naklonjenost neba na naši strani in duh slovenstva ne bo tako kmalu ugasnil. Kljub negotovosti in spremenljivemu zaporedju letin. Toda naše letine niso odvisne izključno od neba, marveč tudi od našega ravnanja z naravo, ki je neobhodni temelj naše državnosti.

Letošnja letina ni bila slaba in to bi lahko bilo dobro znamenje za nastajajočo državo.

Stefan Smej

RADIJSKA NEDELJSKA KUHINJA

Naj-kmetija 91 iz Veržeja! Na kmetiji Jožeta Seršena bodo v nedeljo, 13. oktobra, kuhali tudi radijski kuharji. Na »podstenu« se bodo zbrali strokovnjaki in kmetovalci in povedali svoje o urejanju podeželja in kmečkih hiš.

Nedeljska kuhinja na Murskem valu bo od Seršenovih potekala od 10.30 do 12. ure, osrednja prireditve pa bo ob 14. uri.

Več o zaključni prireditvi na 8. strani.

Pokrovitelj radijskega prenosa iz Veržeja

69242 KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU, BORECI 49
telefon: 069/87-114, 87-123, 87-115, telefaks: 069/87-055

VESTNIKOV KOLEDAR

- 10. oktober, četrtek, DANIEL
- 11. oktober, petek, MILKO
- 12. oktober, sobota, MAKS
- 13. oktober, nedelja, SLAVO-1.JUB
- 14. oktober, ponedeljek, BORUT
- 15. oktober, torek, TEREZIJA
- 16. oktober, sreda, HEDVIKA

Oktober

- 15. oktobra bo Luna v znamenju prvega kraja.
- 16. oktobra bo dan dolg 10 ur in 56 minut.

Napoved pravi, da bo v petek in soboto delna jasno z zmerno oblačnostjo, v nedeljo pa napovedujejo poslaščanje z dežjem.

Pregovora
Vreme vlažnoka je aprilu za preroka.

Kadar drevje pozno listje sleče, hoda zima bliža se preteče.

VREME

Potrošnik

od 8. oktobra '91

UGODEN NAKUP

MOŠKIH IN OTRŌŠKIH

SRAJJC

v BLAGOVNICI pritičje

Cena s popustom

- moške srajce iz flanele že od 222,90 do 440,00 din /tol.
- moške srajce iz popelina od 156,00 do 460,00 din /tol.
- otroške srajce iz flanele 347,30 din.

Pri plačilu z gotovino dajemo **15% popust**

ULTIMAT JUGOSLAVIJI

Ministri za zunanje zadeve Evropske skupnosti so od sprtih strani v Jugoslaviji zahtevali, da do ponedeljka ob polnoči ustavijo spopade, sicer bo uvedla ES proti Jugoslaviji določene ukrepe, v prvi vrsti gospodarske. To je na tiskovni konferenci izjavil predsednik ministrskega sveta ES Hans van den Broek po neuradnem dvodnevem zasedanju voditeljev diplomacij dvanajsterice v Utrechtu. Tako je možna uvedba popolnega gospodarskega embarga v sodelovanju z Med-

narodnim monetarnim skladom ter Svetovno banko. Med drugim bi to pomenilo tudi odpoved nekaterih že sklenjenih pogodb, tudi sporazuma o medsebojnem gospodarskem sodelovanju. Hkrati pa ES v tem trenutku ne more sprejeti niti puča v Beogradu niti neodvisnosti Slovenije in Hrvaške. Šefi diplomacij evropske dvanajsterice so sklenili, da se ne sme dovoliti umik enot in opreme JA prek italijanskega ozemlja. S tem se je v Utrechtu strinjala tudi italijanska delegaci-

ja. Ker je medtem prišlo do nekaterih kršitev premirja, je Evropska skupnost pozorno proučila položaj in bo na tej podlagi sprejela konkretne ukrepe. ES bo razveljavila trgovinski sporazum z Jugoslavijo, obnovila pa ga bo le s tistimi republikami, ki so doslej pripomogle k mirovnemu procesu. Napovedani so še drugi ukrepi, npr. popolna trgovinska zapora, Velika Britanija pa je predlagala tudi prepoved prodaje nafte SFRJ.

SRBSKO—VOJAŠKI PUČ

Jugoslavija, čeprav že mrtva država, je znova v središču svetovnega dogajanja. Srbski del jugoslovanskega predsedstva je na povsem nelegalni seji zveznega predsedstva, na kateri ni bilo predstavnikov štirih republik in zato tudi ne zadostnega kvoruma, razglasilo vojno stanje. Ta sklep je t. i. srbski lobi v predsedstvu sprejel skupaj z najvišjim vojaškim vrhom, v katerem sta generala Kadijević in Adžić ter admiral Brovet. Nekateri to

vsem prebivalcem SFRJ in pripadnikom oboroženih sil dejal, da so posamezni člani zveznega predsedstva preprečevali sprejete ustreznih sklepov, da bi s tem razbili armado in Jugoslavijo. Kadijević je odkrito obtožil tudi jugoslovanskega premiera Markovića, da se je pridružil takim ciljem. V izjavi je jugoslovanski general tudi dejal, da armada deluje na podlagi sklepov vrhovnega poveljstva predsedstva SFRJ ter da skuša s svojim delovanjem

ni bilo dovolj politične volje, so se cilji Beograda izražali na povsem odkrit način na Hrvaškem. Vedenje zahodnih držav in mednarodnih institucij je namreč naravnost spodbujalo srbsko-vojaški vrh k nadaljevanju in celo širitvi vojaških akcij. To je žal kruta stvarnost, ki se verjetno še nekaj časa ne bo obrnila v prid žrtev velikosrbskih ambicij. Te žrtve pa so zdaj Hrvaška ter Bosna in Hercegovina, jutri verjetno tudi Makedonija.

V Beogradu so očitno zelo resno vzeli razmišljanje ameriške diplomacije, po katerih bi lahko Jugoslavija obstala tudi kot skupnost petih republik, torej brez Slovenije, ki jo je Beograd že odpisal. S srbsko-vojaškim pučem bi torej ustvarili razmere za vojno zmago na Hrvaškem, vojaško ureditev razmer v BiH in za nasilno zadržanje Makedonije v taki skupnosti. Kajpak je treba najprej premagati Hrvaško in vreči njeno sedanjo oblast, za kar so potrebni novi vojaki. Ker pa tudi srbski možje ne odhajajo radi umirat, posebej še ne na tuja ozemlja, bodo imeli tamkajšnji rezervisti odslej, po formalni razglasitvi vojnih razmer, samo dve možnosti: bojišče ali dolgoletni zapor. To je prvi rezultat srbsko-vojaškega udara, drugi pa je splošna državljanska vojna in nove žrtve. Za naprej pa so možni različni scenariji.

Toda iz zgodovine dobro vemo, kako končajo vojni zločinci, kakšna je bila usoda večine srbskih poglavarjev, pa je tudi znano.

MILAN JERŠE

Poskus atentata na Banskih dvorih

Jugoslovanska armada je v ponedeljek okrog 15. ure napadla rezidenco hrvaškega predsednika dr. Franja Tuđmana na Banskim dvorih v Zagrebu. Poslopje je zadela raketa, eksplodirala je na dvorišču in povzročila veliko škodo. V delovnem kabinetu predsednika Tuđmana sta bila v tem času tudi Ante Marković in Stipe Mesić, vendar na srečo nihče ni bil ranjen. Ob tem dogodku, ki je pretresel ves miroljubni in demokratični svet, je predsednik zvezne vlade Ante Marković v telefonskem pogovoru s svojim kabinetom v Beogradu dejal: »Pravi čudež je, da smo ostali živi! Menim, da je za poskus umora kriv zvezni sekretar za ljudsko obrambo general armade Veljko Kadijević. Zato se ne nameravam vrniti v Beograd, dokler general Kadijević ne bo odstavljen s te funkcije.«

dejanje primerjajo s poskusom prevrata v Moskvi, drugi pa predvsem opozarjajo, da sklep predsedstva pomeni napoved splošne vojne v Jugoslaviji in še hujšega razbijaškega divjanja jugoslovanske armade, ki je že zdavnaj zapravila privednik ljudska, zdaj pa še jugoslovanska. Vojska je že povsem odkrito samo srbska in tudi cilji so naravnani v to smer.

Jugoslovanski obrambni minister general Kadijević je v izjavi

preprečiti krvave mednacionalne spopade ter genocid nad srbskim narodom. Največja grožnja Srbom je po njegovem mnenju neonacizem na Hrvaškem, namen armade pa je zato vzpostaviti nadzor na vseh kriznih območjih, zaščititi tamkajšnje Srbe in osvoboditi pripadnike armade. Pogoj za to pa je po Kadijevićevih besedah poraz ustaških sil.

Očitno je torej, da vojska ne namerava odnehati. Ker doslej

Agresija jih izloča iz Evrope

ZDA so obsodile letalske napade na Zagreb. V Washingtonu so sporočili, da se bodo pridružili Evropski skupnosti pri obravnavi možnosti za uvedbo gospodarskih ukrepov proti razpadajoči balkanski državi. ZDA obsojajo vse napade na civilne cilje in vnovič opozarjajo, da se ho srbsko vodstvo skupaj z jugoslovansko armado zaradi agresije samo izločilo iz Evrope. V ZDA še ne razmišljajo o konkretnih akcijah, saj ni jasno, kaj ZDA v tem trenutku lahko storijo.

Kanada je sporočila, da razmišlja o možnosti uvedbe gospo-

darskih ukrepov proti Jugoslaviji. Ta država ho sprejela ukrepe, če bo to pripomoglo, da bo vojskujoče se strani v Jugoslaviji končno »srečala pamet.«

Avstrijski zunanji minister Alois Mock je ostro obsodil bombardiranje hrvaškega glavnega mesta in predsedniške palače. To je po njegovih besedah še en dokaz, da JA ne nadzoruje nobena politična institucija. Širjenje nasilja na Hrvaškem pomeni tudi poraz za Evropo, saj Hrvaško ne bi smela prepustiti tujim usodi. Tudi nemška vlada

je ostro obsodila ponedeljkov letalski napad na Zagreb. V Nemčiji poudarjajo, da je armada povsem očitno odgovorna za to zločinsko dejanje.

V Italiji so po bombardiranju Zagreba opozorili, da zaostrovanje jugoslovanske krize grozi z nepredvidljivimi posledicami. Iz Rima so še enkrat pozvali vojskujoče se strani, naj takoj ustavijo spopade. Albanska armada je zaradi krize v Jugoslaviji v stanju pripravljenosti. To je sporočila albanska televizija in dodala, da so sklep o tem sprejeli na sestanku predsednika države s predsednikoma vlade in parlamenta, nekaterimi ministri in strankarskimi voditelji. Francoški minister za kulturo Lang je pozval ES in Unesco, naj zaščitijo srednjeveška mestna jedra Dubrovnika in Splita.

HRVAŠKA NEODVISNA DRŽAVA

Hrvaški sabor je soglasno razglasil Hrvaško za neodvisno in samostojno državo, ki je pripravljena sodelovati z vsemi bivšimi jugoslovanskimi republikami, s katerimi ni v vojni. Predsednik hrvaške vlade dr. Franjo Gregorić je predlagal vzpostavitev diplomatskih odnosov s Slovenijo.

V torek ob 18. uri so vojskujoče se strani na Hrvaškem podpisale še en sporazum o prekinitvi ognja.

IS o umiku JA

IS skupščine Republike Slovenije je na zaprti seji sprejel naslednje sklepe: IS RS vztraja, da se JA umakne iz Slovenije do 19. oktobra. V Sloveniji je še okrog dva tisoč vojakov in okrog sto oklepnih vozil. JA mora do umika plačati Sloveniji vse stroške in vrniti opremo TO. Oklepna vozila morajo ostati v Sloveniji do konca agresije na Hrvaškem. Z 8. oktobrom prevzema Slovenija efektivno oblast tudi v zračnem prostoru.

Tanki JA prek Trsta?

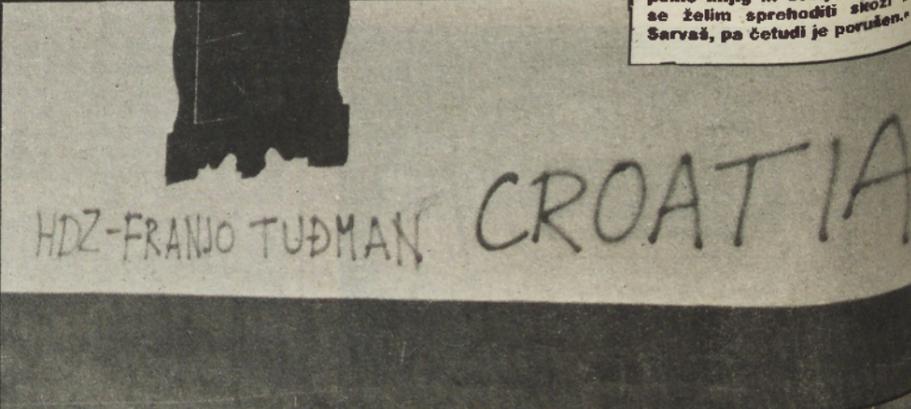
V Trstu so novi dogodki razplamteli protestni ogenj, ki ga je pred dnevi zanehtal italijanski predsednik Cossiga, da bodo italijanske oblasti dovolile umik jugoslovanske vojske in opreme iz Slovenije prek italijanskega ozemlja. Tako se je na izredni seji sestaj tržaški občinski svet, kasneje pa je bilo še veliko ljudsko zborovanje. Kritičen je tudi ves italijanski tisk, ki predvsem poudarja, da ni nobenih zagotovil, da ne bi tankov in orožja takoj uporabili za nadaljevanje vojne proti Hrvaški. Končna odločitev je prepuščena italijanski vladi. Ob tem se je slovenski obrambni minister Janez Janša vprašal, zakaj se ne bi ostanki vojske umikali prek Kopra in zakaj je italijanska vlada še vedno pripravljena delati usluge jugoslovanski vojski.

Dr. Krešimir Glavina, ravnatelj porušene osiješke bolnišnice: »Vsak dan sprejememo povprečno 30 ranjenecov in iz dneva v dan več mrtvih. Hvala vsem ljudem, ki se želijo pomagati.«

Katica Djurdjević, medicinska sestra: »Drugič vas bom povabila v moji svobodni Sarvaš, v moji moji svet, moje malo varstvo, v mojo hišo, polno knjig in cvetja. Tako zelo se želim sprehoditi skozi Sarvaš, pa četudi je porušen.«

Marija Kenjž, Madžarka iz Baranje: »Iz hiše sem stopila, da bi kupila kruh, potem je počilo. Ko sem se zavodila v kleti bolnišnice, sem iz časopisa izvedela, da je mož mrtev. Ne vem, če so ga pokopali, ne vem, kje so moji otroci.«

Sanja Kovačec, žrtev artiljerijskega napada: »Pet deklet nas je sedelo pred osiješko cerkvi. Bilo je sredo. Tri prijateljice so umrle, sestra je ostala brez noge. Zato me je tako strah, da ne bi šli ven, tudi če bi mogla.«

Besedilo: Bojan Peček

SLAVONSKA KUTINE?

Andjelka Kakovac, žrtev tankovske granate, ki jo je zadela v dnevni sobi: »Popolnoma sem iznakažena, bolečine so strašne, obupana sem. A kaj naj naredim? Sploh nisem pesimist — če bi bila, bi doma čakala na drugo granato, tako pa sem se prišla zdraviti.«

Fotografija: Nataša Juhnov

51900-678-84330 — ZA BOLNIŠNICO OSIJEK

V soboto po tretji uri popoldne smo začeli natovarjati TAM 190, vozilo Avtoradgona, za krmilom katerega je pozneje sedel Stanko Sinic iz Zenkovec. S spremljevalcem Dariom Crnkovičem iz Lendave smo se naslednji dan ob treh zjutraj odpravili proti Osijeku, da bi v tamkajšnje porušeno bolnišnico pripeljali zdravila, sanitetni material in živila v vrednosti približno milijon tulerjev. Dobrodavno akcijo je pripravila Emilija Kavaš, predsednica regijskega odbora sindikata Neodvisnost s sodelavci. Nedeljska pot se je kljub ostrim spopadom pri sosedih srečno končala. Osiječani so hvaležni vsem, ki so prispevali za trpeče v kletnih prostorih bolnišnice, kjer so večinoma civilni ranjenci in bolniki. Zgornja številka je žiroračun, na katerega lahko nakazete denar tudi vi.

aktualno

VEDNO VEČ PRIBEGLIH

V ponedeljek in torek dopoldne se je na občinskih sedežih pomurskih organizacij Rdečega križa prijavilo dosti novih pribežnikov, tako da so ponekod že v skrbeh, kako jih bodo oskrbeli in kam jih bodo dali.

V Murski Soboti so včeraj pripisali 40 novih pribežnikov, tako da jih imajo sedaj popisanih 351, seveda pa vsi nimajo statusa begunca, torej niso deležni pomoči. Skoraj vsi so pri sorodnikih in znancih.

V Ljutomeru so imeli v ponedeljek 81, v torek pa že 102. Eno skupino pribežnikov so že morali poslati k dobrostični družini, ki se je prijavila, da jih sprejme. Zato v Ljutomeru pozivajo vse, ki bi bili pripravljeni sprejeti nesrečnike, da se oglasijo in prijavijo na Rdečem križu.

V Gornji Radgoni imajo 150 oseb, vsi pa imajo status begunca. So pri sorodnikih in znancih, nekaj pa jih stanuje v dijaškem domu v Radencih.

V Lendavi pa je prijavljenih okoli 100 pribežnikov.

Na občinske Rdeče križe so dobili tudi mednarodne pakete pomoči, vendar ugotavljajo, da so manj primerni kot paketi, ki jih je pripravil slovenski Rdeči križ.

mh

mh

ROMI V LENDAVI

V lendavsko občino je zaradi vojne pribežalo tudi precej Romov. Manjša skupina jih je prišla že avgusta, čeprav takrat še niso kot vzrok navajali strah pred vojno, večje število pribežnikov pa je prišlo septembra. Prišli so iz Ivanic-grada, Križevca, Varaždina. Čeprav jih niso mogli popisati, pa so vendar ocenili, da jih je v romsko naselje v Gomilici prišlo 20 ter 50 v Črenšovce. Naredili so si zasilne šoture ter spali v barakah ali kar v avtomobilih. Ker so bili v neprimernih bivalnih prostorih, so se dogovarjali, da bi jih skupaj poslali v zbirni center, vendar pa se je medtem na tem delu Hrvaške, od koder so prišli, vzpostavilo premirje, zato so jim svetovali, da se vrnejo. Med bivanjem v Gomilici in Črenšovcih so jim enkrat razdelili hrano.

Pribežniki so prišli z avtomobili in se zaradi nemogočih razmer in prigojarjanja hitro tudi vrnilo domov. Ostala je samo ena družina.

POMOČ

Zadnje septembrsko nedeljo so v krajevni skupnosti Cankova zbirali pomoč za prizadete v Gospiču na Hrvaškem. Krajanje so se pozivili za pomoč dobro odzvali, saj so zbrali 5 ton in 117 kilogramov živil, olje, sladkor, jajca, pralni prašek in zimsko obleko. Zbrali pa so tudi 78 tisoč 770 dinarjev. Zbrano je do Zagreba prostovoljno pripeljal Branko Cipot iz Murske Sobotice. Pobudnik zbiranja pomoči je bila Adra.

Rdeči križ, Karitas, Adra in drugi iz soboške občine, ki želijo pomagati prizadetim, pa so se dogovorili za skupno zbiranje pomoči. Tako je bila konec prejšnjega tedna skupna zbiralna akcija, v kateri so tokrat bili zajeti krajevni uradi Puconci, Bogojna, Martjanci, Beltinci, Tišina ter Murska Sobotica z okolico. Zbrali so čez 60 ton živil, tudi sladkor, mleko v prahu, kavo in kekse ter drugo, zbrali pa so tudi 100 tisoč dinarjev. V akcijo zbiranja pomoči pa se je vključilo tudi Zdravniško društvo.

V Gornji Radgoni so zbrali 26 ton živil, oblačila ter 60 tisoč dinarjev, akcijo pa so vodili Karitas in Slovenski krščanski demokrati. Konfederacija neodvisnih sindikatov Slovenije pa je prejšnji teden v osješko bolnišnico odpeljala zdravila, sanitetni material, mleko v prahu in druga živila v vrednosti milijon 300 tisoč dinarjev. Zbrano je v osješko bolnišnico peljal šofer AR-Speda. Še vedno pa imajo odprt žiroračun št. 51900-678-84330, na katerega lahko nakazujete prispevke za bolnišnico.

V tej akciji pomoči so sodelovala podjetja radgonske in soboške občine, tudi zdravstveni zavodi ter v Radgoni delavci iz upravnih in vodstvenih struktur.

SINDIKALNA DEKLARACIJA ZA MIR

Za pomoč prizadetim zaradi vojne na Hrvaškem so se odločili tudi v svobodnih sindikatih, zato so sprejeli akcijo zbiranja denarnih pomoči delavcem in njihovim družinam na Hrvaškem prek posebnega žiroračuna pri Delavski hranilnici. V akcijo podpisovanja Deklaracije za mir pa so se vključili tudi v območni organizaciji Zveze svobodnih sindikatov Pomurja, ki je dala pobudo, da se v sindikatih podjetij, zavodih in ustanovah dogovorijo o načinu zbiranja podpisov. Gre za resno, odgovorno ter politično in moralno akcijo, v katero se lahko vključijo tudi tisti, ki niso člani svobodnih sindikatov.

V Deklaraciji za mir so med drugim zapisali, da hočejo mir, delo in svobodo, neodvisnost, suverenost in človeka vredno življenje. Zato so za mirno reševanje sporov med narodi in različno mislečimi ljudmi. Kličejo k razumu, zahtevajo pogovore, strpnost in medsebojno spoštovanje.

M. Jerše

OTROCI

RIŠEJO VOJNO

Hoteli ali ne, vojna je postala del otrokovih misli in razmišljanja. Najbolj nam to vedo povedati vzgojiteljice v vrtcih, ko jih opazujejo pri igri. Že malčki si iz kock lego ne sestavljajo samo hišk in avtomobilčkov, ampak tudi puške in tanke. Nekoliko večji otroci, a še vedno petletniki, se večkrat pogovarjajo o vojni, bolj, kot si mislimo, poslušajo radio in gledajo televizijo in si tako ustvarjajo lastno podobo o vojni.

Vzgojiteljica jim je tako enkrat, ko je slišala njihov pogovor, dala liste, da bi vojno tudi narisali. Prav vsi so vedeli, kaj risati.

Nič prijaznega ni bilo v otroških risbica o vojni, ne rožic in sončka, ampak črna letala in tanki, razrušene hiše, rdeče bombe in rakete.

Otroci tudi niso pozabili, kako je bilo takrat, ko so vojaška letala letala nad našimi kraji. Pripovedujejo, kako so bežali v zaklonišča, se doma skrivali v kletih, sodih in shrambah, kako so jokali, ker jih je bilo strah.

Četudi si tega ne bi radi priznali, pa vendar naši otroci rišejo tudi vojno, jo gledajo in vedo pripovedovati o njej, saj jih je oplazila toliko, da so spoznali strah, ki jo prinaša.

Zdaj je teden otroka, letošnji moto pa je otrok in prosti čas. Dobrodošel tudi zato, da bi doživljali teh nekaj dni vsaj delno zbrisala rane iz otroških duš.

mh

ELEKTROTEHNA SET

30% popust

v prodajalnah ELEKTROTEHNE

v Murski Soboti, Gornji Radgoni, Mariboru, na Ptuj, ...

za kompletni program **BLACK&DECKER**

Pohitite, popust velja

samo do

30. oktobra!

Slovenija se je poslovila od Jugoslavije

Štefan Smej

Lujzek in drugi na trati

Skorajda že bivši direktor soboške bolnice mag. Zver, publicistično znan kot »rdeči Zver«, je stal v napoleonski drži in se smejal, kakor da bi orehe presipaval. Ko je Lojze Peterle »zapekal« vsako dobro žogo pred golom soboških direktorjev in je mag. Kovač, direktor Potrošnika z največjo znano plačo tostran Mure, plesal okrog njega s košarkarskim korakom. Nekako se mu je posrečilo, da je premiera vsakokrat zmedel in je ta »plenik« žogo zdaj sem zdaj tja, kakor se jeseni leno odbijajo orehi, ki padajo na zemljo. Zver pa ni bil zadovoljen, ker je vladno moštvo kljub predsednikovi »levonožnosti« zmagovalo: »Zdaj se vidi, da smo Prekmurci hlapiči, ker se oblasti v rit vlečemo.«

Oblast je v tej že začeti predvolilni kampanji, ki jo izvaja v obliki nogometnih tekem z raznimi selekcijami, od domorodnih do direktorskih, tokrat zmagala prvič. Denarni izkupiček s tekme med slovensko vlado in soboški direktorji bodo dali za Hrvaško — kar pa je v vsej zadevi postranskega pomena.

»Če bi prodali bencin, ki ga je porabil helikopter, s katerim so prileteli, bi dobili več denarja za Hrvaško, kot pa s prodanimi vstopnicami,« je rekel eden od gledalcev.

Pa saj sploh ne gre zato.

Pomembno je natančno to, kar se je dogajalo. To, da so domorodci brčali v telovadnih copatih, člani slovenske vlade pa v kopačkih. In je nekdo ob tem na tekmi v četrtki popoldne ugibal, če so obuti gostitelji v bolj plesno in manj nevarno obutev vladni varnostniki. Pomembno je, da so gledalci lahko z roba igrišča vzklikali »zamenjajte Lujzeka!«, »zamenjajte levo krilo!« misleč pri tem na Peterleta. Namen tekme je bil namreč v tem, da so navadni smrtniki lahko ugibali o varnostnih ukrepih za zaščito oblasti, istočasno pa so lahko čez to oblast brez škode zase in zanj zabavljali. Rdeči direktorji, ki v strahu za svoje položaje doživljajo organski strah pred vladnimi močmi, so prišli v topli telesni stik s temi ljudmi. Z njimi skupaj so sopli in tekali po travi, preoblačili so se z njimi, tu in tam je kateri katerega porinil — in nazadnje so spoznali, da oboji vedo, kaj hočejo. Da oboji hočejo isto: ostati na pozicijah.

Značilno je, da kaže nogomet kot najbolj množični sport politično stanje države. Pri čemer tega ni mogoče poenostaviti do te mere, da bi rekli: dober nogomet je možen samo v državi z urejenim političnim sistemom. Zadeva je veliko bolj slikovita.

Nogomet, tako kot vsaka tekmovalna množična igra, nastaja zaradi občutka manjvrednosti. Zaradi česar ni dobrega nogometa brez velikih igralcev. Ko je iz svetovnega nogometa odšel Diego Maradona, je prišel Robert Prosi-nečki.

Vsak človek ima kdaj pa kdaj občutek manjvrednosti. Toda pri nekaterih zelo postranskega pomena, ambicioznih in talentiranih fantih je ta občutek izrazitejši. Zato so še bolj postranskega pomena, bolj ambiciozni in še bolj piljijo svojo nadarjenost. Nazadnje postanejo veliki nogometarji. Postanejo polbogovi množic, kajti nogomet je religija za vsak primer. »religio eventualis«, kakor pravi sociolog kulture Johann Skocek. — Slovenski nogomet je ustrezno slab, ker nima velikih igral-skih imen. Nebo popularnosti je nezasedeno, zato nanj štartajo politiki. Za to gre.

MEJA S HRVAŠKO JE DRŽAVNA MEJA

S stališča slovenske države se zadeve na mejah bistveno spremenijo le na jugu — nobenega razloga ni več, da bi po izteku moratorija na meji s Hrvaško veljal drugačen režim kot na meji z Avstrijo, Italijo in Madžarsko. Razlogi za takšno odločitev niso zgolj zakonski, temveč gre tudi za vprašanje varnosti slovenske države in njenih prebivalcev. Meja s Hrvaško je najdaljša slovenska meja, meri 546 kilometrov, na njej je 19 mednarodnih prehodov za cestni promet, dva mejna prehoda za meddržavni cestni promet in pet prehodov za obmejni promet. Poleg njih je na železnici še osem mednarodnih mejnih prehodov. Na vseh prehodih bodo sedaj začasno bivalni zabojniki, kasneje pa bo večina mejnih zgradb zidana, kjer bo to mogoče, bodo tudi odstavnih pasovi in parkirišča za tovornjake. Vstop oziroma izstop ljudi, blaga in vozil bo nadzirala policija, cariniki pa opravljajo enako delo kot na mejnih prehodih z drugimi državami. Tudi vsi dokumenti, potrebni za prestop meje, so na hrvaško-slovenski meji za potnike in blago enaki kot na meji z našimi tremi sosedi. Državljeni jugoslovanskih republik bodo lahko potovali čez mejo v obe smeri samo s potnim listom, z osebno izkaznico ali dokumentom, na podlagi katerega se lahko ugotovi njihova identiteta. Omejen je tudi vnos in iznos denarja. Vseh 34 mejnih prehodov je odprtih 24 ur na dan, za nemoten nadzor meje pa skrbi več kot 600 policistov.

SLOVENSKA DIPLOMACIJA

Z iztekom moratorija se na tem področju ne bo zgodilo nič revolucionarnega. Projekt odpiranja slovenskih diplomatsko-konzularnih predstavništev je bil določen že avgusta in poteka po sprejetem programu. Skupščinska komisija za mednarodne odnose je potrdila predlog za odprtje sedmih slovenskih predstavništev v tujini — Washington,

MEJNI REŽIM NA MEJI S HRVAŠKO

Pomurci imamo s Hrvaško tri mednarodne cestne meje: Petišovci, Gibina in Razkrižje, mejni prehod v Lendavi pa je namenjen železnici. Režim prehajanja meje na navedenih mejnih prehodih je za tujce enak kot na mejnih prehodih z Avstrijo in Madžarsko. Državljanom Republike Slovenije, Hrvaške in drugih republik Jugoslavije pa se v prehodnem obdobju kontrolirajo osebne izkaznice ali drug ustrezen dokument za identifikacijo. Če teh dokumentov nimajo, se vstop v Republiko Slovenijo ne dovoljuje. Osebam, ki so mlajše od 18 let in so državljani Republike Slovenije ali drugih jugoslovanskih republik, se dovolji prestop državne meje tudi brez teh dokumentov.

Za delavce, ki vsak dan prestopajo mejo Republike Slovenije, velja, da morajo imeti pri sebi uraden osebni dokument s fotografijo ter potrdilo o zaposlitvi, ki ga izdajo ustrezno podjetje, organizacija ali zasebnik. Ti dnevni migranti lahko nosijo s seboj osebno prtljago in živila za osebo rabo.

Pariz, Strasbourg, Rim, Bonn, Budimpešta in Tel Aviv, v jugoslovanskih republikah pa v Zagrebu in Beogradu. V ZDA je že začel službovati prvi izbrani predstavnik države Slovenije dr. Ernest Petrič. S priznanjem Slovenije pa se bo spremenila tudi dinamika odpiranja predstavništva na tujem. Svež zglede za to je Latvija, iz katere bo Slovenija po navezavi diplomatskih stikov pokrivala tudi Skandinavijo. Predstavništva na Dunaju, Londonu in Pragi so obravnavana že kot odprta predstavništva, za nekatere druga mesta, npr. Moskvo, pa ostaja še naprej rešitev v sodelovanju s slovenskimi gospodarskimi predstavništvi. Predstavniki podjetij hkrati predstavljajo do navezave diplomatskih stikov tudi mlado slovensko državo.

SLOVENSKI TOLAR IN VIHARNI MONETARNI ČASI

V ponedeljek, pozno ponoči, so družbenopolitični zbor, zbor občin in zbor združenega dela Skupščine Republike Slovenije na sejah sprejeli predlog zakona o denarni enoti in predlog zakona

o uporabi denarne enote Republike Slovenije. Denarna enota Republike Slovenije je tolar. Tako se imenujejo tudi slovenski dinarski boni iz preprostega razloga, da ne bi čez šest mesecev ponovno menjavali imena. Razmerje med jugodinarjem in tolarjem je ena proti ena in, kot pravi minister Šešok, smo se s tem razmerjem rešili številnih težav, ki bi jih prinašalo kakršnokoli drugo razmerje, o katerem je bilo v zadnjem času toliko slišati. Na-

tančno, kako bodo poslovali s partnerji v jugoslovanskem prostoru. Izvršni svet Slovenije je sicer pripravil plačilni sporazum za vzpostavitev blagovnih tokov med republikami. Sporazum je usklajen s Hrvaško, zaradi pravnih in objektivnih težav pri sprejemanju teh sporazumov pa si bodo gospodarski subjekti v prvi fazi morali zagotoviti izravnavo blagovnih tokov z blagovno trampo ali z odpiranjem nerezidentskih računov v lokalni valuti. Za 13 milijard dinarjev je tudi terjatev do drugih republik, ki jih bo zelo težko izterjati. Zdi se, da je kljub temu, da v strukturi prodaje v druge republike Slovenija plasira 24 odstotkov vsega blaga, menjava z drugimi republikami marginalizirana. Gospodarstvo očita vladi, da je ta problem zanemarjala, vlada pa za meri gospodarstvu, da je kljub srbski blokadi delež prodaje v druge republike izjemno visok in da je v zadnjih letih padel samo za odstotek. Torej, da so pre malo naredili za večji izvoz. Z uvedbo slovenskega dinarja bo plačilni promet v Jugoslavijo padel, zato bodo preživeli le tisti, ki izvažajo ali ki lahko izgubo jugotrga hitro kompenzirajo z izvozom. Obstajajo najbolj črne ocene, da bo promet z Jugoslavijo padel do osemdesetih odstotkov. Po besedah finančnega ministra Šešoka pa naj bi se ta menjava že v šestih mesecih vsaj do polovice vrnila. Obstaja namreč izredno močna in odvisna povezava med gospodarstvi posameznih republik.

DEVIZNIH REZERV JE ZA 130 MILIJONOV

Republika Slovenija ima tačas za okoli 130 milijonov mark deviznih rezerv. To je za zanesljivost trdne valute, ki bi bila zanimiva za mednarodne finančne institucije, premalo. Po besedah ministra Šešoka bomo do konca prihodnjega leta dosegli rezerve v višini 700 milijonov mark, ki bodo lahko zagotavljale zanesljive naložbe.

DEVIZNIH REZERV JE ZA 130 MILIJONOV

Republika Slovenija ima tačas za okoli 130 milijonov mark deviznih rezerv. To je za zanesljivost trdne valute, ki bi bila zanimiva za mednarodne finančne institucije, premalo. Po besedah ministra Šešoka bomo do konca prihodnjega leta dosegli rezerve v višini 700 milijonov mark, ki bodo lahko zagotavljale zanesljive naložbe.

mrež razmerju ena proti ena ustreza količina in struktura natisanih bonov. Sicer pa je bil zdajšnji slovenski tolar pripravljen že 26. 6., na njem je tudi podpis prejšnjega finančnega ministra. Tolar bo na ozemlju države Slovenije v celoti zamenjal dinarje, zamenjava pa naj bi se opravila v menjalnicah v nekaj dneh. Neomejena menjava dinarjev v tolarje ne bo mogoča, zamenjava bo mogoča samo z

ZUNANJA TRGOVINA V SLOVENSKIH ROKAH

Nadzor nad zunanjo trgovino in transportom so vzeli v svoje roke republiško ministrstvo za ekonomske odnose s tujino, gospodarska zbornica in ministrstvo za promet in zveze. Vlada se je odločila, da bo v začetku slovenske državnosti smiselno povzela zvezno zakonodajo s tega področja. To velja za carinske zakone in druge prepise, ki zadevajo uvozne davkatve. To pomeni, da bodo izvozno-uvozni izdelki pod enakimi režimi, količinskimi in vrednostnimi kontingenti, dovoljenji in soglasji. Kar se tiče kvot za izvoz raznih vrst blaga, bo Slovenija skušala doseči, da se nam do priznanja lastne slovenske državnosti dodelijo kvote v okviru jugoslovanskih. Kot dedič Jugoslavije je Slovenija pripravljena spoštovati tudi vse mednarodne, dvo- ali večstranske sporazume, ki jih je Jugoslavija podpisala z različnimi državami. Ščasoma pa naj bi na novih temeljih zrastle novi, času in razmeram prilagojeni sporazumi.

DOLGOVI IN PREMOŽENJE

V temeljih za pogajanja, ki jih je zapisala Republika Slovenija, je jasno, da je Slovenija ob razdelitvi jugoslovanske zapuščine pripravljena sprejeti svoj sorazmerni delež obveznosti, zahteva pa tudi svoj delež premoženja tako doma kot na tujem. Ko bodo mogoča pogajanja — to bo takrat, ko bo slovenska stran dobila sogovornika, bomo delili obveznosti in pravice. Slovenska stran predlaga, naj bi premoženje federacije v tujini delili po

prispelku v zvezni proračun. Slovenski delež se je v zadnjih letih gibal med 20 in 25 odstotki. Vsak naj bi prevzel svoje terjatve do tujine, pri delitvi deviznih rezerv pa naj bi bil ključ razdelitve konvertibilni izvoz blaga in storitev vsake posamezne republike. Bolj zapleteno pa bo deliti jugoslovanske obveznosti do tujine. Skupni dolg znaša okoli 16 milijard dolarjev, slovenski delež pa je glede na jugoslovanski dolg 10-odstoten. Slovenska vlada predlaga, da vsaka republika pokrije svoj dolg do tujine, del skupnega dolga, za katerega je težko določiti porabnike, pa bi si razdelili v enakih deležih. Razdelitev dolgov in premoženja bo morala biti čim bolj življenjska. Za pogovor pa sta potrebna dva, konkretnega odgovora iz Beograda pa na slovenske pobude še ni.

15.000 NABORNI-KOV LETNO

Brionska deklaracija in trimesečni moratorij obrambnih zadev

Slovenije nista zajela, zato se je ureditve zakona o obrambi in zaščiti ter zakona o vojaški dolžnosti lahko nadaljevalo tudi v času zamrznitve drugih osamosvojitvenih postopkov. Vojaški rok v državi Sloveniji traja sedem mesecev in se služi v vojaških enotah in enotah organov za notranje zadeve. V tem času potekajo priprave za vpoklic prve redne generacije nabornikov, ki naj bi s služenjem začel v začetku prihodnjega leta. Kontingent slovenskih nabornikov je 15.000 ljudi na leto, aktivnih starešin pa bo imela Slovenija od 1500 do 2000. Obramba Slovenije pa bo še naprej predvsem temeljila na rezervni sestavi, ki danes obsega okoli 200.000 usposobljenih vojaških obveznikov. Od vrstni vojske ima Slovenija samo kopensko vojsko, letalstvo pa bo le kot element usposabljanja in podpora helikopterskim enotam. Morarica ne pride v poštev, po besedah ministra Janše pa se bo najbrž oblikovala obalna straža, ki bo poleg obrambe opravljala zaščitno in reševanje na morju. Vojaško usposabljanje bo pote-

DVOLASTNIKI Z DOKUMENTI

Dvolastniki oziroma lastniki zemljišč z obeh strani meje morajo imeti pri prehajanju meje med Republiko Slovenijo in Hrvaško s seboj uraden osebni dokument s fotografijo in potrdilo o dvolastništvu pristojnega občinskega upravnega organa. Dvolastniki smujejo prek meje prepeljati svoj kmetijski mehanizacijo, orodje, živali ter kmetijske pridelke s svojih površin.

DVOLASTNIKI Z DOKUMENTI

Dvolastniki oziroma lastniki zemljišč z obeh strani meje morajo imeti pri prehajanju meje med Republiko Slovenijo in Hrvaško s seboj uraden osebni dokument s fotografijo in potrdilo o dvolastništvu pristojnega občinskega upravnega organa. Dvolastniki smujejo prek meje prepeljati svoj kmetijski mehanizacijo, orodje, živali ter kmetijske pridelke s svojih površin.

Prilagojeni sporazumi.

Prilagojeni sporazumi.

Prilagojeni sporazumi.

Prilagojeni sporazumi.

PRIPRAVLJENIH 150.000 POTNIH LISTOV

V tem trenutku je v Sloveniji pripravljeno 150.000 potnih listov, ki čakajo na nove lastnike. Vsi so sprejemati po 21. oktobru. Ko se pišemo, se lahko s slovenskim potnim listom potuje v Avstrijo in baltiške dežele, več držav pa je izrazito pripravljeno prenesti v potne liste oz. sprejeti državljanje s takšnimi potnimi listi. Osebe, ki uradi za notranje zadeve v Republiki Sloveniji, bodo prejeli prav tako pa tudi vsi računovodski opremo, ki je potrebna za izdelavo nje listin.

Prilagojeni sporazumi.

Prilagojeni sporazumi.

kalo v dveh učnih centrih, kjer že sedaj poteka poskusno usposabljanje — v Pekrah pri Mariboru in Igu pri Ljubljani. Centra sprejmeta 350 rekrutov, ki se tri mesece usposabljujejo v centrih in štiri v bojnih enotah.

Po trditvah obrambnega ministra Janeza Janše je teritorialna obramba možna v celoti zagotavljati varstvo ozemeljske celovitosti Slovenije. Lastne oborožene sile kot instrument zaščite države in učinkovite kontrole ozemlja so tudi eden od pogojev za mednarodno priznanje Slovenije.

ZAČASNI TOLAR BO V ŠESTIH MESECIH ZAMENJAN S PRAVIM

Po besedah finančnega ministra Šešoka bo Republika Slovenija začasno valuto zamenjala v šestih mesecih. Papir in dizajn za slovenski tolar se že pripravljata v Sloveniji, tiskali pa ga bodo v evropsko znanih tiskarnah, ki tiska denar tudi za druge države. Tolar bo opremljen po vseh pravilih, imel bo sedem zaščitnih oznak.

MEDNARODNO PRIZNANJE

Čeprav je bilo iz evropskih krogov slišati, da je edini formalni zadržek pri priznanju Slovenije trimesečni moratorij, je sedaj po njegovem izteku nerealno pričakovati avtomatično priznanje Slovenije. Za priznanje izpolnjuje Republika Slovenija vse pogoje. Ima nesporne meje in določeno oblast na svojem ozemlju. Čukaze o enotni in nedvojni odločitvi Slovencev za samostojnost. Kdaj bodo vlade v evropski prešle od ugotavljanje dejstva k stopnji formalnega priznanja. Nekatere vlade povezujejo priznanje Slovenije z razpletom jugoslovanske krize in niso pripravljene priznati dežele, dokler ne bo razpleten jugoslovanski vojni priznanje posamičnih dežel. Evropska skupnost nas bo priznala le v kolektivno. Prav tako evropa ne bo dovolila, da bi »primer Slovenija in Jugoslavija« razbil težko in dolga leta grajeno enotnost. Slovenija si bo mednarodno priznanje morala prislužiti sama. Sveto bomo morali dokazati sposobnost gospodarskega preživetja, zmožnosti pazljivo in modro delati pa moramo biti tudi pri političnem reševanju slovenskega problema. Tudi sedaj, po izteku moratorija, bo Slovenija še naprej pripravljena sprejeti svoj delež obveznosti in pravice. Slovenska stran predlaga, naj bi premoženje federacije v tujini delili po

Prilagojeni sporazumi.

PRIPRAVLJENIH 150.000 POTNIH LISTOV

V tem trenutku je v Sloveniji pripravljeno 150.000 potnih listov, ki čakajo na nove lastnike. Vsi so sprejemati po 21. oktobru. Ko se pišemo, se lahko s slovenskim potnim listom potuje v Avstrijo in baltiške dežele, več držav pa je izrazito pripravljeno prenesti v potne liste oz. sprejeti državljanje s takšnimi potnimi listi. Osebe, ki uradi za notranje zadeve v Republiki Sloveniji, bodo prejeli prav tako pa tudi vsi računovodski opremo, ki je potrebna za izdelavo nje listin.

Prilagojeni sporazumi.

Prilagojeni sporazumi.

17. oktobra – začasno odprta meja?

Začelo se je z obujanjem spominov na sejo, ki je bila 27. junija, torej prvi dan vojne v Sloveniji, v Murški Soboti. Takrat sta se komisiji za narodnosti, ki delujeta pri soboški občinski skupščini in železnožupanijski samoupravi, sestali v novi sestavi. Gosta na tej, predsednik železnožupanijske samouprave dr. Gyula Pusztai in predsednik skupščine občine Murška Sobotna Andrej Gerenčer, sta v svojih pozdravnih nagovorih spregovorila o višjih dneh, ki jih je Slovenija zaznala konec junija in v za-

četku julija. Kljub temu pa sodelovanje ni zamrlo niti v tistih najtežjih dneh. Skupna seja je minila v razpravi o kulturnem sodelovanju, ki je lahko zgled za vsa preostala področja. Tudi izobraževalne institucije dobro sodelujejo, lahko pa bi še bolj, saj so še rezerve pri šolanju narodnostnih kadrov na obeh straneh meje. Ugotoviti bi bilo treba, kakšne so možnosti, da se določeno število porabskih srednješolcev šola v Sloveniji in obratno učenci madžarske narodnosti v Sambotelu ali v dru-

gih madžarskih mestih. Ni dovolj samo šolanje na pedagoških šolah, saj manjšine potrebujejo tudi drugo inteligenco, ki bo dobro obvladala materni jezik.

Črna točka sodelovanja je že nekaj časa gospodarstvo. Pri tem je več vzrokov. Dinar in forint še vedno nista konvertibilna, obmejni kraji na obeh straneh meje pa so najmanj razviti v obeh državah. Zdaj, ko je kriza povsod, so ti kraji še bolj prizadeti. Mogoče bo bolje, ko bosta slovenska gospodarska zbornica in železnožupanijska zbornica podpisali sporazum, kar naj bi se zgodilo že novembra. Ob tem dogodku želita biti navzočni obe narodnosti, Slovenci na Madžarskem in Madžari iz Slovenije.

Oboji se zavedajo, da je za obstoj manjšine nujna gospodarska razvitost obmejnih krajev, saj lahko le to zagotavlja obstoj manjšine.

Silva Eöry

Dr. Gyula Pusztai in Andrej Gerenčer sta se sestala še posebej, da bi se dogovorila, kako urediti režim ob začasnem odpiranju meje med Gornjim Senikom in Martinjem. Zakaj? Madžarske oblasti v Budimpešti so namreč ugotovile, da se z Jugoslavijo o tem ne da več pogovarjati, zato so predlagale, naj se lokalni organi na obeh straneh meje dogovorijo vsaj o začasnem odpiranju meje. Vso stvar pa naj opravijo bolj potihno, so se prišepnili.

Če bo vse po sreči, bo prehod začasno odprt že 17. oktobra, za soboški občinski praznik. Prehod naj bi bil odprt ob sobotah in praznikih, slovenskih, madžarskih in cerkvenih.

ENAKI MED ENAKIMI

Slovenska levica je tačas še izobčena iz socialistične internacionale. Komunistov niso sprejeli vanjo, ker so bili proti parlamentarizmu, ker se niso odrekli leninističnim načelom in diktaturi proletariata. Socialdemokrati ne sprejmejo, ker so preveč po nepotrebnem poudarjali boljševezm prenoviteljev, ki pa v očeh zahodnoevropske levice taki v zadnjem času sploh niso več bili. Vseh slovenskih levih strank skupaj, vključno z Močnikovo in Balazičevo, ki sta se pa pred kratkim združili, ne sprejmejo zato, ker jih je preveč.

Zato se, da so se zahodnonemški socialdemokrati zbal, da bi slovenska politična pokrajina preveč pocrnela. Izurjenemu opazovalcu ne more uiti, da se desnica zanesljivo konsolidira, da se SDZ cepi na desni in sredinskolevi del, da se desni blok SDZ-ja in krščanski demokrati pripravljajo na pozitije Slovenske kmečke zveze. Kar bo povzročilo produkcijsko koncentracijo v stvinskih političnih sil.

Na levici pa se stranke kar napre kopčijo in diferencirajo — naposled so se ustanovili še krščanski socialisti. Nemška levica je zato najbrž sklenila, da bo skušala tukaj stvari spraviti v red. Posamezne slovenske leve stranke vabi k sebi in jih poučuje o interesih socialistične internacionale. Vabi jih na pot v Canos-

so, na spokorno romanje za svoje otroške boleznilevičarstva. In jim dopoveduje, da se je potrebno združiti, ker pomembnih razlik med njimi, če jih opazuješ zunaj pro- et contraboljševskih obkladanj, ni.

Center za duhovno obnovo pomurske levice je v tradicionalnem prijateljskem mestu Ingolstadtu. Od 27. do 29. septembra so bili tam predsednik soboških socialdemokratov Karel Kozič, podpredsednik Drago Sifitar in strankin človek za stike s tujimi strankami Vlado Kolmanič. Potem bodo šli še prenovitelji in socialisti.

»Gre za prvi uradni obisk. Ingolstadtski socialdemokrati so imeli doslej uradne stike s sedanjimi prenovitelji in socialisti.

Štefan Smej

Za hitrejši razvoj podeželja

Trikratna seja občinskega izvršnega sveta v Gornji Radgoni je bila v mnogem pripravna na naslednje zborov skupščine občine, ki ho ob občinskem prazniku 15. oktobra. Tako so se seznanili s poročilom o nastali škodi, sancijski in pomoči po neurju s točo v radgonski občini, predlogom o zaziadnem načrtu za bencinski servis s pripadajočimi objekti v Gornji Radgoni, sklenili pa so tudi o dajanju soglasja

k posameznim cenam, ki so v občinski pristojnosti. V ta sklop sodi tudi program dela občinske vlade v zadnjem trimesečju letošnjega leta, ki bo dobil zeleno luč na bližnjem zasedanju občinskega parlamenta. Opravili so tudi nekaj kadrovskih zadev.

Večjo pozornost pa je vzbudil predlog odloka o prostorski ureditvi Negovskega jezera in njegove okolice, kjer so se radgonski izvršniki še posebno angažirali.

Prizadevajo si namreč, da bi ta kraj v osrčju Slovenskih goric zopet pridobil nekdanji sijaj. V mislih imajo zlasti obnovo negovskega gradu, zato so z odprtimi rokami sprejeli pobudo rojaka Mirana Hercoga, ki živi v Švicah in je pripravljen vložiti precej denarja za ponovno ožvitev naravne in kulturne dediščine v tem delu radgonske občine. Hkrati ne gre prezreti, da bi uresničitev te naložbe pomenila veliko spodbudo za podobne posege v okolje, kar bi lahko nazorno prikazali tudi ob organiziranju skupne razstave s partnerji iz avstrijske Radgone, ki bo leta 1994.

Na seji radgonske vlade pa so predstavili tudi zanimiv projekt o razvoju podeželja, s katerim bodo sodelovali na sejnu Za zdravo življenje od 23. do 27. oktobra v Ljubljani. Gre za obširno obnovo starih gradov, šol in drugih objektov na demografsko ogroženih območjih radgonske občine, k čemur želijo pritegniti čim več interesentov.

Milan Jerše

Slovenska vlada potuje h Krainerju

Z nekajevno zamudo je slovenska vlada le določila delegacijo, ki se bo udeležila pogovorov z vlado avstrijske Stajerske. Slovenska delegacija (Peterle, Paš, Ocvirk, Mikša, Jenštrle in Fabčić) se bo 9. oktobra v Gradcu sestala z avstrijskim glavarjem dr. Krainerjem. Pogovarjali se bodo o skupnem organiziranju deželne razstave v Radgoni in Gornji Radgoni 1994. leta ter najverjetneje tudi izbrali vsebino razstave.

Po pogovoru se bodo člani slovenske vlade še odpeljali v Müzzuschlag, kjer bodo ogledali letošnjo deželno razstavo o športu.

bbp

Trgovina KOLMANIČ

KROG, Murska ulica 14, pri Murški Soboti, telefon: (069) 25-364

Nudimo vam zelo ugoden nakup:

- okna IZOLIR po tovarniških cenah
- rolo omarice, polkna hobby program po tovarniških cenah
- vhodna in garažna vrata brez prometnega davka (naročilnice ne potrebuje)
- notranja vrata, italijanske karnise, nemško pluto, obloge, les in druge lesne izdelke

Pri nakupu nad 30.000 din brezplačna dostava na dom ne glede na oddaljenost.

SPOMIN EVROPSKE POLITIKE JE KRATEK

V petek se je na krajšem razgovoru s pomurskimi gospodarstveniki mudil predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan. Razgovor, ki je bil načrtovan že dlje časa, je bil prvotno namenjen gospodarstvu in težavam, s katerimi se to ubada, vendar so to temo zasenčila žgoča politična vprašanja.

Milan Kučan je uvodoma ocenil pomen Brionske deklaracije in pri tem poudaril, da nam je prinesla mir, kar je najpomembnejše, saj se bi lahko to, kar se sedaj dogaja na Hrvaškem, dogajalo tudi pri nas. Posredna posledica tega sporazuma je tudi umik vojske, ki bi se po sklepu predsedstva Jugoslavija moral končati do 18. oktobra. Z deklaracijo je Slovenija dobila tudi evropsko mejo, kontrolo nad carinami in možnost, da vzdržuje teritorialno obrambo na tisti stopnji pripravljenosti, ki je nujno potrebna. Brionska deklaracija je Slovenijo potegnila iz anonimnosti, postala je subjekt mednarodnega življenja, kar se je najbolje pokazalo v Haagu. Tu pogajanj o Sloveniji ni, so pa pogajanja o razdružiti. Napačna je dogma in ocena, da je ohranitev Jugoslavije pogoj za mir v Evropi. Če te dogme, ki daje vtis, da je to notranji konflikt Jugoslavije, da je to državljanska vojna, v kateri JA miri sprte strani, ne bi bilo, bi bilo Evropi jasneje, da je JA osvajalska vojska in da je to vojna dveh narodov. Po besedah predsednika je prvi pogoj za uspeh mirovne konference realno razmišljanje o Jugoslaviji in spoznanje o karakterju te vojne. Evropska politika o mejah veliko razpravlja, pri tem pa pozablja, da nobena meja v Evropi ni bila določena na demokratičen način.

V nadaljevanju je Milan Kučan dejal, da se resnica o Sloveniji zlagoma prebija v dežele

dvanajstere, vendar da Evropa na primeru Slovenije in njene priznanja ne bo dopustila, da se razbija njena enotnost. Zato si ne delajmo iluzij o posamičnem priznanju, Evropa nas bo priznala kolektivno. Za Evropo je Slovenija tudi preizkusni primer, kako ravnati in na kak način reševati probleme, kjer obstojijo zgodovinski narodi z manjšinami.

Milan Kučan je spregovoril tudi o gospodarstvu in ogromni škodi, ki jo je to utrpelo zaradi zaprtja letalskega prostora, blokiranja cestnih in železniških prevozov ter pristanišč. Slovenijo je Narodna banka izločila iz monetarnega sistema, v drugih republikah divja trgovinska vojna in ropanje slovenskega premoženja, zato je gospodarska osamosvojitve edina možnost, da se rešimo pasti jugoslovanskega tržišča. Najpomembnejši so tu ukrepi na monetarnem področju, ki jih je zaradi topičerske tiskarne in povzročanja hiperinflacije razumela tudi Evropa. Ali je Slovenska država sposobna za življenje, se je spraševal predsednik Milan Kučan. Odgovora nam ni povedal, ker ga ne ve. Opozoril pa je na proces finančnega prestrukturiranja, ki teče v prenatrem procesu lastnjenja in na problem pridobitve kapitala iz tujine, ki ga zaradi tveganja ne bomo tako hitro pridobili. Ob padcu proizvodnje in vedno večji nezaposlenosti perspektiva ni rožnata.

Milan Kučan je opozoril tudi na procese parlamentarnih volitev v evropskih državah in

slovenski problem, ki postaja del tega. Tragično je, je dejal, da je Slovenija prišla v položaj, ko se veliki evropski interesi tešjeje čez naše meje. Vendar ne bi bilo prav, če bi Slovenija dobila sloves, da je razbila enotnost evropske dvanajstere. Na izbiro imamo dve poti priznanja. Prva pot je neregularna, saj si ne želimo priznanja na račun drugega (Slovenija dobi priznanje, če Srbija ne neha z ofenzivo). Druga pot je prava in je tista, ki jo je Slovenija že naredila. Na Evropi je, da nam to prizna. To priznanje bo regularno, saj bi pomenilo, da je Slovenija evropska država po vseh merilih. To je tudi pot, ki odpira finančne institucije, ki omogoča, da Slovenija dobi pravice, ki ji pripadajo iz nasledstva Jugoslavije.

Ali obstaja možnost ponovne agresije JA na Slovenijo? »Dokler obstaja takšna nora vojska kot je ta, je vse mogoče,« pravi Milan Kučan. »Te armade se bojijo tudi na vzhodu in če pače Hrvaška, potem ni nobenega razloga, da bi se ta vojska, ki brani svojo existenco, ustavila na Kolpi. Vendar obstaja razloga, da do tega ne pride. JA je srbska armada v funkciji srbske politike. Če bi se vrnila v Slovenijo, bi bila to okupatorska armada in na to dejstvo bi svet drugače reagiral. Drugo kar je, pa je mirovna konferenca v Haagu. Več kot jasno pa je, da je bitka za Hrvaško tudi bitka za Slovenijo.«

Renata Ficko

TAKO JE GOVORIL KUČAN

Kučanov in Ruplov nedavni obisk v Franciji je mogoče razumeti kot uspeh. Uspeh, ki gre bolj na rovaš Kučana kakor Rupla, ker je umesno predpostavljati, da so francoski sogovorniki, ki so vsi koncipirani po Miterrandovi brezizraznosti, bolj dojemljivi za Kučanovo neafektiranost, kar je rdeča nit francoske diplomacije, kakor za Ruplovo svetovljanstvo — ki je sicer očitno anglosaško inspirirano, toda pomešano z Ruplovo aroganco, ki je na sploh prijetna, toda včasih neprimerna, pri Francozih ni moglo vzgati že zaradi tradicionalne francoske nenaklonjenosti anglosaksoncem. Oba skupaj sta potemtakem kar primerna za tisti del diplomatskega sveta, ki govori angleški in francoski jezik in prava škoda bo za Rupla, če ga SDZ, ki se bo preoblikovala v NDZ, potegne iz vlade.

Kaže torej, da postaja naš rojak iz nekdanjega političnega »brezbarvneža in kakor pravijo Nemci, »špetcünderja« (tistega, ki se ponoči vžiga) pravi diplomatski maček.

Kaj se je pravzaprav zgodilo, da so Francozi nenadoma pokazali več razumevanja za slovenski položaj? So na to vplivale same krvave razmere v nekdanji Jugoslaviji, je opešal srbski lobistični vpliv v Parizu ali pa je Francija zaradi rivalstva z Nemčijo, ki si z večjo naklonjenostjo Sloveniji in Hrvaški zagotavlja interesno sfero, začela poslušati Slovence? Na katerokoli od teh vprašanj je z gotovostjo nemogoče odgovoriti. Verjetno je namreč to in ono, toda za nadaljnjo analizo razlogov bi morali imeti informacije, ki so nam nedosegljive.

Dejstvo pa je, da so Francozi znani velikonacionalisti in rezultati, s kakršnimi sta predsednik predsedstva in zunanji minister prišla iz Francije, so zaradi tega presenetljivi.

Čeprav bi se komu zdelo, da pač niso ne vem kakšni, je potrebno pomisliti tudi na to, da je Francija rojstno mesto tako nacionalizma kakor šovinizma.

Za izhodišče naše analize Kučanovega uspeha, kajti rekli smo, da je najverjetneje na obisku on izrekal odlične stavke, je njegova terminologija.

Nekoč je Kučan govoril prepu-

sten jezik: besede je spretno vezal v dolge povedi in bilo jih mogoče razlagati tako ali drugače — to je bila značilnost partijske sofisticirane spretnosti.

Potem je njegovo pripovedovanje začelo dobivati čedalje več socialdemokratskega soka — še vedno pa je bilo toliko brezbarvno, da je bilo razumljeno kot zagovarjanje ohlapnega jugoslovanstva, in

MILAN KUČAN

Kučan se je z njim še vedno mogel gibati na relaciji Ljubljana Beograd, toda v Beogradu čedalje manj.

Cez nekaj časa se je v njegovih govorih začelo pojavljati svetopisemsko izrazje — tam okrog razglašanja osamosvojitve. Najpogosteje je uporabljal besedo »zaveza«. To je bilo takrat, ko je lansiral tisto o času miru in času vojne, izrek mimo katerega je komaj mogel kak oglaševalec k javni besedi. Kučan zdaj že postaja neprisilna referenca, novinarji ga več ne citirajo samo za to, ker je vodilni politik, marveč — vsaj tisti, ki so se že znebili predsodkov — tudi zato, ker izgovarja z dramaturgičnostjo nabite stavke.

Od staro- in novozaveznosti se zdaj, ob srečanju z Abrahamom, čedalje bolj povezuje s prekmursko ljudsko modrostjo. Po drugi strani pa se ne odreka več latinskimi citatom.

Ob nedavnem obisku v Muri je povedal, da je Francozom postregel kar z dvema prekmurskima pregovoroma. Četudi se je pozneje pokazalo, kakor je dejal, da so to tudi njihovi pregovori, so sogovorniki očitno spoznali, da se pogovarjajo z nekom, ki govori polnokrven diplomatski jezik, ne pa brezbarvno latovščino. Francozi, kakorkoli velikonacionalistični, so

morali sprevideti, da Slovenija ni neka administrativna tvorba, ki si zaradi boljšega življenjskega standarda sebično želi iz Jugoslavije, marveč da je živa nacionalna entiteta, ki se členi na svoja ljudstva.

Kučan je nekoč prej slednjic le pristal na to, da se ga v kulturološkem smislu umešča med literarne. Zdaj je pristal tudi na to, da se v diplomatskih nastopih predstavlja kot tisti, ki se je državniško profiliral v razmerju do prekmurstva. Pri čemer v celoti gledano ni toliko pomembno to, da gre za prekmurstvo, ampak to, da gre za ljudstvo.

Francozom je, po njegovem lastnem poročanju o poteku pogovorov povedal dva pregovora. Tistega o Ciganu, ki je tako dolgo učil konja stradanja, da je ta nazadnje crknil, in onega o tem, da je »najboljši tretji sosed«.

Očitno je, da se naš rojak uspešno otesa nekdanje partijske brezbarvnosti, ki je terminološko poznala samo proizvajalna sredstva, interese, razrede in podobno izkoreninjeno bipolarnost.

Na Slomškovem slavju v Mariboru je imel najboljši govor. Zato, ker je bil bolj prosvetiteljski kakor krščanskodemokratski minister za solstvo in bolj svetopisemski kakor mariborski škof.

V Franciji je govoril v bergsovnem duhu: primerjave je imel iz življenjskega zagona ljudstva. Obenem pa je Francoze še zvit spomnil na ilirizem, ko jim je rekel, da je najboljši tretji sosed. S tem jim je pokazal, ker je posredno dal vedeti, da se zavedamo nemške bližine in potencialne nevarnosti.

V zadnjem intervjuju v Delovi soboti prilogi je uporabil latinski izrek, ko je rekel, da bo nemara tujina še vedno skušala podaljševati moratorij »ad calendae graecas« — ali po prekmursko »do nikolovega«. Si morate misliti, da bi od Kučana kaj takega šli pred petimi leti!

Očitno je, da Kučan vstopa v izobno obdobje svoje politične kariere. Tem bolj, čim izraziteje se otesa nekdanje partijske sterilnosti in kolikor bolj se spogleduje z živim duhom ljudstva, klasike in izročila. Ta pozen in kakovosten vžig prinese Abraham!

Štefan Smej

SOCIALNA STISKA IN ZIMA

Ne vpraša, niti ne potrka, samo na stranska vrata stopi v družini — socialna stiska, ki vedno bolj postaja nepovabljen družinski član družin in posameznikov. Napoveduje se tudi zima, nikoli neznana bode in siromaštva. Ljudje pa si iščejo pomoči za zimsko pomoč ali prezimovanje tudi na centrih za socialno delo. Prav te mesece mesece trkajo na vrata centrov tisti, ki so se znašli v socialni stiski ter prinašajo vloge oziroma prošnje za pridobitev enkratne ali začasne družbene pomoči predvsem za nakup oziroma ali hrane.

»Ugotovljamo, da se število upravičencev do družbenih denarnih pomoči v zadnjem času povečuje, medtem ko je bilo letošnja leta število prejemanj bolj ustaljeno, kar glede na dane razmere niti ne preseneča.« Ugotavlja direktorica lenuškega centra za socialno delo Angelca Hozjan. Nakup hrane, tudi šolskih potrebščin učenci namreč še niso prejele, tudi smrt v družini, vse tiste, ki že težko živijo, bolj prizadene in zato se ločujejo za vlogo na centru. V vsaki občini se število ljudi, ki prejema edini vir za življenje, torej, ki res nimajo česa živeti, ni povečalo, se pa število tistih, ki so bili upravičeni ter so prejeli enkratno ali začasno pomoč. V lan-

Kriteriji oziroma cenzusi za pridobitev družbenih denarnih pomoči se niso spremenili, vendar pa se je maza spremenil kriterij za izračun katastrskega doka. Prav zato so nekateri vlogi na kmetijah po mesecu prejeli nižji otroški dodatek.

Letu so imeli 93 enkratnih družbenih pomoči, v letošnjem prvem polletju pa že 112. povečalo se je tudi število družbenih virov, lani 110, v letošnjem polletju pa 123. Edini vir za preživljanje prejema 13 evrov. Kriteriji se v tem času niso spremenili in tudi ne cenzus pridobitev denarnih pomo-

ci prav za enkratne, časne družbene pomoči mora biti edini v občinskih proračunih. V vsaki občini so načrtovane edinstvene socialne pomoči zaradi socialne stiske ljudi vršni svet le sprejel stališče, da se za družbene pomoči sredstva ne smejo preveč omejevali. Kljub takemu stališču izrednega sveta pa pri nas morajo upoštevati možnosti in že izrabljena sredstva, kar tudi oliva na selektivnost pri izravnavi vlog,« je povedala Angelca Hozjan. To pa pomeni, da bodo pomoči deležni res tisti, ki si na noben drug način ne morejo pomagati.

Tudi v Ljutomeru so konec tega meseca porabili 60 odlokov načrtovanih sredstev za časne in enkratne pomoči, medtem pa pri njih zaenkrat v vsaki občini denarjem za pomoči večjih težav, tudi zaradi nezadostnosti omejevanja teh sredstev. Toda, kot je povedal Boris Sunko, tudi pri njih velja posledno upoštevanje razmer in posilca ter skupinsko odloča-

nje o upravičenosti. Časne in enkratne družbene pomoči je v lanskem letu prejelo 43 upravičencev, v letošnjem maju jih je bilo 69 ter septembra 93. Edini vir za preživljanje je imelo v septembru 20 ter dopolnilni 79 ljudi. Torej tudi v ljutomerski občini ugotavljajo, da se povečuje število ljudi, ki so upravičeni oziroma zaprosijo za enkratno ali začasno pomoč.

Tudi v soboški občini bodo v proračunu morali najti vsaj toliko denarja za družbene pomoči, kot so jih že porabili, ob tem da bodo pri dodeljevanju zimskih pomoči morali imeti strožje kriterije. Pred leti so tudi krajevne skupnosti dajale mnenja, kdo bi bil potreben pomoči pred zimo, sedaj to več ne bo mogoče. Vloga za pomoč bo moral dati vsak sam. Vse to z drugimi besedami pomeni, da bodo dobili enkratno ali začasno pomoč skorajda samo tisti, ki so jih zaradi socialnih razmer že prejšnja leta oziroma ki res nimajo nobene druge možnosti za preživetje.

Avgusta so v soboški občini dodelili 12 začasnih ter 6 enkratnih družbenih pomoči, septembra pa 14 začasnih ter 6 enkratnih. Izdali pa so tudi precej naročilnic za hrano. Prav v tem mesecu pa so že sprejeli zelo veliko vlog ne le od starejših

Edini vir za preživljanje je približno 3700 dinarjev, dopolnilni pa v povprečju polovico edinega.

občanov, ampak tudi od mladih družin.

V Gornji Radgoni je nekoliko drugače. Pri njih se je povečalo število upravičencev do edinega vira za preživljanje, in sicer od lanskim osem na petnajst. Število prejemnikov enkratnih in začasnih pomoči pa se ni bistveno povečalo. Morda je vzrok v tem, da tisti, ki prinese vlogo za pomoč in odkloni na primer delo na kmetiji, kjer bi si lahko zaslužili za preživetje, tudi ne dobi pomoči. Blizu pa je tudi Avstrija, kjer si za delo sposobni večkrat najdejo časno delo in zaslužek.

Tako so v letošnjem letu razdelili okoli 20 enkratnih ter 15 upravičencem časno pomoč.

Ob pomanjkanju denarja za družbene denarne pomoči je socialna delavka dejala: »Najtežje bo pisati sporočila, da prošnja ni pozitivno rešena, pa ne bomo mogli utemeljiti, da pomoči res tudi niso potrebni.«

Majda Horvat

KADROVSKA NADALJEVANKA

O zapletih s soboško občinsko komisijo za imenovanja, volitve in kadrovska vprašanja smo že poročali. O tem problemu pa so znova razpravljali na nedavnem skupščinskem zasedanju v Murski Soboti, čeprav ni manjkalo burnega negodovanja in tendencioznega medsebojnega obtoževanja. Pa pogledimo nekaj najbolj sočnih primerov!

Predsednik omenjene komisije mag. Andrej Kralj je najprej hladnokrvno izjavil, da prenovele in socialisti zavirajo njihovo delo in ustvarjajo gonjo zoper nje. »Učiteljski kadri na vodstvenih mestih s partijsko knjižico so povzročili strašansko škodo, še danes pa delujejo Farkaševi sveti in ti ljudje onemogočajo razvoj šolstva!« je dodal, kar je močno razburilo nekatere poslance.

Leopold Crnkovič se je vprašal, ali je tak način dela Andreja Kralja sploh ustrezen. Podpredsednica IS Brigita Bavčar pa je dejala, da je ob izjavi predsednika komisije, da se pri izboru ne upošteva strokovnost, ampak strankarstvo, nesmiselno v isti koš dajati strokovnost, sposobnost in politične pobarvanke. »Če je to bojkot, je vprašanje, če lahko komisija dela še naprej?«

Nato se je za govorniškim odrom pojavil Aleksander Ružič, ki je bil kandidat za ravnatelja petrovske osnovne šole, vendar takrat ni uspel. Zato toliko bolj lahko razumemo njegovo izjavo, ko pravi, da so bili vsi predlogi kadrovske komisije strokovno utemeljeni in da se želi omadeževati celo delo Zavoda za šolstvo.

Pa še stavek: »Gostje od zunaj žal zavajajo poslance!« Za njim je do besede prišel Stefan Harkai. Med drugim je navedel tudi tole: »Kot prosvetar ne bi mogel mirno spati, če se ne bi oglasil.

Človek z akademskim naslovom (Kralj) skuša diskreditirati šolski poklic. Če ste kader, boste poznali, da ste mi svetovali, kako je šolski poklic človeka nevredno delo. Takšnih pavšalnih kritik ne prenesem, saj sem bil 8 let »rdeči« ravnatelj in ni bilo nobenih problemov. Takšna komisija ne more dalje delati, kajti odnosi v njej so se toliko poslabšali, da je treba glasovati o zaupnici!«

Polemika se nadaljuje z besedami Zinke Farič: »35 let sem delala v šolstvu, pa take diskvalifikacije nisem doživela nikoli!

Vsak človek ima dostojanstvo in se legitimira, kako govori o drugih, če se ne prepriča in govori na pamet.« Marsikdo se je resno zamislil, ko je prislulni Karlu Kučanu. »Globoko me je pretresla izjava magistra Kralja, zato bom temeljito razmislil, ali bom še sodeloval v tej skupščini občine, o čemer bom obvestil tudi svojo krajevno skupnost. Mislim, da je nevredno človeka, ki daje

tako izjavo o ravnateljih. Vsaj tega si ne bi mogel naprtiti, da sem kriv za položaj šolstva. S takim človekom (Kraljem) ni mogoče sodelovati!«

V razpravo je zatem posegel predsednik občinske skupščine Andrej Gerenčar, ki je navzoče obvestil, da je bilo predsedstvo SO proti razrešitvi komisije za kadrovska vprašanja. Stefan Horvat, ki je na čelu zbora KS, pa je dodal, da so predsedniki strank bili za zamenjavo komisije, čeprav so imeli pomisleke zaradi dolgotrajne procedure. »Stvari je treba velikokrat gledati s srcem, kajti marsikaj je očem nevidno!« je bil kratek in jednat Avgust Farkaš.

In epilog: ob glasovanju o zaupnici kadrovske komisiji je v zboru KS le 6 delegatov glasovalo proti nadaljnjemu delu komisije v isti sestavi, v DPZ pa se jim je pridružil še 9 poslancev. To pa je bilo seveda premalo, da bi »zrušili« občinsko kadrovsko komisijo. Ostaja pa vsekakor grenak priokus. Predvsem bo morala priti do izraza večja strpnost med člani komisije, ki svojih problemov ne bi smeli več vnašati v skupščinske klopi.

Milan Jerše

Praznik dol, praznik gor

nalno podeljevanje občinskih priznanj. Tokrat o praznovanju sploh ni dosti slišati in celo poslanci skupščine na nedavnem zasedanju ga niso omenjali. Po kotih se je o tem sicer malce govorilo, nihče pa tega vprašanja ni javno načel. Kot da bi se bali obtožb, češ da še rinejo v preteklost, ki jo je treba pozabiti.

Pa vendarle bodo letošnji občinski prazniki povezali s podelitvijo priznanj in nagrad zaslužnim posameznikom. Tako bi lahko razbrali vsaj iz nedavnega razpisa. Tradicija se bo potemtakem znova ponovila. Ob vsem tem pa ne gre prezreti, kako lani ob tem času z lučjo ob belem dnevu niso mogli poiskati niti enega samega zaslužnega moža ali ženske v vsej občini. Zdaj pa se je naenkrat zopet našel nekdo, ki ima takšne ali drugačne zasluge. Pri vsej zadevi to najbolj bode v oči, morda pa so posredi strankarske oddolžitve. Kdo bi vedel ...

M. Jerše

HERCOG SE JE VRNIL!

V minulih dneh se je v Gornji Radgoni govorilo v glavnem o »možu z gotovino« in njegovem avtu. Ta mož z gotovino je Milan Hercog, rojak iz Apaške doline,

de sodelovanja s Slovenijo ... in to je tudi storil. Rdeči križ iz Gornje Radgone bo te dni prejel sodoben kombi z najnovejšim sanitetnim materialom (kakor je

prodaja mineralne vode Radenske v plastični embalaži Miral in Radin, suha in posluha vina ter suhomesni izdelki.

Seveda pa se zanima tudi za širitev svoje proizvodnje v Gornjo Radgono (kar je gotovo laže uresničljivo kot pa prodaja na ameriškem trgu); tu naj bi izdelovali (ali prodajali) reklamne kartice švicarskega podjetja Decolor. Pogovarjal se je tudi z vodstvom Elektrotehne o prodaji Line Apače, v Radencih so ga želeli pridobiti v mešano podjetje za dokončanje telovadnice, v Gornji Radgoni pa za obnovo gradu. Najbolj realno od vsega je zadnje, saj je prvi resni ponudnik, ki želi sodelovati pri obnovi gornjeradgonskega gradu.

bbp

Milan Hercog je po prvem obisku v Gornji Radgoni odnesel v Miami na Floridi tudi vina iz Radgonske kleti. Dal jih je poskusiti poslovnim partnerjem.

ki je solastnik več svetovnih podjetij (tokrat je imel s sabo tudi bančna priporočila, da si ne bi kdo mislil kaj »grdega«). Ljudem, ki so hodili na kavo v priljubljeni Tobak, pa je večje zanimanje vzbudil rdeči ferari, parkiran pred vhodom v zgradbo.

Kot kaže, Milan Hercog ni zapravljal časa. Rekel je, da se bo spet oglašil septembra in povedal, kaj bodo rekli v Ameriki gle-

bilo obljubljeni ob prvem obisku), še pomembnejše od tega pa je verjetno navezovanje tesnih poslovnih stikov. Po pogovoru s sodelavci v Miamiu na Floridi bodo ob pomoči firme Nalim preskusili možnost prodaje izdelkov gornjeradgonskih podjetij. Izvršnemu svetu Gornje Radgone je bilo naloženo, da zbere vzorce izdelkov. Po mnenju Hercoga imajo največ možnosti za

Bolezen z vse večjo ceno

V zdravstvu je bilo v zadnjem času že toliko varčevalnih ukrepov, da jih več niti ne štejemo. Pri skoraj vseh »paketihi« pa je bilo tudi pojasnilo, da zaradi njih uporabnik ali bolnik ne bo in ne sme biti prizadet. Toda vedno se je izkazalo, da to ne drži, da je konec koncev spet kratko potegnili ali bil prizadet in prikrajšan (tudi z manj kakovostno storitvijo) bolnik. Ob ukrepih, ki so jih sestavljali na republiški upravi za zdravstvo, so nekoliko odrezali tudi od pravic uporabnikov.

Tako je tudi z najnovejšimi, čeprav je na vrhu pojasnilo, da se pravice ne morejo krčiti, da pa ukrepi pomenijo le uskladitev pravic in zdravstvenega varstva v Sloveniji. Tako naj bi ukiniteli »lokalne« pravice iz preteklosti.

Svoji bolnikov, ki so negibni ali vezani na posteljo, na recept več ne bodo dobili predlog ali plenice za inkontinente bolnike. Predloge, ki so zelo olajšale nego težkega bolnika, niso poceni, a si jih bodo odslej prizadeti morali kupovati sami. Na recept v lekarnah tudi več ne bodo izdajali ampuliranih zdravil in drugih zdravil ter materiala, ki ga uporabljajo za delo v ambulanti, niti otroške hrane in lancet.

Ukinjajo se tudi pravica do akupunkture ter druge storitve alternativne diagnostike in zdravljenja.

Od prvega naslednjega dne, ko bolnišnični zdravnik ugotovi, da bolnik lahko gre domov ali v domsko oskrbo, plačajo bolnik ali svoji polno ceno hotelskega dela oskrbe. Če bolnik ali svoji zahtevajo pregled pri drugem in ne lečečem zdravniku ali pregled pri specialistu, ne da bi to predlagal zdravnik iz osnovnega zdravstva, storitev morajo plačati v celoti.

Ze lep čas vemo za listo zdravil, za pozitivno, negativno in vmesno. Do sedaj so bila zdravila, ki so nam jih pripravljali v lekarni ali galenskem laboratoriju na pozitivni listi, po novem pa so vsa magistralna zdravila, katerih ena sestavina je uvrščena na negativno listo, premeščena na negativno listo zdravil in jih bolnik mora plačati v celoti.

Po vsem zapisanem pač ne moremo verjeti, da ukrepi ne prizadevajo pravic bolnikov oziroma da gre samo za usklajevanje pravic. Tako z ukrepi kot z daljšanjem seznama zdravstvenih storitev, pri katerih je treba plačati participacijo, vedno znova odškodujejo del pravic, čeprav na videz ne trajajo nobene bistvene. To še nekoliko prenesemo ti, ki so občasnno bolni. drugače je pri težkih in kroničnih bolnikih. Za te in njihove svojec pa je breme boleznii vedno težje.

Majda Horvat

Ljubo dete!

Stojim ob tvoji posteljici ter opazujem, kako mirno spiš. Presrečna in prevzeta sem nad tvojo podobo, ki odseva srečo in zadovoljstvo, milino in spokojnost.

Ljubo dete, na svetu si, ker sem tako želela, verjela in upala, da je svet, v katerem boš živel, najboljši za otroke, da boš v civilizacijskem času, ko razvil svet z zakoni varuje vse živo, predvsem varen in varovan tudi ti. Toda grenko je spoznanje, da te tudi danes nihče na svetu ne more obvarovati pred vsem hudim in trpljenjem, kar ga pozna svet, tudi sama ne, čeprav sem odločna, da ti bom stala ob strani in te varovala pred krutim svetom dvajsetega stoletja.

Veš, počutim se tako nemočno, ko vidim, da je vojna v Evropi, pred nami, nemočna sem obvarovati se pred njo, saj vidim, koliko otrok je zaradi brezumja iztrganih iz domov, od svojih staršev, koliko jih je v begunstvu več ne sanja nedolžne in spokojne otroške sanje.

Znanka mi je pripovedovala, da je otrok pravil roditelju: »Moramo se vrniti domov, res moramo, saj je v kotu ostal moj pu (medvedek — op. p.), in je sedaj žalosten. Kajne, da bomo sedaj lahko šli domov!« »Ne moremo domov, ker so tam vojaki, pa veš, kako stre-

ljava.« »Veš mama, jaz bom šla in vse vojake zvezala z vrstico, potem pa bomo lahko doma, kajne?«

Prizadeta je otrokova duša, ker nima svojega doma, ne svojega kottička in svojih sanj, tako otroško preprosto v glavi rešuje problem in prav zato toliko manj razume, da tako kot on ne morejo ravnati tudi odrasli.

Toda, ljubo dete, tako nemočni smo tudi mi odrasli, pa čeprav so tvoje pravice še tolikokrat zapisane v konvenciji in mednarodnih listinah.

Obračaš se, vidim, da ti je posteljica premajhna. Saj ti moram kupiti večjo posteljico, upam, da bom prihodnji mesec dobila večjo plačo.

Samo da bi sama uspela voziti v tem zapletenem svetu, potem bo vse dobro, tudi zate. Ampak, veš, kaj prijazen ni ta svet, in dojmi se, da boš še prezgodaj spoznalo, da sploh ni tako lep in prijeten, da ni samo igra in smeh, kot sedaj vidijo tvoje oči. Toda ne bom te zapustila, varovala te bom, kolikor bom mogla, saj imas vendar samo mene. Trudila se bom, da boš dolgo sanjalo otroške sanje ter ne prezgodaj okusilo pelina življenja, kot ga morajo mnogi otroci na svetu.

MAJDA

ŽIVALSKES KADAVRE NA KAMENŠČAK?

Prihodni delegata družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Pavla Šerca o nujnosti ureditve objekta za shranjevanje živalskih kadavrov na Kamenščaku je dobila konkretno odziv. Odgovor je namreč posredovala UIS — enota veterinarske inšpekcije Ljutomer, v njej pravijo, da je kljub organiziranju veterinarskohigien- ni službi za Ljutomer, ki skrbi za odstranjevanje živalskih kadavrov odpadkov živalskega izvora, predlog utemeljen. Še posebej zato, ker je pred leti v gozdu pri Kamenščaku obstajal funkcionalni objekt za deponijo živalskih kadavrov s pomožnimi prostori, vendar so ga zaradi opustitve, ko so uvedli drugačen način. Navzlic temu, da so ga pred leti obnovili že pred leti, in sicer za izredne razmere, kot je to dogajalo ob epidemiji vrbne hripavosti v Mursko Soboti, je vse ostalo le pri poskuhih.

Ugotovljeno je, da je stavba porušena, odog od dveh betonskih stebrov je v dobrem stanju, drugega pa bi morali temeljito obnoviti. Tudi tega bazena niso primerno varovani, dostop do objekta pa je zaradi vozil le ob suhem vremenu. O tem problemu so razpravljali člani ljutomerskega izvršnega sveta in določili komisijo, ki bi pregledala objekt opuščene objekta in pripravila program sanacije, k čemu bi morali pritegniti tudi druge organe in strokovnjake.

M. Jerše

NAJ KMETIJA 91 V VERŽEJU

Več kot polletno delo ocenjevanja pomurskih kmetij je končano. Najtežje delo nas je čakalo na koncu, ko smo morali izbrati naj-kmetijo Pomurja in najboljše po posameznih področjih ocenjevanja. Pri izbiri naj-kmetije nismo bili pozorni le na arhitekturo, okolju prijazno kmetovanje, prijetno urejenost okolice in ohranjanje tradicije, ampak smo upoštevali tudi povezanost kmetije z vasjo (s trgov, ulico), pa ne le vasi, ampak tudi ljudji. Kmetija, ki je izbrana za naj-kmetijo Pomurja, mora imeti tudi pravo kmečko družino z nasledstvom. Vse to je botrovalo, da so se člani ocenjevalne komisije odločili, da bo za naj-kmetijo 91 izbrana kmetija *Jožeta Seršena z Ulice Frana Kovačiča 17 v Veržeju*.

13. oktobra bomo podelili priznanja in nagrade desetim naj-kmetijam, ki so bile predstavljene v Vestniku. Nedelja, ko bo verjetno v vseh vinogradih v Slovenskih goricah in Radgonsko-kapelskih goricah prav živahno, bo dan, ko se bo predstavil kraj Veržej. Z organiziranjem zaključne prireditve bodo izrazili veselje, da je prav verženska kmetija izbrana za naj-kmetijo, hkrati pa bodo ponovno dokazali, da so v Veržeju složni in sposobni krajanji, ki se znajo organizirati in pripraviti zanimive prireditve. Ko smo izrazili željo, da bi organizirali zaključno prireditev in podelitev priznanj naj-kmetijam Pomurja v Veržeju, ni bilo nobenega oklevanja. Čeprav so imeli v Veržeju letos že nekaj uspešnih prireditev, so bili pripravljene prevzeti tudi organizacijo te, kajti tudi sami se trudijo za izboljšanje podobe našega podeželja. Prav v Veržeju so bili med prvimi, ki so organizirali ocenjevanje urejenosti hiš in okenskih polic.

Nedeljska prireditev bo v slogu »Veržej se predstavi«, organizacijo pa so prevzeli Turistično društvo Veržej, Svetovalna služba za kmetijstvo občine

Ljutomer in Aktiv kmečkih žena Križevci. Že v dopoldanskem času bodo postavili stojnice na Ulici Frana Kovačiča v Veržeju (od Trga S. Osterca do Seršenove kmetije), na katerih bodo razstavljali in prodajali razne kmečke dobrine in izdelke. Pripravljeni smo, da bo vreme lepo, če pa bo kljub vsemu nagajalo, se bo dogajanje preselilo v zadružni dom.

Članice aktiva kmečkih žena bodo prodajale kvasenice, krapce, potice, domači kruh, zaseko, meso iz tunke ter kot posebnost, ki je ne dobite povsod — pravo *veržensko kisto juho*. Ribiči bodo pekli in prodajali sladkovodne ribe, ki bodo s svojim prijetnim vonjem marsikoga zvale na živahno ulico.

Tudi kmetje (gospodarji) bodo pokazali, kaj znajo. Pletli in prodajali bodo košare in pletenke iz šibja, razne izdelke iz šibja in slame, lončarske izdelke, kašo, domač mošt in jabolčnik, najbolj zanimiv pa bo prikaz *žganjekuhe* in prodaja žganja in medice. Kdor potrebuje novo kosišče za koso, lesene grablje ali vile, naj se le odpravi v Veržej. Tam bo tudi sodar s sodi, cvetličar in še kdo.

Voznja z bagrijem do Babičevega mлина na Muri ali v sosednje vasi bo marsikomu (predvsem otrokom) otepla jesensko nedeljo. Ob 14. uri se bo pričela slovesnost s podelitvijo priznanj in nagrad naj-kmetijam Pomurja. Na njej bodo sodelovali tamburaši, Verženski čehi in harmonikar.

In nato bodo prišli na svoj račun še otroci. *TO SEM JAZ*, priljubljena javna oddaja Radia Murska Sobota, ki jo vodita Danila in Miki, bo darilo kraja Veržej svojim otrokom ob Tednu otroka.

V nedeljo, 13. oktobra, želimo zaključiti ocenjevanje naj-kmetij Pomurja v prijetnem vzdušju, v družbi vseh ljubiteljev lepega okolja. Pridružite se nam!

Petovarjeva kmetija v arhitekturi ni imela konkurence.

VITAMINI ZA DUŠO

Kako si bomo uredili okolico hiše, je odvisno od tega, koliko denarja smo pripravljeni žrtvovati za cvetje in drevje ter koliko časa in skrbi bomo utegnili ali hoteli nameniti utrjevanju vrta. Nekaj pa drži kot pribito: urejenost vrta ni odvisna od cene in števila rož.

Ali lahko rečemo, da imamo najbolj tipične (morebiti avtohtone) okrasne rastline, ki bi bile značilne le za Prekmurje ali Prlekijo? Dr. Aleksander Šiftar, direktor Vrtnarije v Murski Soboti, to zanika, kajti za okrasne rastline je že od nekdaj veljalo, da so »vitamini za dušo« in nekaj posebnega, kar ne raste v naravnem okolju. Je pa res, da so nekatere rastline in drevje bolj razširile v pokrajini ob Muri kot drugod v Sloveniji, ker jim tukajšnja zemlja in klima bolj ustrezata.

Nageljni in pelargonije sta dve najbolj razširjeni vrsti okrasnih rastlin na okenskih policah kmečkih hiš: nageljni so doma v skalovju in ob gorskih potokih Sredozemlja, ustreza jim severozahodna stran in vlažen zrak; v pokrajini ob Muri uspevajo bolj rastline, ki jim ustreza suh zrak in med ta spadajo tudi pelargonije, ki so doma iz južne Afrike. Nekaj pa drži kot pribito: v dav-

tiste vrste rastlin, ki zahtevajo čim manj zatiranja škodljivcev in boleznih. Vedno pa hočejo ljudje okrog hiše nekaj drugačnega in strokovnjaki to radi primerjajo z nakitom: mora biti lep in nekaj posebnega.

svojo kmetijo zelo malo saditi. Imel bi nekaj trate, zelo veliko listnato drevo, da bi mi dajilo poleti senco in pozimi preprečilo sonce.

Na majhnem koščku zemlje bi uredil združbo rastlin. Rastline na 10 do 20 kvadratnih metrih bi prilagodil rastnim razmeram v največji možni meri, tako da bi imel z njimi le malo dela. Februarja bi že začel cvesti zafran, je seni pa astre. Prav gotovo bi imel tudi različne okrasne trave, ker so mi osebno všeč. Če bi imel to na severni strani, pa bi imel praprot. Drugače pa bi imel ogromno trate in če bi bila parcelo preveč odprta, bi posadil živo mejo, da bi varovala pred vetrom. Na večji parceli bi posadil živo mejo, če bi bilo zelo veliko prostora, bi nasadil gaber. Pri 300 metri je zelo pomembno tudi to, koliko časa in dela smo priprav-

Drvničeva kmetija iz Salamence se je uvrstila v ožji izbor — njena največja odlika je urejenost okolice kmetija.

Vučkovi iz G. Bistrice nimajo le urejene okolice hiše, ampak skrbijo tudi za počutje živali in za odpadke.

In kako bi uredil okolico domnevne kmetije strokovnjak dr. Aleksander Šiftar: »Jaz bi pred

vljeni psovetiti njenemu urejenju. Lahko posadimo take, ki jih bo treba večkrat na leto rezati, take, ki ne potrebujejo nobene posebne skrbi.«

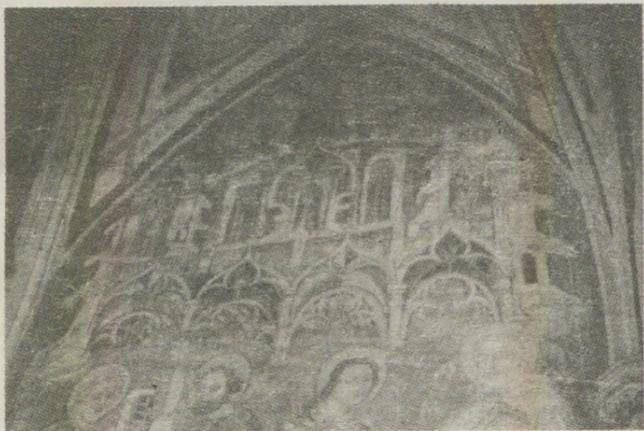
Tudi pri urejanju okolice kmetije velja pravilo: kar ti ni v veselje, lahko postane tujec. Če imate časa, da bi se neprestano ukvarjali z rožami in okrasnimi rastlinami, moramo posaditi take, ki zahtevajo manj dela in te enkrat — boljše manj kot preveč.

»SRČEKI« veljajo danes za okrasno rastlino, značilno za kmečke vrtove. Rastlino so v 50. in 60. letih prejšnjega stoletja prinesli iz Kitajske. Najprej je bila to le rastlina visokega plemstva. Kar imajo višji, želijo posedovati tudi nižji — kasneje je bila to rastlina nižjega plemstva... in kar so videli v grajskih vrtovih, so želeli imeti tudi veliki kmetje. Tako je okrasna rastlina, ki ji pravijo »srčeki« postala značilna kmečka rastlina.

Nekoč je ta proces potekal skozi desetletja, danes poteka vse veliko hitreje.

Bobrovec — pomemben del arhitekturne dediščine

Opečna strešna kritina bobrovec je dobila svoje ime po bobrovem repu; tudi bobrov rep je namreč širok in zaokrožen. Z bobrovcem so bile prekrite strehe nekaterih cerkva in gradov že v srednjem veku (najstarejši dokaz je freska iz leta 1392 v martjanski cerkvi v Prekmurju) in še danes velja za najbolj zanesljivo, zdravo in okolju primerno strešno kritino v Pomurju in večjem delu Slovenije.

Baldahinska arhitektura na severni steni prezbiterija je tako kot večina fresk v cerkvi v Martjancih naslikal Janez Akvila iz Radgone. Freska iz leta 1392 je najstarejši dokaz, da so že v srednjem veku v teh krajih pokrivali strehe cerkva in gradov z opeko. Avtor posnetka: Janez Balažič

da morajo zaradi požarno-varstvenih predpisov vse strehe pokrivali z opeko in ne več s slamo. Vse do leta 1908 so tudi v Križevcih izdelovali bobrovec ročno. Ta opeka je imela prav gotovo najdaljši rok trajanja. Vendar pa je obstojna tudi industrijsko izdelana opeka, saj Križevske opekarne dajejo 30 letno garancijo, streha, prekrita z bobrovcem pa bo držala tudi sto in več let.

»O kvaliteti nerad govorim. Z opeko je namreč podobno kot s kruhom. Najbolj nam diši kruh iz mamine peči, vendar pa tudi kruh iz pekarni ni slab,« je še

dejal Zidar. Proizvodnja bobrovca v Križevskih opekarnah se iz leta v leto povečuje, iz treh milijonov so prišli že na številko 10 milijonov komadov letno. Na naročeno je potrebno čakati tudi do tri mesece, saj prihajajo naročila iz raznih krajev Slovenije. Prej so vozili strešno kritino tudi iz Osijeka, vendar so sedaj vse poti pretrgane, pa tudi: križevska glina je boljše kakovosti. Naročila so se povečala tudi zaradi večje skrbi za nepremično dediščino, obnove starih zgradb, pa tudi ekološke zavesti in prepričanja, da je opeka najbolj zdrav in okolju neškodljiv gradbeni material.

Pri Skuhalovich v Banovcih je vse na svojem mestu. Lesena ograja na posnetku zakriva gnojlišče.

Po drugi svetovni vojni je bilo v Sloveniji kar 42 opekarn, ki so med drugim izdelovale tudi opečno strešno kritino. Danes je ostala zvesta strešni kritini le križevska opekarna. Zaradi zastarele tehnologije, slabe kakovosti gline ali neusposobljenosti kadrov so ostale opekarne ta program opustile. Križevske opekarne imajo že 82-letno tradicijo izdelovanja izdelkov iz glinice in so veliko pripomogle k ohranjanju arhitekturne dediščine. Kakšna bi bila podoba naše pokrajine, če ne bi poznali tako razširjene opečne kritine? Čeprav je v Sloveniji kar 11,3 milijona streh prekritih še z bobrovcem (80 odstotkov streh), pa lahko najdemo številne tuje (strehe zelene, črne, bele ali druge barve in različnih materialov) tudi na najbolj vidnem mestu. Vzrok za to je nespoštovanje predpisov in neosveščenost ljudi.

Pred leti, se spominja direktor Križevskih opekarn Branko Zidar, so le župniki skrbeli za ohranjanje kulturno-zgodovinske dediščine in obnovo cerkva — opeko so naročali v Križevcih. Spomeniško varstvo je bilo strogo le v muzejskih mestih, kakršno je Ptuj, medtem ko v drugih mestnih središčih (npr. Ljutomeru) šele zadnje čase bolj pazijo, kaj se gradi v mestu in s čim prekrivajo strehe.

»Kot proizvajalec opečne strešne kritine smo prav gotovo pripomogli k ohranjanju arhitekturne dediščine. Med dvajsetimi urbanističnimi spomeniki v Sloveniji jih je 17 pokritih z bobrovcem. Med 38 gradov, ki so ohranjeni v celoti, jih je 30 pokritih z bobrovcem. Izmed 2500 sakralnih stavb jih je uvrščenih na seznam najvišje vrednosti 70, od teh jih je 30 pokritih z bobrovcem, je povedal Branko Zidar.

V srednjem veku so z opeko pokrivali le gradove, dvorče in graščine, ta kritina pa se je močno razširila v 17. in 18. stoletju z razvojem mest. V 19. stoletju so začeli uporabljati opečno kritino tudi na podeželju. Avstrijski stavbeni red iz 1848 leta določa

LETOS REKORDNI PRIDELKI

Peso že pospravljajo

Bodo pridelovalci dobili 1,5 dinarja ali kaj več?

Svojčas je bilo slišati, da je tovarna sladkorja v Ormožu »politična tovarna« in da je pridelovanje pese na naših območjih dejavnost, ki ne sodi v žitnico Slovenije (Pomurje). Bili so torej odpori in bilo je treba veliko političnega dela, da so v družbenem in zasebnem sektorju preprečili odpor do sladkorne pese. Pozneje, ko so kmetijski videli, da je sladkorna pesa donosna, je postopoma tudi ta poljščina dobila »domovinsko pravico«. Zdjaj so Pomurje, dobršen del Podravja in Medžimurja glavni oskrbovalci surovine za tovarno sladkorja v Ormožu, nekaj pese pa dobijo za predelavo tudi z Madžarske.

Sredi leta so se predelovalci in pridelovalci nekako dogovorili, da bo letošnja odkupna cena za kilogram odane pese ob 15,5-odstotni vsebnosti sladkorja 1,5 dinarja. Od takrat je poteklo nekaj mesecev, vmes je bila inflacija višja od pričakovane, zato tudi višji pridelovalni stroški, zato »dogovorjena« cena ne more več držati. Vsaj tako trdijo predstavniki pridelovalcev (kmetijska posestva, zadruge) in zahtevajo za kilogram pese ob 15,5-odstotni sladkorni stopnji 1,8 dinarja.

To je pravzaprav za desetinko odstotka manj, kot kažejo kalkulacije stroškov pridelovanja in pričakovanega dohodka, saj ti izračuni kažejo, da bi morali pridelovalci dobiti najmanj 1,9 dinarja. Te dni naj bi tovarna sladkorja sprejela kompromisno odkupno ceno, ki bi bila kar se da realna in bi kot taka še na-

prej spodbujala kmetijce, da se ne bi izneverili zdaj že »svoji« pesi.

Spravilo sladkorne pese se je že začelo. Vreme ob koncu prejšnjega tedna in začetku tega je bilo zelo ugodno, in če bo tako še naprej, potem bo to ugodno dvakrat — prvič: pesa bo še naprej pridobivala sladkor, s tem bo odstotek le-tega višji in tako bodo za kilogram dobili več; drugič: lepo vreme bo omogočilo, da bo spravilo pese končano hitreje kot bi sicer bilo ob slabem, manj bo pri-

mesi. Časi, ko so aktivisti Socialistične zveze agitirali za pridelavo sladkorne pese, so mimo. Če kje, potem tržišče zagotovo deluje pri pridelavi sladkorne pese. Stevilo pridelovalcev in s tem površin je vsako leto večje. To naj ilustriramo s podatki iz soboščane občine, kjer te dni pospravljajo sladkorno peso s površine več kot 600 hektarjev zasebnih njiv, pričakovani pridelki pa bo 30000 ton, kar je za več kot 30 odstotkov več kot lani. Podobne spodbudne pridelovalne novice prihajajo tudi z drugih območij. To pa je spodbudno tudi za mlado slovensko državo, kajti sladkor je na našem tržišču deficitarno živilo; to, kolikor ga predela tovarna v Ormožu, pokrije komajda 50 odstotkov slovenskih potreb, zato smo ga morali kupovati v drugih republikah. Če bi se te vezi pretrgale, bi utegnili sladkorja primanjkovati. Zavarovati se kaže z večjo lastno pridelavo sladkorne pese. Š. Sobočan

BIOLOŠKE METODE PRIDELAVE OZIMNE RŽI

1. Biološke lastnosti rži:

Glede zahtevnosti pridelovanja je najskromnejša med žiti, ima globok koreninski sistem, dobro prenaša sušo, hitro raste, iz tal dobro črpa hranila...

Potrebuje dovolj vlage jeseni (kalitev, razrast), mraz brez snega ji škodi, kakor tudi slabo vreme med cvetenjem. Kali pri temperaturi 6-12° C (min. 1-2° C).

2. Agrotehnika pridelave:

2.1. Kolobar:

Dobri predpsevki so gnojene okopavine in stročnice, ki jih jeseni dovolj zgodaj opravimo z njive. Rž je dober predpsevki za koroza, krompir, pesa...

Najpogostejši kolobar v Evropi je: krompir-rž-lupina in v SZ: rž-krompir-oves, č. detelja, lan.

Kolobarom s posevki žit in nestrninami zaradi preprečevanja boleznih in škodljivcev.

2.2. Izbira njive:

Na siromašnih njivah (rastiščih) ima pridelovanje rži prednost pred pšenico. Na njivi ne sme biti depresij (zadrževanje vode), podtalnica naj bo globlje kot pol metra. Njiva ne sme biti zapleveljena s trpeznimi travnatimi pleveli (pirnica, šopulja...), z večino drugih vrst plevela uspešno tekmuje. Njiva mora biti dovolj velika, da se lahko vsak dan med cvetenjem ustvari dovolj velik oblak cvetnega prahu za opravevanje. Na majhnih in ozkih njivah cvetni prah veter hitro odnese in cvetovi se ne morejo oprasiti.

2.3. Obdelava tal

Rž dobro reagira na globoko obdelavo tal, vendar se priporoča globoko oranje za predpsevke (podajšano delovanje) in plitvejša obdelava za rž. Oranje naj se opravi vsaj dva tedna pred setvijo, da se zemlja vleže oz. brazda sklene. Obvezna je predsetvena priprava tal (predsetvenik). Rž je zelo občutljiva na neuležano zemljišče.

2.4. Gnojenje:

Korenina rži ima večjo sesalno moč kot druga žita, dobro črpa fosfor iz težko topnih fosfatov.

Na pščenih tleh, pa tudi na zemljiščih z nizko vsebnostjo humusa se priporoča gnojenje z zrelim hlevskim gnojem (30 t/ha). Gnojenje z nezorelim hlevskim gnojem se za žita ne splošno ne priporoča, ker je lahko vir okužb za nožne bolezni žit.

Hlevski gnoj, ki se uproablja v biološkem kmetijstvu, mora biti iz gospodarstva, ki prideluje krmo in redi živali na ekološko-biološki način (v skladu s smernicami). Dokupljen hlevski gnoj iz konvencionalnega gospodarstva mora biti ustrezno kompostiran. Osnovno gnojenje s sintetičnimi mineralnimi gnojili (NP, KAN, UREA) ni dovoljeno. Dovoljeno je le gnojenje s kompostiranimi organskimi odpadki (slama, sota, žagovina, gnoj, gnojovka) in zeleno gnojenje ter uporaba le nekaterih mineralnih gnojil (kamena moka, surovi fosfati, tamosov fosfat, apnenčeva moka, kolimagnezij, lesni pepel in pepel iz slame).

Gnojenje se opravi na osnovi laboratorijske analize tal, pričakovano stanje hranil v tleh pa lahko ugotovimo tudi bilančno.

Glede na slabo založenost (na splošno) naših tal s fosforjem priporočamo gnojenje s tomosovim fosfatom (800-1000 kg/ha), ki vsebuje tudi mikroelemente (mangan, kobalt, baker, bor). Za normalno rast in razvoj rži je pomemben tudi kalij. Dovoljuje se uporaba (po potrebi) kalijevega sulfata in kilomagnesia (kalij-magnezijev sulfat — zahodnonemški proizvod) ter lesnega pepela (največ kalija vsebuje pepel od brezovega lesa) in slamnatega pepela (ajda, sončnice, koroza). Uporaba dušičnih gnojil ni dovoljena, zato je potrebno pridelovalci rži v kolobarju z metuljnicami, ki večje dušik iz zraka, dušik se sprošča tudi pri mineralizaciji organskih snovi, zato je pomembno, da v tla dodajamo zadostne količine organske substance.

2.5. Setev

Za setev se uporabi le zdravo, neokuženo seme tistih sort, ki so prilagojene pedološko-potrebni razmeram (potrebno izbrati najprimernejše sorte in organizirati pridelovanje semena pod strokovno in zdravstveno kontrolo). Tačas je na razpolago samo seme rži sorte DANKO.

Rž je potrebno posejati v prvi tretjini oktobra (na osonjnih legah), oz. najpozneje v drugi tretjini. Rž se mora vsaj 75-odstotno razrasti jeseni, predno je vegetacija prekinjena, zato je pravočasna setev zelo pomembna.

Rž je občutljiva na globoko setev, zato je ne bi smeli sejati globlje od 3 cm. Rž sejemo z žitno sejalnico, in to 600 kaljivih zrn/m². Priporočamo, da se izračuna potrebna količina semena in preskusi sejalnica ter upoštevajo izgube vzniklega semena na njivi zaradi škodljivcev, suše in slabe strukture njive.

2.6. Varstvo posevka

Veliko boleznih se prenaša s semenom, dezinfekcija s fungicidi pa v biološkem poljedelstvu ni dovoljena, razen luženja s kalijevim permanganatom, zato je pomembno, da sejemo zdravo — neokuženo seme.

Uporaba herbicidov za zatiranje plevelov posevka ni dovoljena, vendar rž zaradi hitre rasti lahko zaduši plevela, paziti pa moramo, da njiva ni zapleveljena s trajnimi travnatimi pleveli.

Rž napada več vrst glivic (snežna plesen, snet, rja, listni ožig, črna noga, pepelasta plesen), uporaba fungicidov ni dovoljena, zato moramo preprečiti pojav bolezni. Sejemo zdravo, dobro razvito, prečiščeno seme, izločimo vsa zakrnela zrna. Jeseni moramo poskrbeti, da se posevki razvijejo v ugodnih rastišnih razmerah. Priporočljivo je zaoravanje strnišča in čim širši kolobar ter setev odpornih sort. Kolobariti moramo tudi zato, da se izognemo žitnim metatodam. Škodljivci na rži ne povzročajo večjih poškodb (ržena grizlica, sovke, hrčice), interveniramo le, če je preseženo prag škodljivosti.

Izpad pridelka zaradi napak pri agrotehničnih ukrepih (po prof. dr. J. Spanangu):

- nepravilna izbira njive in neugodno vreme (0-5,5%)
- preslaba ali previsoka gostota posevka (0-4,6%)
- nepravočasna in površna setev (4-14,2%)
- prehuda zapleveljenost (1,5-5,2%)
- preslaba in/ali neuskaljeno gnojenje (0-9,1%)
- napad bolezni in škodljivcev (0-6,9%)
- poleganje in kalitev na klasu (1,1-3,5%)

ZVZ za Pomurje SS
Zita FLISAR-NOVAK, dipl. inž. agr.

CENE OZIMNICE

Vsekakor so zanimive tudi cene jabolk. Prvi kakovostni razred ajdared, mucu in gloster) je po 30 dinarjev za kilogram, drugi (zlati delišes, melrose in jonatan) pa po 28 dinarjev. Krompir prodajali po 5,30 dinarja, čebulo za 17,30, česen po 130, belo zelje po 7, rdeče zelje po 14 in fižol po 65 dinarjev za kilogram.

V skladišču hladilnice KZ Panonka v Puconcih pa bodo cene najnižje: prvi kakovostni razred jabolok jonagold bo po 26, drugi razred pa po 15 dinarjev. Zlati delišes bo po 24 dinarjev (drugi razred 13 dinarjev). Jabolka bodo v evro zabojčkih od 13 do 15 kilogramov. Druge cene: krompir 5 dinarjev, belo zelje 6, rdeče zelje 12, fižol čebula 18 in česen 130 dinarjev. Več kot tona blaga pripeljejo na iz naračnika.

Seveda pa je za nakup ozimnice možno najeti tudi gotovinsko posojilo pri ljubljanski banki, d. d., Pomurski banki v Murski Soboti. Rok obnove je 6 mesecev, in sicer z obrestno mero, ki bo veljala za celotno posojilo.

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

VAJETI POČASI PRIJEMA JANKO

Bil sem presenečen, ko so mi pri Negovi povedali, da je v kraju le nekaj kmetij. Domneval sem namreč, da jih mora biti v tem kraju središče velikih...

Najbolj trdna kmetija je Ploj, ki so mi zatrjili v tamkajšnji kmetijski trgovini. Pa sem jih nekaj vprašal. Nič ne de, da uradnega podarja ni bilo doma, saj ga...

dolgoročno gledano pa prav gotovo ne, saj ne moreš postati specialist za vse.

Razmišljanje mladega kmetovalca od Negove je najbrž pravil-

Foto: S. S.

no, čeprav za zdaj še nima veliko izkušenj. Veliko bolj pa se seveda razume na kmetijske stroje in motorje z notranjim izgorevanjem, zato je bojazen, da bi obtičali sredi sezone kmetijskih opravil, odveč. Janez Ploj pa rad poprime tudi pri vseh mogočih domačih — hišnih delih. Ob obisku sem se z njim najprej sročal, ko je mami Angeli in babici Mariji pomagal pri trebljenju buč.

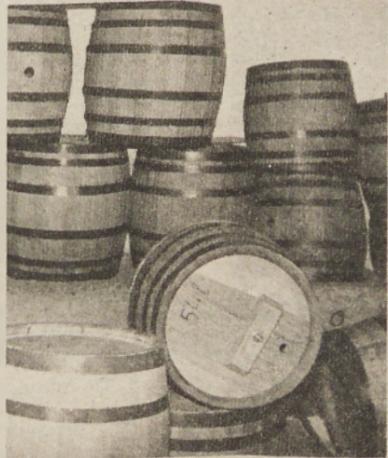
Ni edinec, saj ima sestro Marjanco, ki pa je uspela dobiti zaposlitev v eni od radgonskih tovarn. Zdi se mi, da Janeza »šparajo«, saj je ta dan, ko sem ga obiskal, oče siliral koroza. Mama je dejala: »Njiva je na strmem pobočju in za Janeza se bojimo, da se mu ne bi zgodilo kaj hudega. Možno pa ima z vožnjo po strminah več izkušenj.«

Ogovoril sem tudi 86-letno Plojevo staro mamo Marijo. Tako kot vse naše »mamce in dedke«, tudi ona ne more brez dela. Trebljenje buč je primerno opravilo, kajti lahko ga opravlja seveda, kar je manj naporno, če te bolijo noge, kot je to pri njej, drugače pa je dokaj dobrega zdravja. Dobre se razume tudi z vnukoma.

Š. Sobočan

SODE vseh velikosti izdeluje in prodaja

SODARSTVO
Marjana MAUČECA,
Gančani 149, tel.
42-000

● Priporočamo se!

No vidiš, pa imamo nov slovenski TOLAR!

Jaz pa sem mislil, da bo nov denar KLAS in sem posejal hektar več pšenice.

CENE ŽIVINE

Odkupne cene živine so bile ob koncu prejšnjega oziroma začetku tega tedna enake pri (skoraj) vseh odkupovalcih. Mladno pitano govedo so plačevali po 195 dinarjev za kilogram mesa, krave po 75, prašiče iz kooperacije 62, iz prostega odkupa po 58, telera (biker) so bili po 70 in 68 dinarjev (telčki), odojke do teže 23 kilogramov so plačevali po 70 dinarjev. Kmetijske zadruge še naprej odkupujejo pšenico po 5,50 dinarja, rž po 6,00, odkupna cena krompirja je 3,50 dinarja, a se zdi kupcem še vedno previsoka, pridelovalcem pa seveda prenizka. Primerjajo jo z odkupno ceno industrijskih jabolk, ki so jih zadruge odkupovale po ceni od 3,50 do 4,00 dinarjev, zasebno podjetje Agromekotnjak pa celo po 4,70 dinarja. Ta čas se ni odkupnih cen za zelje, ki ga mnogi pridelujejo na večjih površinah, pač pa smo zvedeli za ceno korenčka: 8 do 10 dinarjev, odvisno konu ga posrednik uspe prodati.

TRGOVINA

Tudi če pride ob uvedbi slovenskega dinarja do najbolj črne različice pri pretoku blaga med Slovenijo in drugimi republikami — to je, da se ta zmanjša do 80 odstotkov, v Sloveniji lačni in žejni ne bi smeli biti. Republiške in občinske blagovne rezerve so prepolne, veliko trgovcev se je zaradi znanih težav že usmerilo na slovenske dobavitelje in v najhujšem se bodo morale najti tudi devize, saj si Slovenija ne bo mogla privoščiti, da bi ostala brez osnovnih življenjskih potrebščin. Najdogovornejši v republikah so nam zagotovo, da se v nobenem primeru ne bomo vrnili desetletja nazaj, v obdobje živilskih kart. Biti samostojen pomeni namreč biti sposoben preživeti se.

Založenost trgovin je normalna in nobenega razloga ni za paniko, pravijo v pomurski veletrgovini Potrošnik. Trgovci nekako uspevajo, da je v teh nenormalnih političnih in gospodarskih razmerah založenost v trgovinah v mejah normale.

Vse pasti jugotrišča in težave, s katerimi je obremenjeno slovensko gospodarstvo, se kažejo tudi v trgovini. Tudi tukaj je plačilna nedisciplin prekoračila vsako razumno mejo, zaupanja med nekoč dobrimi partnerji ni več. Blago dobiš, če ga plačaš vnaprej. Medrepubliško sodelovanje je ohranjeno tudi zaradi poslovnih rizikov, ki so tako veliki, da se jih enostavno ne da vkaikulirati. In če k vsemu temu dodamo vojno na Hrvaškem in praktično onemogočen transport prek

Lačni in žejni ne bomo

razpadajoče Jugoslavije, ni čudno, da so tudi cene potrošniškega blaga iz dneva v dan višje.

PODRAŽILO SE JE VSE

Cenovna nesorazmerja so glavni krivec, da je prišlo do takšnih skokov cen. Veriga se začne pri višjih vhodnih cenah reprovromaterialov in konča s trgovino, kjer po besedah trgovcev letos ni prihajalo do povečanja marž v odstotkih, ki pa je v očeh kupcev dostikrat krivično vzrok za podražitve. Drugi vzrok dražnje je psihološkega značaja — vsak se želi v teh negotovih časih zavaroovati. In najlažje se to stori s ceno. Bežen pogled na septembrske cene odkriva, da so se gnojila podražila za 22 odstotkov, čevlji različnih profilov do 25, likalniki 30, barvni premazi za 15, orodja do 25, keramika za 20, ovojni papir in papirna konfekcija za 30, opeka za 33, piščanci 20, prašek 21, pivo 25, mineralna voda 22, keksi 17, mlečni izdelki za 10%. Ali je dvig cen povzročil monopolni položaj proizvajalca, npr. tovarna sladkorja v Ormožu, ki je ceno sladkorja krepko zasolila? Trgovci pravijo, da ne, da je podražitev čisto ekonomskega značaja in da je bil sladkor iz Ormoža že dalj časa občutno dražji kot pri drugih izdelovalcih. Ti so zavestno poslovali z izgubami, saj so ceno sladkorja zniževali samo zato, da bi obdržali slovensko tržišče.

SLOVENSKI DOBAVITELJI IN LVOZ

Glede na zgoraj navedene težave pri pretoku blaga med Slovenijo in drugimi republikami so se bili slovenski trgovci prisiljeni obrniti na domače izdelovalce in uvoz. Kar se tiče dobave blaga iz preostalih republik, primanjkuje v Potrošnikovih trgovinah samo »gips«, na čemer pa težav z oskrbo ne gre graditi. Tačas tudi primanjkuje tapisona, ki ga izdelujejo v Bački Palanki, vinaz plošč iz Beograda, cenejših tekstilnih izdelkov iz drugih republik, krične iz Kikinde in premoaga, kjer so težave nekoliko večje. Nakupovalne mizlice ni opaziti. Pa ne zato, ker si ne bi želeli ustvarjati zaloga, ampak predvsem zaradi tanjših denarnic in padca kupne moči. Trgovina se pripravlja tudi na prehod v novo,časno slovensko valuto. Trgovci čakajo in pravijo, da zaradi teh menjalnih zadev v trgovini ne bo prišlo do zastojev. Ob uvedbi bo slovenski dinar v Sloveniji edino plačilno sredstvo. Renata Ficko

»ORA DARE« v Ljutomeru

Tudi v Ljutomerski kleti se zavedajo, da bodo morali v prihodnje več vlagati v obliko, zunanji videz blaga na trgu. Čeprav so njihova vina med najboljšimi (marsikdo prisega samo na vina iz Ljutomerske kleti), pa sta nalepka in oblika steklenice med enakovrednimi vini lahko odločilni razlog pri nakupu.

Zaradi tega so strokovnjaki iz Ljutomera uvozili posebej oblikovano steklenico, ki bo novost na našem trgu. Že sama steklenica ima zanimivo ime — ora dare — kar naj bi pomenilo molitev kraljev. Tudi vsebina te italijanske steklenice bo nekaj posebnega. V njej bo pravo plebiscitno vino. V Ljutomeru trdijo, da so edini, ki bodo imeli pravo plebiscitno vino, saj so trgali zamrznjeno grozdje šiškega rizlinga prav v času plebiscita (konec decembra 1990). To vino so vse do srede septembra čuvali in pripravljali in v teh dneh bodo napolnili 800 steklenic izbora iz Ljutomersko-ormoških gor, v katerih bo le nekaj čez 3 decilitre žlahtne pijače. Kakšna bo cena te Ljutomerske »posebnosti«, nismo izvedeli, lahko pa ugibamo, da ne bo nizka, saj sta tako steklenica kot njena vsebina nekaj posebnega. bbp

DRAŽJA KOMUNALA

S 1. oktobrom veljajo v soboški občini nekatere višje cene komunalnih storitev. Cena odvoza smeti je višja za 26,7 odstotka, kar pomeni, da bodo morala gospodinjstva po novem plačevati 1,30 dinarja za kvadratni meter stanovanjske površine, za trgovine, podjetja, ustanove in zavode pa velja poslej 2,71 dinarja. Zunaj Murske Sobotice pa so komunalne storitve dražje, upoštevajoč oddaljenost krajev, in sicer od 10 do 50 odstotkov. Zanimivo pa je, da imajo upokojenci 20-odstotni popust.

M. J.

DROBNO GOSPODARSTVO

KONČNO ZDRAVILO ZA BREZPOSELNE

Ob koncu lanskega leta je bilo v Sloveniji 33 294 zasebnih obratovalnic, v katerih je bilo zaposlenih 32 253 »tujih« delavcev, kar pomeni, da je obrt dajala kruh skupaj 65 547 delavcem. V primerjavi s stanjem izpred petih let (1985) se je število obratovalnic povečalo za 24,1 odstotka, število zaposlenih pa je naraslo za 24,7 odstotka. Temu navkljub pa je posamezna obratovalnica v povprečju zaposlovala manj kot enega delavca. Največ obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev je opravljalo obrt in osebne storitve (46 748), nato sta gostinstvo in turizem (7 135), sledi promet (6 807), na četrtem mestu je trgovina (3 361), na zadnjem pa poslovno-tehnične storitve (1 496), kar je sicer nova dejavnost, ki sodi v obrtno zakonodajo.

Na dan 31. decembra 1990 je bilo v Sloveniji tudi veliko uradnih popoldanskih obrtnikov: 13 580, kar je sicer nekaj manj kot leto prej, ko jih je bilo kar 13 824. Na 10 000 prebivalcev je bilo ob koncu lanskega leta največ rednih obrtnikov v obalnokraski regiji (230), v osrednji slovenski regiji (Ljubljana z okolico) (197,3), na tretjem mestu je bila notranjska (196,2) ... pomurska regija pa je s 121,8 obratovalnic na 10 000 prebivalcev na predzadnjem mestu. Vseh regij oziroma slovenskih območij je 12. Slovensko povprečje je sicer 166,5 obratovalnice. Analitiki že nekaj časa ugotavljajo, da se gostota obratovalnic z oddaljenostjo od republiškega središča zmanjšuje, in to najbolj v severovzhodnem delu Republike Slovenije. Seveda se kaže vprašati, ali to pomeni, da je za osebno delo v Podravju in Pomurju manjše zanimanje kot drugod? Odgovor na to vprašanje bi dala temeljita analiza: dejstvo pa je, da razmah obrti ni odvisen zgolj od priljubljenosti (ali nujne) posameznikov, ampak od objektivnih okoliščin oziroma možnosti za dejavnost. Drži pa tudi, da te dejavnosti niso vezane na določeno lokacijo (območje) in nekdo, ki ima formalni sedež obrti v svojem morda pasivnem območju, lahko uspešno posluje (ustvarja prihodek) na drugih, denimo avtoprevozniki, gradbinci, instalaterji ... Drugače pa je z obrtniki, ki svojo dejavnost opravljajo na določenem mestu, recimo frizerji, če imajo pri tem hudo konkurenco ali pa premajhno »pasišče«. Za uspešno poslovanje pa je med drugim potrebno še veliko originalnih (samosvojih) pobud, ki pa jih žal ljudem manjka. Tega ne trdimo zgolj za obrtnike!

Slovenska obrt je doslej dosegla najboljše rezultate v 1989. letu, saj je na podlagi analiz ugotovljeno, da je bil prihodek, izražen v nemških markah, tolikšen, kot še nikoli dotlej in najbrž tudi ne bo (če ne bo prišlo do uresničitve zahtev obrti). Tudi ostanek čistega dohodka ni bil zanemarljiv: 4,9 odstotka. Ker uprave za družbene prihodke šele te dni izdajajo obračune o poslovanju posameznih obrtnikov v letu 1990, ni na voljo zbirnih podatkov o njihovih poslovnih uspehih v lanskem letu. Slutimo pa, da so bili slabši, saj tudi drobno gospodarstvo čuti posledice recesije — zmanjšanje proizvodnje in brezposelnosti. To občutijo tako obrtniki proizvodnih kot storitvenih dejavnosti. V Obrtni zbornici Slovenije so prepričani, da obrt ne bo šla v zaton, je pa treba v prid oživljanja sprejeti določene ukrepe. Pripravili so celo posebno brošuro Zahtevki slovenske obrti skupščini in vladi Republike Slovenije. Zavzemajo se za ustvaritev razmer, v katerih bi lahko povečali delež obrti v celotnem družbenem proizvodstvu Republike Slovenije, dosegli možnosti za večje zaposlovanje, oblast pa naj bi dala tudi večja pooblastila Obrtni zbornici Republike Slovenije, da bi le-ta opravljala mikrofunkcijo, slovenska vlada pa makrofunkcijo razvoja obrti. Seznan ukrepov, ki jih predlagajo, je dolg, zadevajo pa temeljno zakonodajo, ekonomskorazvojno politiko, ekonomske odnose s tujino, davčno politiko, davke in prispevke, delovno zakonodajo, izobraževanje in nazadnje še specifične posameznih dejavnosti. To sta zlasti promet in gostinstvo. Trdijo, da bi spremembe pripomogle, da bi se delež obrti v družbenem proizvodstvu Republike Slovenije povečal na 18 odstotkov, število na novo zaposlenih v obrti pa bi naraslo za 60 000 delavcev.

Pa odmevi? Poslanci zbora združenega dela skupščine Republike Slovenije, ki so se sešli na zasedanju v Celju, ko je bil tam sejem obrti, so se strinjali z zahtevami obrtnikov in njihovih predstavnikov. Tudi slovenski finančni minister (vse se pač vrti okrog denarja!) Dušan Šešek je obljubil, da bodo v njegovem ministruvstvu naredili vse, da bodo obrtniki lahko uresničili svoj projekt. Podpora daje tudi minister za zakonodajo Lojze Janko, saj je dejal, da bodo obrtniške zahteve proučili in pomagali pri uresničitvi. Sicer pa, kje se bo zaposlovala raja (beri: delalci), če ne v drobnem gospodarstvu, saj smo vsak dan priče težavam (tudi zatonu!) nekdanj tako favoriziranih velikih gospodarskih sistemov. V razvitem svetu pa že dolgo prevladujejo male obratovalnice, ki se laže prilagajajo tehnološkim, gospodarskim in še kakim spremembam.

S. Sobočan

Blago »tranzitira« mimo nas

V začetku septembra, ko so se boji na Hrvaškem zaostri in so bile pretrgane vse prometne povezave med Zagrebom in Beogradom, se je skoraj ves blagovni in potniški promet usmeril prek Madžarske, najsi bo prek Avstrije ali Prekmurja. Na mejnem prehodu v Dolgi vasi, ki je bil vse do pred kratkim eden najmanj obremenjenih, je mejo prestopilo dnevno tudi po 120 tovornjakov. Imeli so slovenske, srbske ali makedonske registracije, blago, ki so ga peljali v južnejše republike, pa je »tranzitiralo« prek madžarskega ozemlja.

Golaž in kranjska za malico

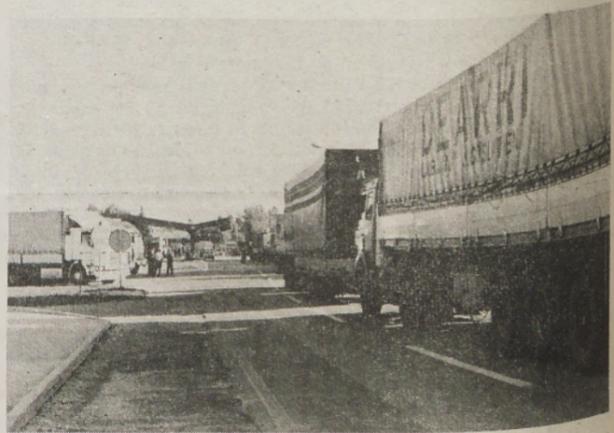
Mednarodni mejni prehod Dolga vas je eden novejših; vsi objekti so zgrajeni po predpisih (kar je na mejnih prehodih redkost, še posebej, če so prehodi v naseljih). Brezcarinska trgovina je zgrajena desno od objekta carinske in madžorne policijske službe, pravzaprav med našo in madžarsko mejo. Drugi spremljajoči objekt, v katerem so špedicijske službe in gostinski lokal, je zgrajen precej pred mejnim prehodom, tako da vozniki, ki se želijo okrepati, menjati denar ali urediti formalnosti, ne motijo normalnega prometa prek mejnega prehoda. Letos je bilo turistov zelo malo; če bi bile razmere normalne, bi se voznje konec tedenskih izletnikov iz Češke verjetno nadaljevale, saj so zelo radi potovali na morje ali dalje v Italijo. Pred koncem junija so vsak konec tedna našli 9 ali 10 avtobusov, nato pa je bil kar dva meseca mejni prehod v Dolgi vasi osamljen. Prostori spremljajočih objektov so bili ponoči zaprti.

Marjan Žalik je zaposlen pri Naravnem zdravilišču Lendava in opravlja na mejnem prehodu menjalniške posle, če pa je dežuren ponoči, postreže tudi s pijačo. Povedal je: »Gneča s tovornjaki se je začela pred dvema tednoma. Začeli smo prodajati tudi tople malice in vsak dan ob 9.30 nam iz zdravilišča pripeljejo golaž po 80 din, kranjske klobase po 70 in sendviče po 45 din.

Po navadi prodamo vse, predvsem golaž in kranjske. Največja gneča je dopoldne do 12. ure in nato spet popoldne. Tujo valuto menjavajo predvsem soferji, ker potrebujejo denar za cestnine in druge stroške.«

Naravno zdravilišče je torej poskrbelo za tople malice — najhitreje in najceneje. Kolikor je na voljo, prodajo, sicer pa na mejnem prehodu ne vidijo nobenih možnosti za zaslužek. Pred kratkim so prodali del prostorov srbski špediterski službi.

izvoznike. Mi opravimo vse formalnosti za prevoz blaga prek tega ozemlja. Tu prikolice plombiramo in napišemo spornice, Madžari s tem nimajo nobenega dela. Za spremnico druge papirje plačajo 1100 dinarjev.

Soferji zapuščajo varno(!) slovensko ozemlje. Pred njimi je dolga pot prek Madžarske in po nevarnih cestah v Srbijo, kjer jim izza vsakega ovinka preti sovražniki. Vse pogostejše preidejo od besed (groženj) k dejanjem in soferje pretopajo.

Eurotrans in Quick

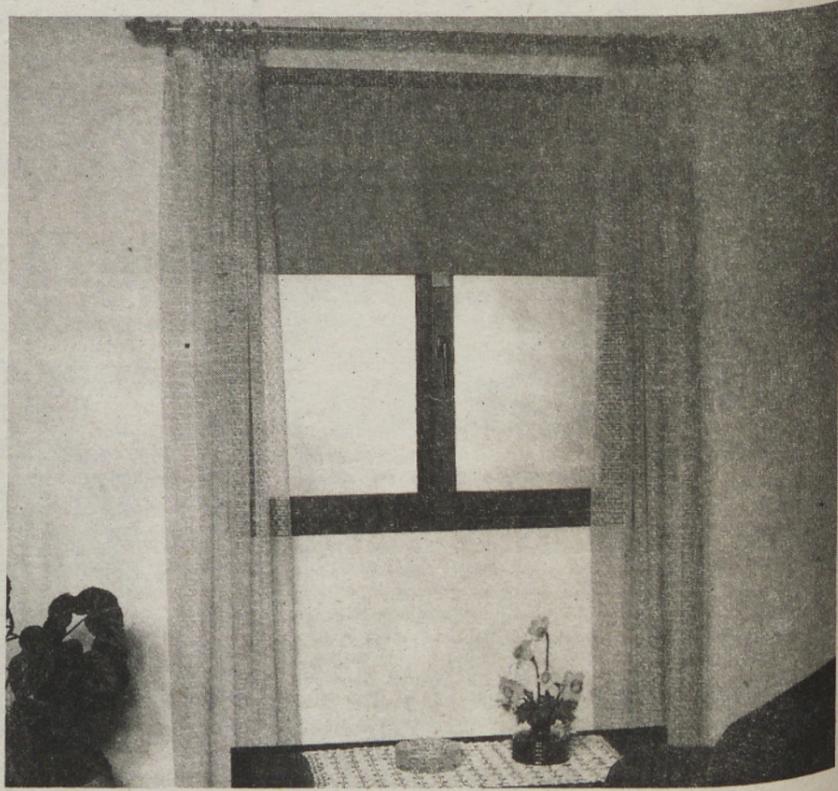
Anton Graj je domačin, Franc Novak (ki je prišel v pomoč pred dnevi) pa iz Ljubljane. Oba sta zaposlena pri Eurotransu, ki opravlja špediterske posle na mednarodnem mejnem prehodu Dolga vas že od 1986 leta. Blagovno carinjenje še vedno opravljajo v BTC-ju, Murska Sobota.

Edi Štolfa je od srede septembra zaposlen kot predstavnik Quicka Sežana (italijansko podjetje) in opravlja prv tako špediterske posle. Navajen je na vse gneče, verjetno pa jo pričakujejo tudi v Dolgi vasi, kajti italijansko podjetje prav gotovo ne bi brez razloga odkupilo objekt od Naravnega zdravilišča Lendava.

Graj je povedal: »Že pred vojno v Sloveniji smo predlagali, da bi omogočili carinjenja blaga tukaj, v Dolgi vasi, potem pa je vse padlo v vodo. To bi bilo namreč ugodnejše predvsem za domače

Bernarda B. Pošol

ROLO ZAVESA

Tip rolo zavesa	80	100	120	140	80	ŠIRINA VIŠINA
	140	140	140	140	230	

Barva ohišja: AL 1 — srebrna, AL 5 — rjava, AL 7 — bela
Barva platna: sv. rjava, zelena, termo platno, dekorativna
Rolo deluje lepo in nevpadljivo, dopolnjuje opremo notranjih prostorov. Zaskočni mehanizem omogoča zaustavljanje zaves v več položajih. Ohišje roloja je konstrukcijsko prilagojeno hitri in enostavni montaži, obenem varuje mehanizem pred prahom.
Enostavna zatemnitev prostora in zaščita pred sončnimi žarki!
Izbira barv ohišja in platna omogoča prilagajanje prostoru in opremi v njem!
VSE INFORMACIJE IN MONTAŽA: AGROMAT Ptuj, tel.: (062) 773-314.
Informacije in prospekti: KOVINOPLASTIKA LOŽ, 61386 STARI TRG PRI LOŽU, tel.: (061) 707-422, fax: (061) 708-466.

KOVINOPLASTIKA

LOŽ

Robert Titan-Felix

BEG S SLIK

6

Ostalo je le prijetno pihljanje vetri-

ča — kot upanje, da se bo moje življenje nekoč le spremenilo, da ne bom več životalil sredi uklete praznine, da se bodo vanjo nekoč le nagneli človeški glasovi in jo okrušili, da je čez čas ne bom več prepoznal. Usmilje — le kdo, zaboga? — se me je in prepleskal praznino s poltarnimi podobami. Sredi plitkega tolmunčka se je do pasu v vodi smehljala pianistka, poniknila vanjo in izplavala, njeno mokro oblacilo — nenavadno podobno ogrinjalu rimskih žena — se je prosjono klicalo. Zaščemelo me je v hotljivih delih telesa: pod prosjornim ogrinjalom sta se kot Julijci poleli lesketala zaobljena hribčka, okrog stramja pa se je potkalo nekaj žimnatih laskov in se jelo razvrščati v ritoniki. Vetricevo pihljanje se je oblikovalo v nasmejljano melodijo.

Into the night. Mateja, Pavel in starec so — kot vila in razkačena javna boginja voda — obstopili pianistko, zvižgajoč pritegovali vetru in se nalahno pozibavali; nakar so jo dvignili nad glave, da je razprla roke in kot izžrebana devica na poti k daritvenemu oltarju lebdela nad njimi, in jo vzdolž zasanzanih pšeničnih polj, po beli prodnati poiki — onesli proti dvorcu, ki se je kristalno lesketal v daljavi — zapredel v megličasto soparo, ki mi je zastrla njegove razsežnosti, da sem razločil le nekaj nepomembnih podrobnosti: kosček nakranceljane fasade pod masivnim baročnim oknom in nekaj rumeno rdečih opek nad njim. Junaško sem se ustopil in se podal za njimi, pa sem se kaj ustavljal, kajti le premaknil sem se in je prod rahlo zašumel pod mojnimi stopali, že so se obrnili in me razsekali z očmi. Pogleda favnov sta bila sovražna, preteča, hudobna ... kot pogled moža, ki se ustopi ob postelji in te preteče opazuje v prešuštvu s svojo ženo. Pianistkine oči so se mi hudomušno dobrikale: ne glej me tako! saj bi ti razkazala dvorec! in svilnate odeje! pa to na žalost ni v moji moči! oprosti! Mateja pa se je le smehljala. Nespodobno vedenje sanjskih podob me je razkačilo. Vsaj v sanjah pričakujem nekaj spoštovanja! sem zarohnel in iz ust se mi je usul plaz kletvic, da so favna zraslebe v roki in sta jih stisnila v pesti. Marsikaj hudega bi se utegnilo pripetiti, če se mi Mateja ne bi spravljivo podobrikala in zasepetala: Ne, pogodaj je še ...

Zbudil sem se, tokrat zares. V umazan odrgnjen kozarec sem si nalil za dobra dva prsta vodke, ki se je še od otvoritve Galerije potkalo po stanovanju, jo pognal po grlu, da se mi je skozi telo sprehodil pekoč ogenj, in se skozi okno zastrmel v prve delavce, ki so pokošali vati in si prižigali cigarete med potjo v tovarne, ne menec se za pota stranpota resnice. Od nekd se mi je v misli prikradala zgodba o drobnem kužku, ki se je zapletel v razcefrano pločevino ob utici in divjemu otepanju navkljub priklenjen obstal. Sesešel se je in skrušeno stokal. Ljudje, ki so hiteli mimo njega — menda po opravkih — se zanj niso zmenili. Pa je z blagim renčanjem vseno poskušal pritegniti njihovo pozornost. Ni mu uspelo. Obupal je in le še pridruženost stokal. Potem pa je mimo pristopical star menih. Kužkovo stokanje pa je pahnilo z oblakov, da se je sklonil k njemu, ga potrpežljivo požel po glavi in rešil iz pasti. Kužek mu je hvaležno obližal dlan in se pognal v dir, pa ga je že čez kak trenutek veriga grobo prijela okrog vratu in ustavila. Tedaj si je zaželel, da se menih nikdar ne bi potikal tam okrog, da ga ne bi opil z lažnim občutkom svobode in mu izmaknil gotovost, ki nam pomaga preživeti. Se vedno sem strmel skozi okno. Nekje daleč je smelo zarenčal kužek. Opazoval sem ga: zverval se je in se postavil na zadnji tački, prednji pa je dvignil visoko v rak in mi pomahal, sprva negotovo, naposled pa so se nad njegovo glavo sukale gibčne roke; obraz se mu je sčistil in sploščil, pridruženost renčanje je vedno bolj postajalo podobno zmedenemu stokanju človeka — tistega blodečega ubožčka, ki žalostno stoji pred kresom, s psalmi v eni roki in črnimi bukvmi v drugi, ne da bi se mogel odločiti, s čim naj oplemeniti kres ... Laži, laži, sprenevedanje! Nenehno sestopanje s piedestala božje ljubezni — od prvega poljuba v roju do krutih bratomornih vojn ...

Legel sem in poniknil v spanec. O nesreča ... nesreča ... prvinska slast ... prepoji me ... naj te občutim v vsej tvoji polnosti! O mesnate črne sužnje ... ki se sklanjate nad kad ... ki mi spirate nezadržnost ... ki se vam z jezikom dotikam zajetnega oprsja ... ki mi zabadate opiljene nohte v blede meso ... da norim od slastnega sklenja ... bole perice! O črna lepoticu ... ki namiljena sopihaš v sole kad ... ki se ti perice s svojimi mesnatimi prsti sprehajajo po notljivih delih telesa! O črna lepoticu ... o čista slast ... kupljena na trgu! O črna lepoticu ... ki namiljena sopihaš ... ki se z hrklim jezikom sprehajajo po zgornji ustnici ... da ne murem več zdržati ... in te še ... mokro pahnem med snežno bele pernice ... in se sklonim nad!

Pesek ti je presipal dlani, me je sredi vročnega sopihanja zmotila pianistka, se ustopila ob postelji in si odpela ogrinjalo. Soba se je napolnila s prijetnim vonjem nedotaknjene puha. Pesek me je prestrašil. Ne moči ne poguma nisem imel, da bi karkoli storil; le žrl sem v dlani, s katerih je lil na posteljo, in stokal. Previdno sem ga spihal — ko sem naposled le zbral toliko poguma, kurc, saj gre zame — pa je iz krvavega spleta kosti, mesa in žil znova privrel na plano. Kot bi bil vročen z njim! Kot prestrašen kužek sem se skrival v neдрih črni lepoticu in podrsaval obnjo. Ob vsakem zamahu je spolzelo vanjo tudi nekaj peska. Norela je od naslade. Trpel sem. Trpel, kot se nikoli dotle! Pesek se mi je zalezal pod kožo in me žrl — kot vodka, ki sem jo cuzal pred spanjem. Pianistka je stala ob robu postelje in se rezala kot prevarana žena, ki je prešuštvu zarila bodalo v srce. Izgubila je. Pesek je spolzel s postelje in se porazgubil v luknjicah parketa. Ergo: kaznovala sta me in oušla! Bogvedi kam ...

Izbruhnil sem. Lepo je bilo, je zavzdihnila črna lepoticu in me pomirjajoče počesgetala za ušesi. Kar pa mi ni čisto nič pomenilo. Kot mi ni nikoli.

Sama strast! Sama pohota! Sam greh! ... s prijetnim okusom. Zbudil sem se in ob spominu na poslednje utrinke sanj mi je srh preletel celo telo. Zakaj, nisem vedel. Starec in pianistka sta se ustavila pred visoko vitko hišo, tako, kot je večina hiš v tem predelu mesta. Take nagnete, tesne uličice s hladnih hiš, katerih okna so preplavljena z rožami, ki prikrijevajo sivino njihovega življenja. Kumu? Najbolj njim samim! Starec je kak trenutek vročično hskal po žepih, potem pa ves žareč izvelkel ključ in odklenil brlog. Ko sem se mu približal, se je z druge strani vrat slišalo pridruženost šklepetanje ključa. Potrkal sem. Zakaj? Kurc ... da bi odprla ... da bi si smel zastaviti tisto poslednje, usodno vprašanje!

Katero? Katero hudičevu vprašanje bi ji sploh lahko zastavil? Sel sem. Starec je previdno odprl vrata, se ustopil pred pragom in strmel za mano. Smehljaj se in si vihal brke. Tedaj se je ulil v me, da sem prival domov premočen do kosti. Kak trenutek sem postal pred Pavlovo packurijo in opazoval nasmejljano pianistko. Potem sem legel in poslušal grmenje, ki je sekalo nebo, dež, dež, dež ... In stokanje neodrešenih duš, ki se potikajo na poti med nebesom in zemljo. In potem se mi je kar tako zadelo, da se bodo jutri razrešile vse hudičevne mujeve življenja ... da bom zmagal. Spokojno sem zapal. Ko sem se zjutraj zbudil, se je nebo še vedno zlivalo na zemljo.

KONEC

JUHNOVA

Obiskovalci otvoritve razstave Nataše Juhnove so videti prevzeti. Sedijo in stojijo in poslušajo pripovedovanje panovskih ženic, ki prihaja z magnetofonskega traku. Tisti sedeči so nameščeni tako, kakor da bi sedeli okrog krušne peči, stoli so nameščeni v pravokotnem redu, pripoved prihaja iz teme. Iz svetlih špranj, iz starega izpranega lesa, iz nemega tiktakanja zarjavele žepne ure na fotografijah.

Neka ženica pripoveduje, da bi bilo potrebno te Panovce »nekan ta dol porinouti«, v globel, da jih več ne bi bilo.

To je eros-tanatos. Vaščanka ljubi svojo vas, toda želi ji smrt. Izničiti Panovce, ker jih ona tako zelo ljubi, vendar Panovci nočejo še naprej obstajati, Panovci propadajo. Zato naj poginejo. Udeleženci otvoritve z negibnimi obrazi prikimavajo veliki nesreči te vasi. Oni bi radi, da bi ta vas živela — tako je mogoče razumeti vzušje, ki lebdi nad stavki, ki so pripovedovani začuda neptisiljeno.

Toda njihova prizadetost ne deluje verodostojno. Kajti, če bi tistim nekaterim najbolj prizadetim poslušalcem bilo v resnici za to, da Panovce ohranijo, bi v tisti jasni jesenski noči, ko so nad Goričkim svetile jasnejše zelenkaste zvezde kakor nad Soboto, prijel(a) vsak svojega(jo) partnerko(ja) in šel živet tja gor v Panovce. Vsaj tisti, ki so v starosti in v stanu, ki jim to omogoča. »Toda vprašanje je, kje je življenje ugodnejše,« je rekel nekdo. Saj ravno za to gre, kje je življenje ugodnejše? Koga bi potem mogel človek dolžiti, zakaj žalovati?

Na eni od fotografij je kamnit spomenik med narcisami. Spomnil sem se Wordswortha, njegovega sprehoda med narcisami, ko se je sprehajal samoten kakor oblak, ko je uzrl narcise v vetru. Nekaj severnjakega in vetrovnega je v tisti fotografiji.

Prekmurski slikar Kološa je stal prav pred to fotografijo, ko je rekel: Slike bom šel gledat še jutri ob dnevni svetlobi. Rekel je tudi, da se bo sta z ženo preselila nazaj v Soboto.

So mar fotografije Juhnove kaj vplivale na to, da je to povedal ta večer? Ko bi le vplivale še na koga, da bi ne samo vzdihoval o nesreči vasi, ki izumira.

Stefan Smej

S PROSLAVE STOLETNIČE SMRTI VELIKEGA JEZIKOSLOVCA FRANA MIKLOŠIČA

JEZIKOSLOVCI GOVORILJO POLNEJE

Pisatelj Bruno Hartman, ki je bil, kakor je rekel, nekoč profesor na soboški gimnaziji, je listal po spominski knjigi, ki je ležala na mizi v sobi Miklošičeve rojstne hiše. Iskal je svoj podpis izpred vojne. Ko ga je našel, se je spomnil, da je nekoč v tem prvem zvezku od treh, ki tvorijo celotno spominsko knjigo, videl podpis neke zanimive osebe, nekega Bitenca. Stal sem tam zraven in se spomnil, da sem prej, ko sem tudi sam preletaval pod-

Minister Andrej Capuder je to preteklo soboto, 5. oktobra 1991, na Miklošičevem trgu v Ljutomeru, v govoru kako poldroguro pred tem, tudi omenjal streljanje, ki da nas s hrvaških bojiših lahko doseže. Bitenc je bil Slovenec v srbski kraljevi vojski, zdaj pa nam preti, da nas bodo potomci Srbov napadli. Slavist dr. Toporišič pa je v govoru, ki ga je imel pred Miklošičevo rojstno hišo rekel, da je prav čudno, kako se ti Slovani, katerih slovnice

slednji Konstantinovi Hrvati in da Srbi sovpadajo z ijevci. Razmerje je moteno s preseljevanji Srbov, namreč od časov turškega zavlada vanja v Evropi, pa tudi z ono neubranljivo asimilacijsko močjo srbskega ljudstva, zaradi katere so bili na zahodu srbizirani Hrvati, na jugu Spiketarji (tako Miklošič: »in süden Spiketarren« — op. avt.), deloma Vlaha (Romunija) in na vzhodu in jugovzhodu Bolgari. Hrvati so povsod ostali katoliki; enako bi

sta nikoli tako malo vzajemno potrebovali. Morebiti bi bilo vse skupaj drugače, če bi poslušali Miklošiča in v senci bratstva in enotnosti ne bi nikoli nasilno bratili ta dva jezika v »srbohrvaščino«. Potem bi se mogoče ta dva naroda dandanes v resnici potrebovala.

Miklošič je bil jezikoslovec. Bil je tudi politik, saj je bil med drugim izvoljen v dunajski državni zbor in je bil »pristaš liberalne konstitucionalne monarhije. Ni bil radikal, njegovi nazori so bili blizu tistim, ki jih je imela večina avstrijskega meščanstva,« kakor pravi Stane Granda v svojem prispevku v Zborniku. Toda predvsem je bil jezikoslovec, eden izmed največjih na svetu.

Torej se ob tem poročilu s proslave ob stoletnici njegove smrti posvetimo še nekoliko jezikoslovnim prvinam govorcev, ki so pripovedovali v čast in slavo vitezu Miklošiču.

Minister Capuder je tako na primer za dr. Trstenjaka, ki se je k ljub visoki starosti udeležil proslave, veliko pa je Miklošiču tudi pisal, rekel, da je »boder«. Naj se danes o Capudru kot ministru za kulturo govori karkoli, takšen redek in boder izraz vsekakor so di na proslavo jezikoslovca.

Pred Miklošičevo rojstno hišo je v pojoči prleščini bodro govoril njen zdajšnji lastnik gostilničar Vaupotič. Miklošiča je proglasil za kmečkega človeka, kar se sicer ne sklada z njegovimi političnimi nazori za katere ugotavljajo, da so bili blizu avstrijskemu meščanstvu, lahko pa bi ustrezalo vitezovi brkati fizični podobi. »Moralo je miniti veliko let,« je rekel Vaupotič, »da se je nekd spomnil, da je bil Miklošič Slovenec — ker so ga vsi imeli za Prleka,« tak kak imajo nos.«

Dr. Toporišič je v govoru najprej pozdravil čudovito dolino v kateri se je narodil Miklošič. Vendar se on v njej počuti nekoliko utesnjeneja, je dejal in bilo je slišati čisto po panosku. Omenjal je Slovence kot »narodno enoto«, povezoval je Miklošičevo veličino s prleško zemljo in »zlahano kapljico«, rekel je, da je Miklošič prišel iz »stremiljive slovenske družine«. Kar je bilo spet prav lepo slišati.

Ljutomer, kamor je potem, ko je nekoliko odrasel z družino odšel Miklošič, je imenoval »predelno središče«, kar se mi je spet zdelo lepo povedano in nevsakdanje. Nadalje je znova omenil »panosko lepoto«, ki jo je nemara mladi Miklošič zdaj v Ljutomeru pobliže spoznal. Potem pa je govoril o njegovih »drugih«: »drugi njegov drug«, ob prvem vrazu, je bil Murko, ki ga je zelo »porajtal« ...

Zanimivi so ti jezikoslovci. Zdaleč bolj kakor je suhoparna slovnica s kakršno jih povezuje ljudsko mnenje. Lepo jih je poslušati, ker so čisto človeški in vsak ima svoj čisto človeški rojstni kraj, ki je poln govoric zemlje, kakor bi rekli cankarjanci.

Stefan Smej

Ljutomer, 5. oktobra 1991: Bodro zroči Fran Miklošič poslušati slavično skladnjo ministra za kulturo.

pise, da bi ugotovil, kako so kaj Prekmurci tam daljnega 1927., ko so spominsko knjigo odprli, obiskovali hišo največjega prleškega jezikoslovca, videl nek tak podpis. Na samem začetku, kot prva sta se vpisala dva Sobočana: »Prva imava čast pozdraviti ...« Sledi podpis: Milač, ime nečitljivo, in Mirko Bitenc. Datum: 5. 5. 1927. Hartman je rekel: da, to je ta, tega iščem. »Pa veste, kdo je to bil, ta Mirko Bitenc. Bil je polkovnik v vojski Draže Mihajloviča, po vojni so ga ustrelili.«

je primerjalno raziskoval Miklošič, med seboj pobijajo.

V Miklošičevem zborniku, ki je izšel v počastitev njegove stoletnice smrti, sem v prispevku Stanislava Hafnerja »Fran Miklošič v življenju in delu«, našel naslednje vrstice iz Miklošičeve razprave »Vergleichende Lautlehre der slavischen Sprachen« iz leta 1879:

»Kdor povezuje poročila Konstantina Porfirogeneta o seliških Hrvatov in Srbov z zemljepisno razdelitvijo na ijevce in ikevce, bo naklonjen podmeni, da so

lahko veljalo tudi za Srbe, h katerim pa vendar s priseljevanjem od vzhoda sem vdira grška cerkev. Tukaj bi moglo biti tudi omenjeno, da sta zame jezika srbski in hrvaški dva, in da imam izraz srbski in hrvaški za napaden. Samoumevno je, da ta nazor ne sme biti razumljen kot poizkus, da bi obema ljudstvom kazali smeri politike; oni potrebujejo druga drugo,« Miklošičev zbornik, str. 26.

Se nikoli nista ti dve »ljudstvi« govorili med seboj tako različnih jezikov, vendar se tudi ni-

kulturni koledar kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V galeriji Kulturnega centra Miška Kranjca je odprta razstava slik likovnih umetnikov Pomurja. Odprta bo do 11. oktobra.

MURSKA SOBOTA: V galeriji Kulturnega centra Miška Kranjca je razstava ROMI. Pripravila jo je Pokrajinska in študijska knjižnica. Odprta bo do 11. oktobra.

MURSKA SOBOTA: V prostorih soboškega gradu je razstava fotografij mlade fotografinje Nataše Juhnove.

LENDAVA: V razstavnih prostorih lendavskega gradu je odprta stalna razstava kipov in slik dosežanih mednarodnih likovnih kolonij. Na ogled je tudi spominska soba Györgya Zala.

MURSKA SOBOTA: V Pokrajinskem muzeju je odprt razstava Gledališka preteklost Sobote. Odprta je vsak dan od 10. do 12. ure.

RADENCI: V razstavnem salonu hotela Radin je odprta razstava stalne zbirke likovnih del Radenske.

LJUTOMER — Galerija Ante Trstenjaka iz Ljutomera podaljšuje razstavo umetniških del Lojzeta Veberiča do sobote, 12. oktobra.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Vsi oddelki Pokrajinske in študijske knjižnice so odprti vsak dan od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

GORNJA RADGONA: Občinska matična knjižnica je odprta vsak dan razen sobote, od 8. do 14. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 10. do 18. ure, čitalnica pa vsak dan od 7. do 17. ure.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, ob torkih in petkih pa od 8. do 12. ure.

USPEŠNICE

V knjigarni Dobra knjiga vam za ta teden priporočajo: Pramen Mallenski: COOSON, Mladinska knjiga, dr. Marjan Košiček: LJUBEZEN V JESENI ŽIVLJENJA, Obzorja, POT PREČIŠČEVANJA, Založba Vale

POPRAVEK

Na zahtevo Lojzeta Veberiča objavljamo popravek zapisane v prispevku Lojze Veberič razstavlja v Ljutomeru, ki je bil objavljen v 38. številki Vestnika na Kulturnih obzorjih. V prispevku smo narobe zapisali slikarjevo strokovno usposobljenost z dunajske visoke grafične šole. Lojze Veberič je namreč uspešno končal trimesečno specializacijo na Visoki državni grafični šoli na Dunaju na oddelku za uporabno grafiko in pozitivno retušo pri g. prof. Arturju Wiadri.

RESNICA O KATASTROFI

Za napad na Pearl Harbour je odgovoren Anglež Hector Bywater, ki je kot vohun britanske kraljeve mornarice med prvo svetovno vojno deloval v Nemčiji.

Teorijo je zgodovinarjem v brk v svoji knjigi »Vizija nepoštenosti« postavljal novinar New York Timesa Willeam Honan. Po vojni je Bywater postal priznan izvedenec za pomorske sile na Pacifiku. Leta 1924 je napisal knjigo z naslovom »Velika pacifiška vojna«, v kateri je predvidel napad na Pearl Harbour in dokaj natančno tudi potek po-

morskih operacij, ki so sledile. Po tej knjigi naj bi se zgledoval japonski admiral Yamamoto.

Angleških zgodovinarjev II. svetovne vojne Američanova teorija ni posebno navdušila in odgovarjajo mu, da Yamamotov načrt za napad na Pearl Harbour še zdaleč ni temeljil na ideji v Bywaterjevi knjigi. »Nasprotno, Yamamoto naj bi navdih za napad našel v nenadnem napadu japonske mornarice na rusko floto pri Tshushimi leta 1905 ter v napadu britanske kraljeve mornarice na italijansko

ladjevje pri Tarantu 1940. leta. Skratka, po prepričanju angleških zgodovinarjev Yamamoto ni potreboval nobenega nasveta Hectorja Bywaterja, s katerim naj bi se domnevno tudi sestel. V bistvu je menda celo odklanjal napad na Pearl Harbour v strahu, da bi bil izpostavljen napadu britanske mornarice. Decembra 1940 naj bi Yamamoto prejel prestreženo poročilo britanskega generalnega štaba, iz katerega je izhajalo, da po Churchilovem prepričanju ladjevje ne bi bilo mogoče poslati na Daljni vzhod.

NOVI GANDHI?

Dvainšestdesletni indijski ekscentrik Madan Lal trdi, da je reinkarnacija Mahatme Gandhija.

Lal svojo trditve, da se je duša leta 1948 umorjenega zagovornika nenasilne revolucije naselila v njem, dopolnjuje z zelo natančnim posnemanjem Gandhijeve zunanosti. Stari gospod je kot njegov vzornik plešast, nosi očala s kovinskim okvirom, brke in belo ogrinjalo. Obdan s prijatelji in častilci se sprehaja po ulicah indijskega glavnega mesta. Nekateri trdijo, da je nor, on sam pa pravi, da je vsa tovrstna sumničnja pregnal s tem, da je ustanovil stranko, ki bo nastopila že na prihodnjih volitvah.

Cipru bodo vrnil Kristusove mozaike

Grška pravoslavna ciprska cerkev je zmagala v sodnem procesu za dragocene ikone iz stekla in mozaike iz 6. stoletja, ki prikazujejo Kristusa kot odraščajočega dečka. To je edina tovrstna upodobitev iz tistega časa.

Ciprski mozaiki sodijo poleg tistih iz Ravene in onih iz Katarininega samostana na Sinaju med edine tovrstne umetnine, ki so se rešile pred sistematičnim razbijanjem slik v osmem in devetem stoletju in so se ohranile vse do današnjih dni.

Original ciprskega mozaika so ukradli iz cerkve Panagia Kanakarja v severnociprski vasi Lythrankomi potem, ko so leta 1974 Turki zasedli severni del Cipra. Cerkev je ostala zaklenjena in tako so krajo mozaikov odkrili šele leta 1982.

Leta 1988 je ameriška trgovka z umetninami, Peg Goldberg, ta dragocena umetniška dela kupila za 1,2 milijona dolarjev od nekega tur-

škega trgovca z umetninami v Ženevi, nato pa jih je poskušala prodati Gettyjevemu muzeju v kalifornijskem Malibuju za 20 milijonov dolarjev.

Ker Goldbergova ni mogla popolnoma prepričljivo pojasniti izvora ponujenih umetniških predmetov, so se strokovnjaki Gettyjevega muzeja lotili podrobne raziskave. Ugotovili so, da so mozaiki ukradeni in da so jih ilegalno prethotapili s Cipra, o čemer so nemudoma obvestili lastnike, predstavnike grške pravoslavne ciprske cerkve. Le — ti so vložili proti Goldbergovi v kraju njene bivanja, v Indianapolisu, tožbo za vračilo ukradenih umetniških predmetov.

Ameriško sodišče je razsodilo v korist grške pravoslavne cerkve in zato bodo morali dragocene mozaike vrniti.

POMEMBNO ODKRITJE

Pred kratkim so v Rimu med Vio Appio in Vio Ardeatino povsem po naključju odkrili ostanke zgodnjekršćanske bazilike iz četrtega stoletja. Menih iz bližnje cerkve San Callisto je med nabiranjem zelišč naletel na ostanke zidu, katerega večji del leži 1,20 metra pod zemljo. Gre za okroglo stavbo, kakšnih so doslej odkrili le malo. Mogoče je cerkev — tako meni Vatikanski arheolog — postavil papež Markus leta 336. Obstoje te cerkve je dokumentiran, vendar je bil kraj doslej neznan. Razvaline ležijo v bližini kapele Quo Vadis, ki naj bi označevala kraj srečanja med apostolom Petrom in Kristusom v času Neronovega preganjanja.

Slovenec v argentinski reprezentanci?

20-letni Gabriel Poberšnik vzbuja pri argentinskem prvoličniku Ferro čedalje več pozornosti. Mario Gabriel Poberšnik, trenutno edini nogometaš slovenskega rodu v argentinski prvi ligi, si želi, da bi nekoč zaigral v reprezentanci. Rodil se je 1971. v predmestju Buenos Airesa kot sin slovenskega izseljenca in argentinske matere, lani pa je za blestel pri prvoličniku Ferro. Gabriel je močan, velik in izjemno nevaren v kazenskem prostoru, niso pa redki, ki verjamejo, da se mu bo uresničila velika želja in bo že kmalu zaigral za argentinsko reprezentanco.

Posodobljeni japonski kimono — Da ni nič sveto, tudi še tako trdna tradicija ne, dokazuje modno ustvarjanje; francoski kreator Leonard se je lotil »profanacije« tradicionalnega japonskega kimona in mu je dodal zadnjo modno muho — »pajkice«. Tudi staro svilo je zamenjal futuristični svileni jersey.

ADAM IN EVA V EPRUVETI

Štirje moški in štiri ženske so se minuli četrtek dali za preti za dve leti v poldrugi hektar veliki hangar steklenjak, imenovan Biosfera II. V njem naj bi naslednji dve leti živeli tako, kot da bi se izselili z Zemlje. V steklenjaku so pred njimi zaprli okoli 3800 raznih vrst živali in rastlin, ki so že začeli z reprodukcijo, rastjo. S tem da so se za osmerico znanstvenikov hermetična zaprla vrata velike steklene skulpture, se je v kraju Oracle sredi arizonske puščave začel velik znanstveni poskus, ki stane 150 milijonov dolarjev. Z njim naj bi znanstveniki dokazali, da je v ekološko čistem oziroma idealnem svetu mogoče živeti v naravnem skladju in da se da vse — od zraka in vode do človeških odpadkov — ponovno uporabiti oziroma reciklirati. Vsi znanstveniki so neporočeni (spolnost je dovoljena, ne pa tudi zaositev) in vsak ima v svojem novem okolju dobro opremljen apartma. Člani odprave bodo imeli z zunanjim svetom le naslednje stike: sončna svetloba, električni tok, elektronska komunikacija (video telefoni). Sicer pa bodo živeli v petih ločenih ekosistemih (džungla, ocean, močvirje, savana in puščava ter seveda njihova bivališča in farma). Vsi ti sistemi se morajo ohranjati samostojno in ne da bi onesnaževali drug drugega.

Mozartova fotografija

K praznovanju Mozartovega leta je prispeval tudi nemški zvezni kriminalistični urad v Wiesbadenu. Po naročilu manheimskega muzeja je za razstavo izdelal Mozartovo fotografijo. Skladatelj je na njej podoben znanim zgodovinskim upodobitvam, le da je videti veliko bolj živahen.

Za podlago novega Mozarta so uporabili štiri portrete, ki veljajo za posebej avtentične. Kriminalistični urad je dodal k temu še sam iz svoje obsežne zbirke »primerne« obraze. Menijo, da je nastala mešanica, ustreznost Mozartovi zunanosti, kakršna je bila okoli leta 1778.

DISCOVERY SE JE IZOGNIL TRČENJU

Ameriški vesoljci, ki v raketi Discovery letijo v zemeljski orbiti, so s spretnim manevrom za las usli smrti. Tako so se izognili trčenju z neko staro, neuporabno sovjetsko raketo, veliko kot tovornjak, ki je letela po isti orbiti. To je prvi primer, da so morali vesoljci izpolniti tak manever, hkrati pa dokaz, da je orbita postala nevarna in prenapolnjena.

Vesoljci so bili nekaj ur pred srečanjem obveščeni o nevarnosti, ta pa je še narasla, ko sta bili vesoljski plovili oddaljeni 350 metrov. NASA zatrjuje, da posadka in raketa nikoli nista bili v večji nevarnosti in da so ves čas nadzirali položaj.

Zapuščeni sateliti, rakete in druge tehnične naprave, ki sedaj krožijo po orbiti, so tako postali velika težava pri raziskovanju vesolja. Za zdaj kroži okoli Zemlje okrog 7000 večjih kosov vesoljskega odpadka in nekaj deset tisoč manjših. Radarji na Zemlji večje kose spremljajo, manjših pa ne, in tako pride do nevarnih trčenj s kakšnim odpadkom.

Tokrat so se nesreči izognili zaradi alarma z Zemlje, zelo močno pa je, da pride do nesreče z manjšim kosom, ki ga na Zemlji ne zazna-

Rekorderski bik

Ian Murray je novozelandskim časopisom sporočil žalostno vest, da je njegov štirinajstletni bik Atlas Famous Perfect, ki je bil skoraj član družine, storil svoj konec. Kmet pa je ponosno povedal, da je njegov Atlas v svojem življenju zaplodil kar 739.000 krav. Velikokrat je ubogi stari dečko imel probleme, pravi njegov lastnik, »do tega posla mu ni bilo kdo ve kaj in zelo mu je bilo všeč, če so, ko je o naskoku na kravo razmišljal, ljudje stali okoli njega.«

REFLEX d.o.o.

PRODAJNI SALON

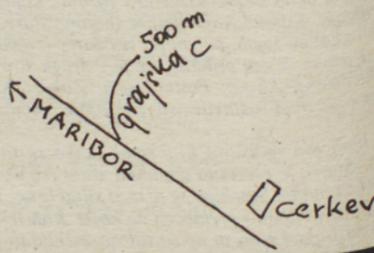
69250 GORNJA RADGONA GRAJSKA C. 27
TELEFON: 069/61-974, 61-751, TELEFAX: 069/61-947

VSE ZA OPREMO DOMA

NOVO! NOVO! NOVO!

- stavbno pohištvo
- lesne obloge
- leseni podi
- parket
- okovje
- oprema za kopalnice
- orodja (hoby program)
- mini bazar

VAŠE ŽELJE, VAŠE SANJE — NAŠA PONUDBA
S KARTICO ZVESTOBE DO CENEJŠEGA NAKUPA

SKRIVNOSTI VAŠIH DLANI

ŠIFRA: DEVALVACIJA

v poklicih, ki zahtevajo organizacijske sposobnosti in smisel za natančnost in podrobnosti.

Glede na vaše zdravstveno stanje ste najbolj izpostavljeni težavam in boleznim v zvezi z glavo.

Radi imate otroke, ampak nimate pravega smisla za družino in dom. Poskusite uskladiti vašo težnjo po neodvisnosti in zakonskih obveznostih.

ŠIFRA: SRČNA KULTURA

Imate visoko stopnjo srčne kulture. Ljubite vse tradicionalno. Dom je predvsem vaše edino in pravo zatočišče. Spoštujete starše.

Veselite se otrok, ni pa zanesljivo, da jih boste tudi sami imeli. To ne pomeni, da ne ljubite, mogoče še bolj lastniško kot drugi, ampak kot da nikakor ne naletite na pravo ljubezen.

Ste naravno inteligentni, precej zaverovani vase, pridni. Bili bi dober poveljnik. Radi poudarjate svojo osebnost, okolica pa tega vedno ne sprejme z razumevanjem.

Tudi v službi z vami ni vedno lahko delati. Ko se duhovi pomirijo, ste prav prijetni in nadvse dobrodrušni, še posebej do tistih, do katerih vam je kaj.

Nasvet: Pazite na ledvice in denarnico. Eno in drugo vam lahko povzročita težave.

Bodite optimistični. To vas lahko reši iz mnogih kriz in neprijetnosti.

Tudi vaša dlan je samo leva. Lahko, da se bo vse obrnilo drugače.

MODNA OBUTEV

Škornji kot za ribičijo

Kakšna je višina letošnjih najbolj oboževanih škornjev? Kaj torej pravi Pariz, kaj Milano. Modne oblikovalke ne varčujejo

z materialom, saj so škornji visoki in še višji, celo z ribiški škornji jih lahko primerjamo. Sešiti so tako, da jih lahko privijemo in s tem samo določimo željeno višino. To je končno prava novica za dekleta. Seveda se takšni škornji imenitno podajajo tudi k ohlapnim puloverjem. Izdelani so iz gumiranih materialov in so zato idealni za jesenske in zimске dni.

MASAŽA NOG

Masaža nog je vedno zelo koristna. Na podplatih je namreč posebno veliko živčnih končičev in tako imenovanih odzivnih con, ki so povezani z vseni pomembnimi organi. Podplate krepko drgnemo z maslažno krtabo ali rokavico od prstov do pet, dokler se noge ne ogrejejo. Potem jih krožno zmasiramo z nekaj kapljami kožnega olja. Podplati bodo mehki in čudovito sproščeni.

Kaj je v modi in kaj ni

Francoski tednik Voice je objavil vrsto reči, ki so trenutno moderne, in tistih, ki to niso več. V modi so: moški, ki imajo obrito celo glavo, ženskost pri ženah, skupno življenje brez poroke, mini krila, kuhanje doma, deskanje, kolesarjenje po planinah, glasba šestdesetih let, skrb za okolje, bordojska vina in eskotični psi. Nič več pa niso moderni motorji Harleya Davidsona, aerobika, vamp-ženske, temna očala, kabrioleti, šampanjec, lakirani nohti, kajenje, mikrovalovne pečice, pa tudi letovanje v Saint Tropezu ne.

Kuhajte z nami

JABOLČNI ZAVITEK IZ KRHKEGA TESTA

TESTO: 45 dag moko, 20 dag margarine ali masla, 9 dag sladkorja, noževa konica soli, sok in lupino limone, 2 rumenjaka, 1/2 zavitka pecilnega praška, kisle smetane po potrebi (približno 1/8 litra).

Moko presejemo skupaj s pecilnim praškom, margarino zdrobimo z moko, dodamo druge sestavine in urno zamesimo testo, ki ga trikrat zaporedoma prevaljamo in zložimo. Med valjanjem zelo štedimo z moko. Nato naj testo vsaj 1 uro počiva pokrito s folijo v hladilniku ali v hladnem prostoru.

NADEV: Olupi in nstrgaj 10 do 12 kislih jabolč, potresi jih s sladkorjem in cimetom, dodaj pest opranih rozin in 2 žlici na maščobi popraženih drobtin.

Testo razvaljaj v 3 do 4 mm debelo, pravokotno ploščo in jo razreži na 3 pravokotnike v dolžini pekača. Jabolčni nadev naloži po sredini vsakega testenega pravokotnika v obliki klobase. Zagrnj testo od obeh strani tako, da se nad jabolčnim nadevom prekriva. Vmes pomaži z jajcem, da se sprime. Previdno položi vse tri zavitke na pekač. Zgoraj jih pomaži z jajcem in iz obrezkov testa nareži za prst dolge in toliko široke trakove ter jih poševno »nalepi« čez zavitek. Peči v srednje vroči pečici in reži nekoliko hlajeno.

ZA LJUBITELJE CVETJA

MAČEHE — OPLEMENITENE V LONČKIH

Kot rastline iz gred so mačehe spomladi in jeseni za pridelovalce in uporabnike velikega pomena. Še vedno pa smo navajeni mačehe videti le na pokopališčih, čeprav se je njihova uporabnost v zadnjih letih močno razširila. Poleg standardnih tipov te rastline, gojene na prostem, se je močno povečal trend vzgoje mačeh v lončkih v rastlinjakih.

V prvo skupino prištevamo sorte ali vrste, ki jeseni zgodaj cvetijo in zato spomladi po prezimlitvi zopet zacvetijo šele aprila. V to skupino sodijo vse švicarske velike mačehe, npr. sorta Roggii Rissen.

Drugo skupino zastopajo vrste mačeh, ki so velikocvetne in v jeseni relativno zgodaj cvetijo, spomladi pa nekoliko pozneje, približno od konca marca do sredine maja. Te vrste se gojijo tam, kjer se lahko prodajajo jeseni kot tudi spomladi. Sem štejemo npr. Weltriesen ali sorto Mistral.

Tretja skupina pa so sorte, ki v jeseni in že v zgodnji pomladi

zopet vzcvetijo. Te vrste se v glavnem gojijo za rabo zgodaj spomladi — začetek marca ali aprila. V to skupino sodijo mnoge vrste, med njimi tudi Marktwunder, Weseler Eis.

Vzgoja mačeh v lončkih narasča, a je zaradi različnih boleznih in škodljivcev večkrat ogrožena. Rastline ovenijo že v setvenih

gredah ali pri presaditvi, ko korenine in vznožje pečlja zgnijejo. V zgodnjem stadiju napadajo mačehe predvsem glivične bolezni. Kot temeljni predpogoj za pravičen razvoj rastlin je uporaba zdravega substrata. Seveda ne smemo pozabiti menjati setvene površine mačeh.

Posebno zanimive pri mačeh so barve: glavne so rumene ali modre z očmi. Poleg teh pa ne manjka drugih barv, kot so roza, rdeča, rjava...

Mačehe v lončkih torej prihajajo — upajmo, da tudi k nam! Olga Varga

Kontaktne leče so nevarne

Kontaktne leče, še posebej mehke in trajne, so gotovo največji dejavnik tveganja za nastanek očesnih bolezni. To so ugotovili britanski strokovnjaki očesne bolnišnice v Londonu. Ljudje, ki nosijo namesto očal kontaktne leče, so v šestkrat večji nevarnosti, da dobijo keratitis, v nasprotju s tistimi, ki doživijo kakšno poškodbo očesa. Keratitis je najpogostejša posledica infekcije, ki jo povzročajo bakterije, povzročajo pa drobne poškodbe roženice, ki so zelo boleče in lahko pripeljejo do slepote.

Keratitis je glavni vzrok slepote v revnejših deželah z nerazvito zdravstveno zaščito, v ZDA in Evropi pa je bil redke vse do začetka množične uporabe kontaktnih leč. Ko so ugotovili, da se je število boleznih zelo povečalo, je ameriška uprava za hrano in zdravila leta 1989 izdala priporočilo, naj trajne leče ljudje brez prestanka nosijo največ sedem namesto trideset dni, da bi tako zmanjšali tveganje bolezni. Med ljudmi, ki imajo keratitis, je kar 65 odstotkov takih, ki nosijo mehke leče. Znanstveniki zato priporočajo poltrdne leče, mehke pa le v izjemnih primerih.

Nekaterim moške ne uhaajo

So žene, ki jim moške ne ubajajo čez plot. Njihova skrivnost? Ameriška zakonska svetovalka Maxine Rock je ugotovila, kateri razlogi vplivajo na to. Šest jih je:

1. Lahko ji vse povem. Moške cenijo, če jim žena prisluhne. Prizadevne jih, če jih prekine že sredi stavka.
2. Ne izdaja ničesar zasebnega, ne vara. Moške imajo zakon za nekaj višjega. Žena naj ne izdaja njunih intimnih zadev in naj si sama ne privoščiti zakonskih prekrškov.
3. Zna skrbeti sama zase. Moške cenijo samostojne ženske, ker ne želijo biti sa-

mo oni močni, temveč se hočejo zanašati tudi na svojo ženo.

4. Ne nerga. Moški ne marajo, če kdo stalno tečnari nad njimi. Gospodovale žene jih spominjajo na lastno strogo mater (ali taščo).

5. Skupaj nama je zabavno. Moške se radi smejejo. Žene naj jim ne bi zagrenile njihovega konjička ali kozarca piva, raje naj gredo z njimi na športno igrišče in tudi v lokal.

6. Ničesar ne pogreva. Moške so kot majhni otroci in nočejo razumeti, če jim žena še čez mesece očita, ker so se enkrat spozabili.

KRIŽANKA KRIŽKRAŽ TUDI V VESTNIKU

Izrezano križanko z vpisano rešitvijo in svojim naslovom pošljite v modri ali beli pisemski ovojnici na naslov: TV Slovenija, Križkraž, p.p. 380, 61001 Ljubljana. Na pisemsko ovojnico pripišite: križanka. Pri zrebanju bomo upoštevali rešitve, ki jih bomo prejeli do srede, 23. oktobra 1991.

V naslednji oddaji Križkraž, ki bo na sporedu v soboto, 9. novembra 1991, bomo med pravnimi rešitvami izžrebali tri nagrade: 25.000 din, 16.000 din in 10.000 din.

Rešitev križanke iz prejšnje oddaje: Vodoravno: SKOK, LASTNIK, OAZA, IZOFAZA, MLIN, SUM, TOP, BER, ČAR, MULA, RMANEC, SERA, EBNER, MOŽINA, REJA, NEVESTA, OREL, TRAKT.

KRIŽ KRAŽ

televizija slovenija

KRIŽANKA VINKO KORENT	TV ₁	TV ₂						TV ₃												
	TV ₄	R	L	J				TV ₅	R	E	M	E								
		E	E	T	TV ₆															
		A	S						D	TV ₇	Š	E								
		D							A		A	Z								
			J	A	T				N											
TV ₈												E	R							
		E	H	E	R	A				O		R	E							
TV ₉										U	S	I	N							
TV ₁₀									TV ₁₁											

Vaš naslov: _____

NA MURSKEM VALU

Glasujem za: _____

Izvajalec: _____

Skladba: _____

KUPON 34

Letovica narodno zabavnih melodij prvega tedna v mesecu vidotoku:

1. JAZ SEM PA EN FRANC KOŠIR — Franc Košir
2. ZAVRTIMO SE — Ans. Vilija Petriča
3. SLOVENCI SMO VESELJAKI — Ans. Ivana Ruparja
4. BRHKE GORENJE — Alpski kvintet
5. SMEH POKONCI NAS DRŽI — Ans. Mateja Kovačiča

Letovico narodno zabavnih melodij lahko poslušate ob četrtkih od 18 do 19 ure na MURSKEM VALU 648 KHz ali 87,6 Mhz.

Vaše glasovnice (tudi z novimi predlogi) pošljite na naslov: MURSKI VAL, Titova 29, 69000 M. Sobota.

Nagrade bodo ta teden prejeli: DARJA MOČNIK, Ivanjski vrh 7, 69245 Sp. Ivanjci; IRENA HORVAT, Ročica 16, 62222 Jakobski dol; STANISLAV ČERNI, Renkovec 21, 69224 Turnišče

Na Karlovem mostu je vedno gneča ...

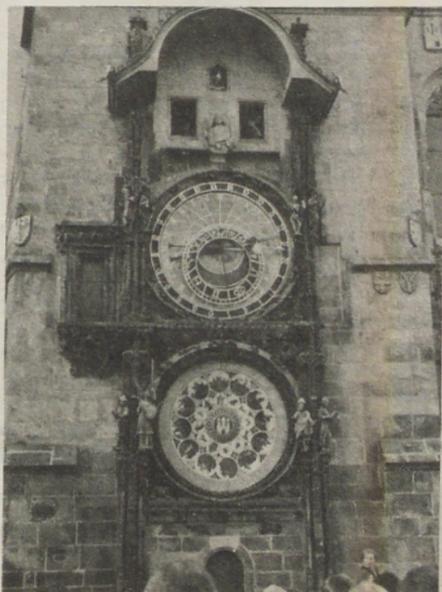
PRAGA – ČAR ZLATEGA MESTA

Čeprav Slovaki niso več navdušeni nad Češko-Slovaško federacijo, je Praga za sedaj še glavno mesto Češko-Slovaške. In najočarljivejše: Morda ne bo več dolgo tudi Slovaška prestolnica, očarljivost, grajena stoletja, pa bo ostala. Zavite stare uličice, znamenitosti na vsakem koraku, nešteto stolpov, stolpičev in zvonikov in na vseh okraskih in ornamentih zlata bleščava – to je stara Praga, ki si jo hoče ogledati vedno več turistov z vsega sveta. Nekoliko od preteklosti izžarevajočega starega mesta pa je mogoče videti tudi popolno nasprotje, škatlaste, brezoblične stanovanjske silose, ki jih je za svoje ljudstvo gradil minuli socrealistični režim.

Fotografije: Jože Pojbič

Staromestni trg si je mogoče ogledati tudi s kočijo.

Astronomske ure na staromestnem trgu ne zgreši noben obiskovalec Prage ...

... tu se zbirajo tudi slikarji, prodajalci bižuterije in ponujajo svoje storitve in blago.

V Zlati ulički je nekaj časa stanoval tudi Franz Kafka.

KDO BO IZPRAL POVOJNE MADEŽE?

»Udbaši« v preobleki križarjev

Prva povojna oblast je na vse načine vpletala v »protidržavno« delovanje bogate kmete in druge lastnike večjega premoženja, da je potem bil vzrok za obtožbe in sodbe. Posledice pa so bolj ali manj znane: zapori, odvzem imetja ...

Zdaj, mnogo mnogo let po teh dogodkih, ko naj bi popravili krivice, se oglašajo ljudje s svojimi zgodbami. Nekaj smo jih zapisali tudi v našem časniku. Zdi se, da ljudem, ki so prizadeti, ne gre toliko za morebitno vrnitev podražavljenega premoženja, kar naj bi omogočil zakon o denacionalizaciji, ampak predvsem za resnico. To hoče razkriti tudi naša današnja zgodba.

Iz Kalifornije v Ameriki se je oglašil Steve Horvat, nekdanji doma v Slaptincih, zdaj star 75 let. Orisal je »sodelovanje s križniki« in posledice: nacionalizacijo dela premoženja in zapor.

»Naš oče, rojen 1895. leta na Galuškaku, je v 18. letu starosti odšel v Ameriko. Tja je odšla tudi naša mati, sicer rojena v Beltincih. Tam sta se spoznala in poročila. Imela sta 4 otroke. Trdo sta delala in varčevala ter se po 19 letih dela (1932) vrnili domov. Najprej sta kupila hišico v Zihlavi, 1933. leta pa mlin in oljarno ter žago v Slaptincih. Do 1943. leta smo dobro živeli. Tedaj pa se je moj brat izmaknil nemški mobilizaciji in odšel na Madžarsko. Posledice: Nemci so mene in očeta zaprli. Po šestih mesecih so naju izpustili. Sam pa se vpoklicu v nemško vojsko nisem uspel ogniti: na Poljskem so me zajeli in poslali v rusko ujetništvo. Po osmih mesecih sem se vrnil. 1945. leta je prišel iz Madžarske domov tudi brat. Nekega meseca tistega leta je prišla na naš dom v Kupetinec videmska milica, družbo pa ji je delal še Martin Žalik iz Kupetinec. Od očeta so hoteli zvedeti, kje ima ameriško radijsko postajo. Martin Žalik je očeta udaril. Odpeljali so motorno kolo, dežne plašče, pisalni stroj in drugo.«

Zanimiva je tudi pripoved, kako so se Horvatovi srečali s »križarji«!

»Brat Frenki je šel k svojemu dekletu v Slaptincih. Mimika ga je nagovorila, da je šel po tri kolače kruha. Z njim je šel koman-

dant Lovro Bedo. Ta se je nekaj časa pogovarjal z najinim očetom. Že po nekaj dneh so miličniki in »udbaši« brata in očeta odpeljali v Maribor. Sodišče je očeta obsodilo na 2 leti zapora in zaplombo polovice premoženja. Tako je izgubil imetje, ki si ga je 20 let služil v Ameriki, samo zato, ker je 1 uro govoril s komandantom. Brat, ki pa je prinesel tri kolače kruha, pa je bil obsojen na 14 let. Odsedel je 5 let, oče pa celi 2 leti. Sodba o zaplembi premoženja ni ostala zgolj na papir-

vendar sem se vrnil že po 5 letih. Koradžija, glavnega krivca, in njegove bande pa sploh niso ne prišli ne obsodili. Tako sem prišel do sklepa, da zato ne, ker je delal za Udbo in je bil komunist.

Steva Horvata je nenehno preganjanje oblasti prizadelo in čimprej je hotel oditi iz Jugoslavije. Z ženo, bratom in njegovo ženo so 1952. leta ilegalno prestopili mejo in končno pristali v Ameriki. Stiri leta pozneje sta tja (znova) prišla starša. »Doma je ostal sam in se je rušil iz dneva v

Nekdanji mlin, žaga in oljarna Horvatovih iz Slaptincev. Zdaj je na tem mestu razvalina, saj »država«, ki si je nacionalizirala polovico premoženja, ni bila dober gospodar.

ju, ampak so jo izvršili: odpeljali so mlinske stroje in gramoz, kismu ga navozili zaradi popravila mlina. Uporabili so ga pri gradnji združnega doma v Seliščih.«

Steve Horvat, ki je sicer že trikrat obiskal Slovenijo, je prepričan, da je bila njegova domačija namerno vpletena v »sodelovanje« s križarji. Horvatovi so (občutili posledice, medtem ko Franček Topolnik iz Slaptincev, ki da je križarje prignal iz Bolehneč v Slaptince, pa sploh ni bil obsojen, kaj šele zaprt. Pojavil se je še en vodnik: neki Koradžija. Ta je našega znanca iz Amerike spodbudil, da je našel tri stražarje, da so potem oropali trgovino na Kapeli.

»Po nekaj mesecih so nas aretirali in zaprli v Ljutomeru. Odvetnik dr. Janc me je poučil, kako naj se vedem. Kljub vsemu so me obsodili na 10 let zapora,

dan, dokler ga vaščani niso pognili v Ščavnico.«

Proti koncu svojega širokega opisa je zapisal: »Obsoditi bi morali svoje »križarje«, ki so bili ničvredni »udbaši«. Le-ti so nas z zvijačo spravili od doma in domovine. Imeli so načrt, kako Horvatovo družino osramotiti in ji prizadejati gorje. Mnogi ogledi kažejo, da so povojne oblasti na različne načine vpletale v »protidržavno« delovanje bogatejših in verske družine.«

Steve Horvat je navdušen nad razglasitvijo samostojne Republike Slovenije. Nič ne omenja zahtevkov o gnotni popravni križarje, ki so se zgodile njemu, očetu in bratu. Bolj mu gre za moralno zadoščenje. To pa je delno storil naš časopis, ko je prikazal to drugo plat, tokrat s strani Horvatovih.

Štefan Sobočan

Beltinci

Imeli bodo kabelsko TV

V Beltincih je zelo uspešno stekla akcija za kabelsko televizijo, ki jo je izvedla krajevna skupnost. Zanj se je odločilo kar 290 gospodinjstev ali skoraj polovica. Večina gospodinjstev je že tudi v celoti poravnala svoje obveznosti. Tudi krajevna skupnost je že v celoti nakazala sredstva za kabelsko televizijo, zato tudi pričakujejo, da bo izvajalec del Elrad Gornja Radgora kakovostno in v pogodbenem roku opravil vsa potrebna dela. S kabelsko televizijo so v Beltincih že začeli, po uvedbi pa naj bi dela končali do 20. decembra. Tako bodo lahko Beltinčani že pred novim letom gledali kabelsko televizijo. F. M.

45-letnica prvih rednih maturantov soboške gimnazije leta 1946. Srečanje po tolikih letih je bilo prisrčno in nepozabno. Udeležili pa so se ga — na fotografiji stojijo od leve: Jošar, Mejak, Zerk, Goljevšček, Veleber; sedijo: Brumnova, Šnurer, Škafarjeva, Bratina, Rugljeva in Oslaj. Manjkali pa so: Vargazon, Hirslova, Muster, Horvatova, Gumilarjeva in Kodrova. (fm)

FOTO-
GRAFIJE:
JURE
ZAUNEKER

YU

Slovenija

SAMOSTOJNA SLOVENIJA PO ŠOFERSKO

Slovenija
Moja dežela.

AKCIJA NE JENJUJE

NAJ POMUREC (POMURKA) MESECA

GLASUJEM ZA 10

(Ime in priimek predlagatelja ter naslov)

Naša skupna akcija za izbor Pomurca meseca, kar bo osnova za kasnejši izbor Pomurca leta 1991, se nadaljuje z nezmanjšanim tempom. Še naprej nam pridno pošiljate glasovnice, na katerih lahko večinoma preberemo že znana imena, kot so Milan Kučan, Evgen Car in Geza Farkaš. Najzvestejše bralce bomo kmalu zopet nagradili, zato po-
bitno z vašimi odgovori.

Krajevna skupnost Bodonci

Razširjajo telefonsko omrežje

V krajevni skupnosti Bodonci, ki vključuje naselja Vadarci in Bodonci, so doslej kljub težkim razmeram uspešno uresničevali programne naloge. Vprašanje pa je, če bodo lahko zaradi pomanjkanja denarja v celoti uresničili naloge v letošnjem programu dela krajevne skupnosti. Med pomembnejšimi, ki so se jih lotili letos, je ureditev avtobusnega postajališča pri nekdanji gostilni Štivan v Bodoncih, kmalu pa bodo uredili še avtobusno postajališče v naselju Griže. Zemeljska dela financirajo iz krajevnega samopriskpeva, asfaltiranje pa bo plačala sobna občina. Letos so tudi izkopali jarke v Bodoncih v dolžini 1.200 metrov in Vadarcih ter na ceste navozili gramoz. Kupili so mrliški voziček, kar je stalo 24.000 dinarjev, za kar so sredstva prispevali krajanje.

Manjša dela so opravili tudi na stavbi krajevnega urada. Sicer pa je letos najzahtevnejša naložba, ki so se je lotili v krajevni skupnosti Bodonci, širitev telefonije. Na območju krajevne skupnosti doslej že imajo okrog 130 telefonov, na novo pa jih bo dobilo 78, od tega 44 v naselju Bodonci in 34 v naselju Vadarci. Vsak nov naročnik telefona je prispeval 54.000 dinarjev v Bodoncih in 66.000 dinarjev v Vadarcih.

Dela pri razširitvi telefonije v Bodoncih so v polnem teku. Pri izkopu jarkov imajo izvajalci tudi težave, saj morajo marsikje dela opravljati ročno.

Dela pri širitvi telefonije, ki so se že začela, izvaja obrtnik Franc Senčar z Vinjskega Vrha, po pogodbi pa naj bi bila končana v dveh mesecih. Planirajo, da bodo novi naročniki v začetku decembra že dobili telefone.

V krajevni skupnosti Bodonci letos tudi načrtujejo izkop kanala in krajanje, ki so zainteresirani za ureditev kanala. Letos so v program delo tudi zapisali dokončanje mrliške vežice, vendar je po besedi predsednika sveta krajevne skupnosti Bodonci Bele Dervariča vprašanje, če bo zato dovolj denarja. Prav tako so letos načrtovali posodobitev makedamske ceste Zenkovič—Spodnji Bodonci v dolžini 1700 metrov, ki je v zelo slabem stanju. Ta je bila tudi načrtovana v občinskem referendumskem programu. Ker pa ta ni bil sprejet, ostaja vprašanje, kdaj se bodo lahko lotili posodobitve ceste.

V krajevni skupnosti si tudi prizadevajo, da bi v gornjem delu Rodonec zopet uredili trgovino, brez katere so od novega leta. Lastnik trgovskega lokala namreč zaradi nizke najemnine ni bil več pripravljen dati v najem. Zato se je krajevna skupnost obrnila na KZ Panonka. Ta je pripravljena urediti prostor za trgovino, potrebno bo le najti sovlagatelja za opremo. Tega pa zaenkrat še niso našli.

Feri Maučec

Poroke

- Janez SKRILEC, avtoklepar iz Suhega vrha in Nada HORVAT, detelva iz Moravskih Toplic;
 - Janez SEČKO, pletilec iz Melinec in Majda ŠALIKA, mlekarstva tehnika iz Izakovec;
 - Andrej JONA, stavbni klepar iz Lipovec in Mojca TKALEC, frizerka iz Belinec;
 - Jožef PIVAR, avtomehanik iz Gančan in Zdenka GRLEC, ekonomska tehnika iz Gančan;
 - Maja DERVARIC, obdelovalec kovin iz Murske Sobote in Tanja KLEMENCIC, ekonomska tehnika iz Murske Sobote;
 - Jožef BABIC, pismonosa iz Kroga, in Bernardka MAJER, administratorka iz Vanje vasi;
 - Drago BARBER, rodnar iz Dokležovja, in Simona PUHAR, strojska tekstilna tehnologija iz Dokležovja;
 - Stefan GJERGJEK, mizar iz Gorice, in Tanja ŠKODNIK, tekstilna konfekcionarka iz Kroga;
 - Roman JONA, strojni ključavničar iz Lipovec, in Marjetka ŠKAFAR, ekonomska tehnika iz Lipovec.
- VIDEM OBŠČEVANCI**
- Milica KOTNIK, zidar iz Ročičkega Vrha, in Marjana BRUMEN, TRGOVKA iz Črnomurca;
 - Valentin KOVIC, predmetni učitelj iz Maribora, in Klavdija MIKL, studentka iz Očeslavec;
 - Robert ŠIPEK, avtomehanik iz Grabonosa 4 b, in Jožeta ŠKAFAR, inž. agronomije iz Vuče vas 19;
 - Josip HORVAT, avtomobilar iz Vidma 22, in Zlatka KOJBI, administratorka iz Vidma 22.

ZANIMIVOSTI NAŠIH KRAJEV

Čeprav so dandanašnji v uporabi moderni glasbeni instrumenti, je violina še vedno najpomembnejše godalo, zlasti v orkestrih. Brez tega glasbila pa ne morejo tudi naši domači godci, denimo Kociprova banda iz Belinec. Sicer pa so violine različnih kakovosti. Tako po izdelavi kakor po melodijah, ki jih »pričara« glasbenik. Violina je nastala v 16. stoletju iz starejšega grškega brenkala lire. Najbolj znani izdelovalci so bili v mestu Cremona v Italiji, in sicer: Amati, Guarneri, Ruggieri in Stradivari. Zlasti slednji, ki je živel v letih 1644—1737, je zelo znan po izredno kakovostnih glasbilih. V njegovi delavnici so menda izdelali okrog 3000 violin. Glede na to, da je od njegove smrti poteklo več kot 260 let, je razumljivo, da se je večina teh instrumentov porazgubila: srečneži naj bi jih imeli le še 400. Stradivarjeve violine dosega jo na tržišču izredno visoke cene, seveda originali.

Je originalna Stradivarjeva violina tudi v Prekmurju? Odgovor na to vprašanje bo treba še najti v ustrezni inštituciji. Smo pa te dni imeli za hip v rokah staro violino, ki nam jo je pokazal njen lastnik Franc Baranja iz Salovec; povsem taka, je kot je »nastikana« v strokovni literaturi, tudi napis v notranosti (Antonius Stradiarius, Cremonensis faciebat, Anno 1710) je enak originalnim oznakam firme tega izdelovalca. Spregledali tudi nismo zvočnic, ki sta v obliki male pisane črke f. Tudi to je značilnost Stradivarjevih violin.

Franc Baranja je violino podedoval po svojem očetu Petru. Ta je bil znan glasbenik, igral pa je (kot vsi Baranji) v glavnem na cimbalu. Sedanji lastnik violine ni vedel povedati, kako je oče prišel do tega instrumenta, zdela pa se mu je, da se je to zgodilo med vojno. Violino

Stradivarjeva violina v Prekmurju?

uradno potrditev, da gre za original, ki je vreden toliko in toliko tisoč mark, potem bi se najbrž že odločil.

Prepričani smo, da vest o domnevni Stradivarjevi violini ne bo ostala brez odmeva in se bodo pojavili »ocenjevalci« in kupci. Franc Baranja si želi dobronamernega

Franc Baranja iz Salovec varno hrani svojo 260 let (?) staro violino, le tu in tam pa iz nje zveni tudi prijetno melodijo. To je naredil tudi na našo posebno željo, potem pa jo je brž odnesel na skrivno mesto.

Foto: Š. S.

je prevzel 1968. leta, ko je umrl oče. O tem ima uradni dokument. Violina je bila vrsto let shranjena kot hišni zaklad (pravzaprav je tudi zdaj!). Le da jo zdaj odkrivamo javnosti. Sogovornik bi končno rad strokovno mnenje o svojem instrumentu, za to pa so potrebne poti in denar. Ni namreč naiven, da bi violino oddal kar tako, saj bi lahko nazadnje ostal brez nje, še posebej, če bi se ugotovilo, da je dejansko Stradivarjev originalni izdelek. Violine za zdaj ni pripravljen prodati. No ja, če bi imel

strokovnjaka, s katerim si je pripravljen deliti izkupiček, ki bi mu tako ali drugače pomagal, da bi njegova violina varno prišla v roke in oceno pravih poznavalcev starin in glasbil. Dotlej pa bo »Stradivarjeva« violina iz Salovec še naprej spravljena na varnem mestu. Pravzaprav se mu niti ne mudi, kajti, če je prava, ji vrednost raste. Pa četudi je ponaredek, kar tudi ni izključeno, je violina vredna lepega denarja.

Š. Sobočan

Ribiška sreča se je tokrat nasmehnila tudi Stefanu Baranji iz Murske Sobote, ki je pred kratkim ujel v jezeru pri Kupšinih 9,5-kilogramskega velikana amurja, dolgega 91 cm.

Ana Žerdin iz Velike Polane je letos na svojem vrtu pridelala precej povrtnin. Presenečena pa je bila nad paradizniki, ki so tehtali do enega kilograma. Te razkazuje vnučkinja Lidija.

Foto: J. Ž.

Jesen, ki je na pragu, začne podarjati svoje sadove, med katerimi nekateri izstopajo po svoji obliki in velikosti. Pri Stefanu Abrahamu iz Adrijancec na Goričkem so izkopali krompir orjak, ki tehta 1,20 kg.

Tekst in foto: Milan Gašpar

TAM, KJER IZVIRAJO REKE IN POTOKI

V BUKOVNICI NARAVEN HLADILNIK

Še ena »vretina« pomursko-porabskih vodnih tokov nas je zanimala, in sicer kako je tam, kjer začneja svojo pot BUKOVNIŠKI POTOK. Marsikdo je seveda bil že pri Bukovniškem jezeru — ali na ribarjenju, taborjenju ali na kopanju — prav gotovo pa je le malokoga zanestla pot k izviru potoka, ki to jezero napaja s kemično dokaj čisto, vendar nekoliko blatno vodo.

Že samo ime nam je dalo vedeti, da bo to neke blizu vasi Bukovnica. Pred kratkim je bila predstavljena na televiziji kot eden od najbolj idiličnih krajev v Sloveniji, kjer da so vse možnosti za razvoj tako imenovanega mehkega turizma. Popotnik, ki pride tja, je res lahko navdušen nad idiliko, ki mu jo ponuja vasica z okolico. Ogleda si lahko nekatere domačije iz starih časov, pokramlja s prijaznimi domačini ali pa se poda na sprehod po okoliških gozdovih in k jezeru.

na katerem uspeva zlahka vinska trta. Približno na sredi poti do tja je »moždžina«, torej (manjše) močvirje, kjer je tudi izvir potoka. Tam voda nikoli ne presahne, poleg tega pa je naravno čista in hladna kot v hladilniku. Svoječas so se vinogradniki redno ustavljali pri izvihu in si natočili vodo za gorice. Kmetovalcem, ki imajo v okolici njive in travnike, pa še danes služi za hlajenje pijače in tudi razgretega čela. Če ne bi vse skupaj preveč zaraslo, bi vodo lahko seveda tudi pili, vendar bi jo morali prej nekoliko ogreti, saj je res zelo mrzla.

Pavel Meričnjak, predsednik vaskega odbora v Bukovnici, ki nas je spremljal k izvihu, nam je tudi pripovedoval, da se potok nekoliko nižje večkrat razliva iz svoje ozke struge. Letos je poplavljal že 3-krat, najbolj pa 26. junija, na dan razglasitve samostojne Slovenije. Jezero torej ne vpliva bistveno na stanje vode v sami Bukovnici, drugače pa je v Dobrovniku, kjer bi bile prav gotovo občasno večje poplave, če vode ne bi zadrževali v akumulacijskem jezeru. Menda so namestili njo napajati tudi riževe polja, ki naj bi jih uredili pri Žitkovcih. Ampak to bi bilo res zanimivo, če bi v naših krajih s celinskim podnebjem uspeval riž, tako da bi se seveda splačala pridelava!

Na izvihu Bukovniškega potoka voda nikoli ne presahne, poleg tega pa je naravno čista in hladna kot v hladilniku.

Bukovniško jezero je ob našem obisku samevalo. Včasih pa se okrog njega tare polno ribičev, ko je vroče, pa tudi kopalcev.

Kdaj so zgradili nasip in zadrževalnik, se Pavel ne spominja, ker je bilo to pred 32 leti, ko njegova niti še ni bilo na svetu. Njegov oče Štefan pa nam je pripovedoval, da je bil manjši nasip že prej. Odkar on pomni, v letih 1958/59 pa so naredili novega in precej višjega. Slišal je pripovedovati, da je bil v davnih letih nekoč v okolici (na Kijšaj) samostan, da je bil na potoku mlin in da so imeli menihi tudi večji rib-

nik. Žal zgodovinskih virov o tem, kot kaže, ni. Štefan se tudi dobro spominja, kako je v mladih letih tudi sam večkrat z rokami ali košarami lovil ribe v Bukovniškem potoku, bilo pa je tudi precej rakov. Lovili so jih tako, da so si naredili iz jelševe skorje in palice posebne pripomočke. Zdravnik Kolenc jih je dobro plačal, če so mu jih prinesli. Pa tudi mojster Kljun iz Razkrižja, ki je hodil delat v Bukovnico opeko, jih je zelo rad snedel.

Naša pot k izvihu rek in potokov se je v Bukovnici končala. Če bi prišli tja čez kakšen mesec dni, bi se morda lahko peljali že po asfaltni cesti skozi vas. Prav te dni se zavzeto pripravljajo, da se končno tudi oni rešijo prašne makadamske poti. Ko bo posodobljena tudi cestna povezava do Bagojine, bodo lahko upali na boljše čase, predvsem pa, da vas ne bo več izumirala.

Jože GRAJ (konec)

Oh, ta šola

Zadnje dni minulega šolskega leta smo bili z mislimi na počitnicah. Načrti so bili pripravljani. A so splavali po vodi. Mnogi smo se morali spriznati s počitnicami doma. Žal z zelo dolgotrajnimi. Čas so mi krajsale le dobre knjige, te pa so žal hitro pošle. Bila sem besna, še pisati se mi ni dalo. Prišli so deželjni dnevi, z njimi pa tudi povabilo na rojstni dan, in to celo v Maribor.

Pot je bila prijetna, še bolj pa srečanje z mestom. Spoznala sem nekaj vrstnikov. Žal to ni dolgo trajalo. Spet samota. Začele so se priprave na šolo. Prvi dan je bil težko pričakovan. Kdo nas bo učil? Po glavi so se mi pudile razne misli. Pogled na šolo pa ni bil privlačen. Spet bo treba zgodaj vstati. A ima šola tudi nekatere dobre lastnosti. Rekla sem si: »Bolje, da se spomnim teh.« Odprla so se šolska vrata. Nisem si mogla zamisliti, da sem že v osmem razredu, da smo sedaj najstarejši. Ko sem zagledala prosoščke, sem rekla: »Uf, kako so majhni in kaj vse jih čaka.«

Zvedeli smo, da imamo novega razrednika. Nekateri smo bili veseli, drugi ne. Vsekakor pa presenečeni. Začel se je pouk. Torbe z novimi učbeniki so se neusmiljeno polnile. Zadnje uro smo pomislili: »Hvala Bogu, da je vsega konec.«

Zdaj pa učenje, učenje in še enkrat učenje.
Brigita FRANČ, OŠ GRAD

Kaja

Imam psičko, ki ji je ime Kaja. Je rjave barve, kratkih nog, košatega repa in dolgih ušes. Stara je tri mesece. Zelo rada se potepa. Ko me zagleda, mi že od daleč maaha z repom in me pozdravlja s svojim laježen. Vedno jo moram pohvaliti, ona pa mi v zahvalo s prednjima taktama pomaha. Večkrat jo peljem na sprehod; takrat je presrečna. Največja sovražnica ji je muca. Ko jo vidi, vsa podivja. Tudi ko kdo pride k nam, nas opozori. Imam jo zelo rada in se bojim zanjo.
Natalija Džadžić, 5. r., OŠ Dobrovnik

Pri Babičevem mlinu

V razredu smo se pogovarjali, kako bomo izpeljali naravoslovni dan. V petek smo se učenci, starši in učiteljica zbrali na šolskem dvorišču.

Starši so nas peljali v Veržek k Babičevemu mlinu. Sprejel nas je mlinar in nam povedal, kako so naredili mlin. Vsi smo ga napeto poslušali. Potem smo šli v mlin in si ga ogledali. Kupili smo tudi moko. Tovašica nas je razdelila v tri skupine in nam dala listke z nalogami, ki smo jih morali rešiti. Pomagali so nam tudi starši. Zgubali smo ladjico in jo spustili v reko Muro. Zapeli smo pesem Žabja nezgoda. Metali smo kamenčke v vodo in gledali, kdo je vrgel kamen daleč od brega. Vsaka skupina je prebrala, kaj so naredili. Še enkrat smo vsi skupaj zapeli pesem Žabja nezgoda. Postali smo lačni in smo si pripravili malico. Tudi slikali smo se. Ko smo se najedli,

smo se igrali Psički, menjajte utice. Starši so bili utice, mi pa psički. Eden je ostal vedno brez utice. Potem je tovašica rekla, naj so starši psički, učenci pa smo bili utice. Bilo je zelo zabavno.

Razdelili smo se v tri skupine in vsi tekmovali v štafeti.

Pospravili smo in odšli domov. Meni je bilo všeč.

Tina Hojnik, 3. a., OŠ Križevci pri Ljutomeru

POBIRANJE BUČ — Narisala Danijela Rus, 1. b razred, OŠ Križevci pri Ljutomeru.

MOJA PSICA AJKA

Doma imam psico AJKO. Je temno rjave barve. Večkrat je že povrgla mladiče.

AJKA je zelo dober čuvaj. Nikoli ni privezana na verigo ali zaprta v pesjak. Prosto se giba in čuva domačijo. Ponoči ne dovoli nikomur na dvorišče. Posebej nevarno je, če ni nikogar doma. Takrat je ugriznila že dva možaka, ki sta hodila po dvorišču. Ne mara tudi drugih živali. Zelo rad imam mojo AJKO.

Tomi Tomanič, 5. r., OŠ MALA NEDELJA

MOJ PRVI KUHARSKI POSKUS

Bila je sobota. Spal sem do 11. ure. Ko sem se zbudil, mi je začelo kruliti v želodcu. Šel sem se umiti, potem sem se oblekel in šel v trgovino. Na poti sem razmišljal, da bi si, ker ni bilo nikogar doma, sam skuhal kosilo.

Ko sem prišel iz trgovine, sem si najprej pripravil dva velika lonca, testenine, zelenjavo, rdeči poper in čebulo. Nadel sem si predpasnik in tako sem si šel narediti mojo najboljšo jed — makaronovo meso.

Najprej sem naribal čebulo in jo dal dušiti, medtem pa sem dal v lonec mleto meso. Malo sem ga mešal in dodal rdeči poper. Nato sem v drugi lonec natočil vodo za testenine. Medtem sem vzel čebulo in jo sopal v lonec z mletim mesom. Ko je voda vrela sem dal vanjo testenine in šel mesu dodati še zelenjavo. Malo sem počakal, in ko je bilo vse končano, sem pripravil mizo. Poskusil sem in bilo je kar dobro. Na koncu sem se spomnil, da sem pozabil dodati sol. Pa nič zato, bilo je dobro.

Dominik Bagoja, 4. b, OŠ CANKOVA

ALI VESTE ?

Kako je z najmanjšo vasjo v Pomurju, smo pojasnili v prejšnji številki. Do danes smo zbirali odgovore na vprašanje, kje je geografsko središče Pomurja. Nekaj več o tem pa drugič.

29. vprašanje: Ali veste, koliko osnovnošolskih učiteljev poučuje na pomurskih šolah in koliko je (približno) vseh učencev?

Odgovor: a) 1200 učiteljev in 16.000 učencev
b) 2150 učiteljev in 17.700 učencev
c) 930 učiteljev in 14.000 učencev

Obkrožite pravičen odgovor in ga pošljite na naš naslov do prihodnjega četrta, ko bomo žrebali pravilne odgovore.

NAŠA KONKURENCA SODELUJE Z NAMI

MOJ PRIJATELJ PIKI ... NE ... RONALD McDONALD!

Tekst, ki sledi, ni fikcija. Prav tako ni povzetek antikapitalističnega filma sovjetske proizvodnje. Je pa prav gotovo eden izmed tisočerih obrazov kapitalizma in če smo se odločili zanj, je koristno predstaviti njegove lepše strani ... Kajti kapitalizem ni pot v boljše družbo, ampak v družbo večjih kontrastov in nesmislov ...

Še kako vredno se zdi spregovoriti o McDonaldsu. Verjetno ga mnogi že poznate. Če pa že niste prigriznili njihovih slastnih proizvodov, ste zanj vsaj slišali. Verjetno se večini, predvsem mladim, McDonalds zdi zabavna zadeva, prikladno mesto, kjer se lahko na hitro najede, ko si lačen in imaš za opraviti pomembne stvari (sic!). Vendar pa se za nasmejan obrazom Ronalda McDonalda (a ne predstavlja on za vaše pojme primer uspešnega poslovnega?) skriva grozeča skrivnost — izkoriščanje ljudi, živali in Zemlje planetarnih razsežnosti. Resnica, kot boste lahko prebrali, je daleč od zabave.

Mogoče vam zveni čudno, vendar zaradi McDonalda stradajo siromašni. Multinacionalka je lastnik velikih površin zemlje, tudi v siromašnih deželah kot je recimo Costa Rica. Glavni pridelek njenih prebivalcev, žito, pa uporabljajo za prehranjevanje goveda, ki ga redijo za izdelavo burgerjev v našem drugem, »razvitem« svetu. Ob tem se pojavlja lepša stran McDonalddovega poslovanja (saj niso edini, veste?!): živali porabijo dosti več žita kot človek, in sicer 145 milijonov ton. Iz te živine (torej iz živine, ki bo pojedla to količino žita) bodo pridobili komaj 21 milijonov ton mesa in stranskih produktov. Ob tem seveda ni odveč poudariti, da bo teh 21 milijonov ton mesa romalo v svet kapitalizma, ki mu ni mar, da je za sabo pustil milijone podhranjenih. Ali veste, da je v času najhujše lakote v Etiopiji Velika Britanija od tam uvažala hrano? Jest! Big Maca pomeni krasti iz ust lačnih in to ni pretiravanje.

Žrtve zastrašujočega naraščanja družb kot so McDonalds ali BurgerKing so najljepši deževni gozdovi. Zakaj, se boste vprašali. Že omenjeni uporabijo smrtonosne strupe in mehanizacijo, da bi očistili džunglo za vzrejo živine (kaj bodo z njo, že vemo, a ne?!). Zaenkrat je na območju Amazonije 100.000 rančev. Samo za leto oskrbo McDonalds s papirjem je potrebno 1250 kvadratnih kilometrov gozda. In McDonalds je eden izmed večjih krivcev za to, da vsak mesec podrejo

gozd večji od površine Slovenije. Uničevanje gozdov pa ima kot posledico nastanek hudournikov, le-ti pa povzročajo erozijo zemlje. Amazoniji grozi puščava! Proces pa povzroča izginotje najmanj ene rastlinske ali živalske vrste na vsake štiri ure. Še več! Plemena, ki so tisočletja živala v miru, so nagnali z njihovega ozemlja. Vprašajte se, zakaj?

Ko boste naslednjič sedeli v McDonalddovi prehranjevalnici in pregledovali njihovo ponudbo, vedite, da je njihov menu baziran na klanju nedolžnih živali. Mnoge, predvsem svinje in piščanci, preživijo »življenje« v tragičnih razmerah — brez svežega zraka, sončne svetlobe in svobode gibanja. Njihova življenja so Pekel, britanski Farm Animal Welfare Council (Svet za zaščito živali na farmah in v industrijskih hlevih) pa je kot kritičen označil vsak del procedure njihove usmrtnice, od transporta do pokola, kjer neučinkovite naprave za omamljanje (ali pa še kaj drugega) pripeljejo do tega, da živali prezežijo vrat pri polni zavesti. Če ne verjamete v to očevo, se napotite v nam najbližjo klavnico. Saj veste, kam! Mi lahko izbiramo ali bomo jedli meso ali ne. 500 milijonov ubitih živali v VB za hrano na leto, te izbire nima. Podatki iz VB so pač iz razloga, ker so bolj dostopni kot grehi naše industrije. »Humani pokol« je bajka.

McDonalddova hrana vsebuje dosti živalskih maščob, sladkorja, soli in malo vlakn. Natanko hrana, ki je vzrok srčnih bolezni,

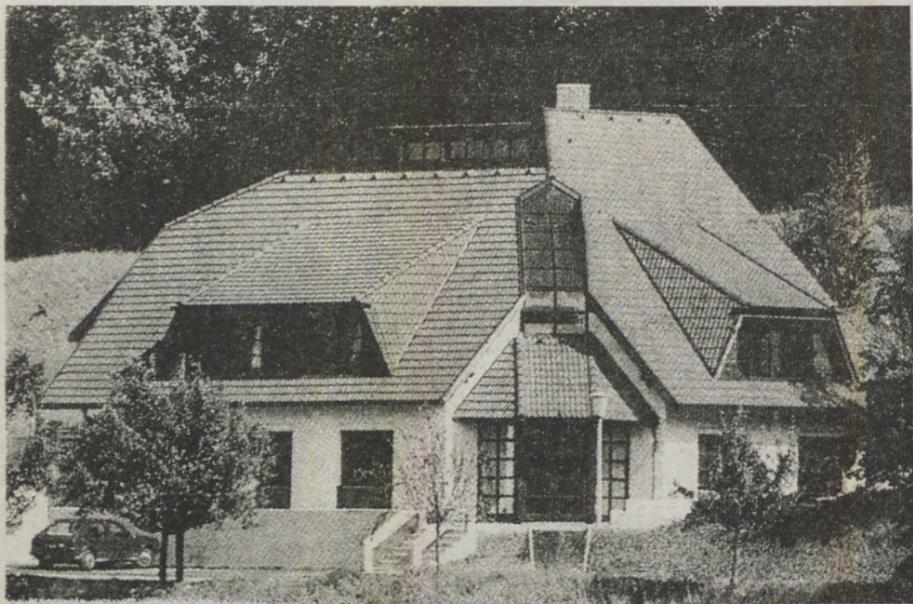
raka, sladkorne bolezni, revne itd. Prav tako je polna kemičnih aditivov — dodanih, da prikrjejo ogaben okus. Vpliv teh snovi z prej omenjenimi na telo je razložen že v stotinah knjig. Tablete ne pomagajo, ne slepite se! Poleg tega pa sama masa hrane ne odgovarja energijski vrednosti (majhna masa, dosti kalorij), kar vodi do preobilnega prehranjevanja, tudi do zastupitve s hrano (meso je krivec kar 70 % takih situacij in najbolj lahko zamerno piščancjemu in mletemu mesu). Nekateri sicer prisegajo na pravico do samouničevanja, vendar je tu potrebno poudariti, da ne gre za samouničevanje, do krškega si lasti pravice Smej g. de kajenja, ampak za uničevanje živali in flore. Naša pravica do samouničevanja pa takih razsežnosti nikakor ne sme zavzemati!

Ne, to še ni vse! Ste že kdaj slišali za izkoriščanje delavcev? Delovne razmere v prehranjevalnicah so slabe, prav tako plače. Tako ne čudi veliko število ljudi, ki se obrne na enem delovnem mestu. McDonaldd je doslej uspešno zatiral zahteve delavcev po sindikatih, razen na Švedskem in v Dublinu. Večina zaposlenih je stara manj kot 21 let in tako so to ljudje z malo možnostmi za alternativo zaposlitev.

Se sliši kot začaran krog? Pa ni! Le iz njega je treba stopiti. Ne kupujte pri McDonalddu. Wimpju ali podobnih kvazi-prehranjevalnicah. Poiskujte alternative. Dober tek!

Tomaž Trplan

BRAMAC VSE ZA STREHO

BRAMAC VSE ZA STREHO

BRAMACOVA strešna kritina je izdelana iz naravnih surovin, peska, vode, cementa in barvnih pigmentov na železooksidni osnovi. V skladu z najnovejšimi smernicami harmoničnega vključevanja strehe v naravo, ponuja BRAMAC najnovejšo kritino. Dva modela strešne kritine (klasični in donavski strešniki) v opečni rdeči, rdeče rjavi, temno rjavi in črni barvi.

Ta paleta tradicionalnih strešnih barv in oblik BRAMAC v zadnjem času na našem tržišču prispeva predvsem k preoblikovanju streh, BRAMACOVA izdelek so polni sprememb, so lepi in individualno prilagojeni željam potrošnika — gradbinca. Lepi in obstojni strehi pa pripada še več, namreč najboljše rešitve za vse strehe. Zato ponuja BRAMAC tudi dodatni program specialnih izdelkov za vse detajle, od kapa do slemena, v obliki in barvi prilagojene izbranemu modelu strešne kritine. Vsi posamezni deli se harmonično vklapljujejo v površino strehe.

Bramacova strešna kritina je primerna za novo ali staro, za vsako strešno konstrukcijo nagiba 17 do 90 stopinj.

Hitro in preprosto pokrivanje s strešniki BRA-

MAC z vsemi dodatnimi specialnimi izdelki je osnova za dolgotrajno zanesljivost, estetski videz in gospodarno ureditev strehe.

30 let garancije = vaša varnost

KUPON V 3

Prosim, pošljite mi brezplačno in neobvezno predloge, prospekte, cene in kupoprodajne pogoje.

IME IN PRIIMEK: _____

POKLIC: _____

NASLOV: _____

Če potrebujete nasvete, pokličite naš tehnično-informativni oddelek po telefonu: (068) 22-016 in (0602) 85-074.

Bramac d.o.o. Škocjan — vse za streho

Sedež in tovarna l. 68275 Škocjan, Dobruška vas 45. Tel. 068-22-016, Telex. 35827, Fax: 068-76290
Tovarna II: 62375 Šentjanž, Otiški vrh — Dravograd, Tel. 0602-85074, Fax: 0602-85318

Najbližje prodajno mesto in svetovanje: Trgovina MARKO SLAVIČ, KLJUČAROVCI, KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

O študentskem življenju

Vsakemu je dobro znano, v kakšni finančni krizi smo. To je najbolj občutljivo v družinskih proračunih: mame ne hodijo več tako pogosto k frizerju, očetje ne k avtomehaniku, otroci pa ne dobivajo več toliko igračk, kot bi jih hoteli. Vsak pač mora žrtvovati delček svojega zadovoljstva.

Kaj pa študentje? Starševska denarna kriza se odraža tudi na njihovem žepu. Stanovanja v univerzitetnih centrih (Ljubljana, Maribor, Kranj) so težko dosegljiva, saj stanejo ca 300 DEM, več jih pa še več. V majhnih sobicah se stiskata dva študenta, najmanj pa plačujeta 200 DEM. Če pogledate oglase, kjer ponujajo študentske sobe, se vam kar zvrsti od preštevanja večmestnih števil. Sprašujete se, ali si boste lahko privoščili študenta v družini. Zdi se, da je učenje postalo težko dosegljiv privilegij, ki je veljaven samo za izbrance. Koliko mladih, talentiranih ljudi bo ostalo brez možnosti visoke izobrazbe? Odgovor je žalosten: Vedno več!

Študentski domovi so polni, celo z odločbo o vselitvi ne dosežeš — nič, ker enostavno ni prostih sob. Železniški, avtobusni, mestni promet je iz dneva v dan dražji, štipendije pa se povisajo vsake kvartre enkrat. Študentom pa ne preostane nič drugega kot: stisni zobe, zategni pas, znajdi se kakor veš in znaš.

Lilijan Belajec

Zdravega okolja, čistega zraka in naravne hrane ne znamo prodajati

Pomurje, dežela ob Muri, ki je vedno capljalo za velikimi, je v minulih desetletjih želelo nadoknaditi razvoj tudi v turizmu. Nekateri bodo rekli, da mu je prav to najbolj uspelo — v minulih dveh desetletjih Pomurju dobili kar tri velika in znana naravna zdravilišča (Radenci, Lendava, Moravske Toplice). Močno pa so se razvile tudi Banovske toplice. To hlantanje po velikem, večjem in največjem bi jim lahko tudi zamerili, saj so si razvoj predstavljali predvsem kot gradnjo hotelov, bazenov in restavracij, vse pogostejše pa so pozabljali na povezanost s pokrajino, ljudmi, zgodovino. Hvala bogu, da vseli načrtov niso mogli izreči, saj potem ne bi imeli več neokrnjene narave, ki je danes največje bogastvo pomurskega turizma — te da se ga še ne zavedamo dovolj! Glavna naravna danost in najpomembnejši privabljajoči dejavnik za pomurje je v Pomurju termalna voda (tudi v Radencih, ki se ga je v preteklosti oprjel sloves zdravilišča za bolni srca in ožilja). V naravo hodijo na piknike, od zgodovinskih znamenitosti obiščejo martjansko in bogojinsko cerkev, od prekmurske kuhinje pa poznajo predvsem gibanico. Hotelska kuhinja je podobna vsem drugim kuhinjam po svetu. Divjačina, morskih rib ali fazanov ni na jedilniku niti v hotelu, ki je dobil licenco po boginji lova.

DOBRODOŠLI PRI NAS, V HOTELU!

jesenski programi pomurskih hotelov in zdravilišč so si skoraj podobni. Klasika! Najpomembnejši vir dobička je bivanje in prehranjevanje v hotelu. Letos si vsaj imenujejo goste — gostje, ki bivajo v enem hotelu, imajo lahko večerjo ali kosilo v drugem in naoprotno. Na prvem mestu

jesenski program glede cene pravzaprav nadaljevanje poletnega, spremenjena je le vsebina. Poleg sedemdnevnega penzionarstva ponujajo še pregled pri zdravniku, rekreacijo, kolesarski izlet na Kapelo in Janžev Vrh ter možnost nabiranja gob in kostanjev. Za slednje je precejšnje za-

deski gostje sami najdejo pristno in poceni ponudbo: gostje iz Radina prav radi zavijejo k Lisici, k Juderu na Kapelo ali v druge domače gostilne in na kmetije.

V Moravskih toplicah imajo ta čas le malo gostov, nam je sporočil Erik Mohar, zato nekih posebnih aktivnosti ne morejo izvajati, ponujajo pa standardne storitve zdravilišča in animacije. Enkrat tedensko pripravijo gostom tečaj pripravljavanja prekmurskih specialitet (gibanice, ajdove zlevanke) in aranžiranja cvetja. Vsak teden organizirajo izlet po Pomurju in si ogledajo znamenitosti kot so mlin, brod, lončarstvo in sodarstvo, s kolesi pa obiščejo eno od prekmurskih kmetij.

Jesen v Lendavi, Srebrni program in Od vina do šampanjca so naslovi jesenskih programov v Naravnem zdravilišču Lendava. Kakor je sporočila Sonja Kreslin, gostom ne nudijo le bivanja in animacijskega programa (tudi trgatve) ampak tudi možnost cenejšega nakupa ozimnice. Prav te dni poteka po vsej Sloveniji propagandna akcija s sloganom: poskrbite pravočasno za svoje zdravje in ozimnico. Lendavsko zdravilišče vključuje v svoj program izlete na Madžarsko in Medžimurje, degustacije vin in šampanjcev ter ogled del slikarja Janeza Aškercja.

Pomurje, pokrajina na tromeji Slovenija, Avstrija in Madžarska je naslov prvega jesenskega pro-

grama trodnevnega paketa. Poglejmo drugi dan bivanja gostov: zajtrk, izlet v Filovce in obisk lončarja črne in barvne keramike, ogled cerkve v Bogojini in v Moravskih toplicah kopanje v termalni vodi (plača vsak sam), kosilo v Diani, odhod v Radence na ogled muzeja in zdravilišča ter večerja sredi vinogradov na Janževem Vrh in s harmonikarjem. Drugi program je naslovljen z Dobrodošli pri nas, v Pomurju! in je skoraj podoben prvemu, le da v njem ni ogleda cerkva, popoldne pa je piknik v naravi (po navadi na Pindži ali ob Janževem hramu). Na željo gostov organizirajo tudi ogled konjev, je povedal vodja recepcije Ivan Karas. Nekaj časa so sodelovali tudi z izdelovalci slamnatih izdelkov, vendar le ti doma nikoli niso imeli narejenih dovolj izdel-

kov, da bi jih gostje lahko tudi kupili.

V ljutomerskem hotelu Jeruzalem pa vabijo Obiščite nas v Prlekiji. Tridnevni program je prav natrpan. Prvi dan si gostje po domači malici ogledajo tekmovalne konje na hipodromu v Hribotmeru, nato imajo kosilo v Banovskih toplicah, po želji se lahko

kopajo, si nato ogledajo Babičev mlin in večerjajo pri Sonajevih v Verzeju — s harmonikarjem. Drugi dan si ogledajo najprej si-rarno Mlekoprometa Ljutomer, kjer si lahko sir tudi kupijo, nato se odpravijo z voščem po mestu Ljutomer, kosijo v hotelu in popoldne degustirajo vina v Ljutomerski kleti. Tretji dan se po zajtrku odpravijo v Radence in nato še v Mursko Soboto, piknik (kosilo) pa imajo pri Vinskem hramu na Jeruzalemu — v jesenskem času je to piknik s kostanji, grozdem in moštom.

Prav zares je to klasika z izgovorom, da to ljudje želijo in iščejo. Kje so gozdovi, zdrava hrana, reka Mura, potepanja po močvirjih? Če ne bo ponujene, bodo gostje to spoznavali kot »individualisti«, mi pa bomo ob dobiček!

Bernarda B. Peček

TURISTIČNO POTOVANJE IZ JUTRA V TEMO

Potem se je (bo?) nekega lepega dne zgodilo, da bo Slovenija samostojna država. Trmoglavci politiki zahodnoevropskih držav si bodo rekli pa naj bo, v svojih parlamentih bodo prebrali priznanja nove evropske žepne države in v atlasih držav sveta bo pod črko »S« vnesena Slovenija s svojimi osebnimi podatki.

Kaj pa potem? Kako bodo stala nebesna znamenja?

V začetku, vsaj kar se marketinga tiče, prav dobro. Nova država bo za neko obdobje postala

kljub vsemu šli v hotel saj pokrajina je kar zanimiva ...

TURIZEM SO DRUGAČNI LJUDJE!

Nemške agencije za turizem so lansko leto dobile čez pol milijona pritožnih pisem. Negodovanje je vedno enako: hrup, slaba kvaliteta vode, umazane plaže in pobrežja, slaba hrana, ki ni originalna v pokrajini.

Toda s turizmom se da zaslužiti. Obenem pa spada ta največja svetovna industrija s 100 milijoni

Gospo in gospodje tam v svojih deželah dobro zaslužijo. Zato so raje plačali nekoliko več in se naselili, če je bilo le mogoče, po kmetijah. Država je v preteklem času nekaj svojega kreditiranja, ki se je prej zlivalo samo v primarno kmetijsko dejavnost, namenila kmetom za »pospeševanje dodatnih dejavnosti«. Njihove kopalnice so urejene, tako da ni razlike med higieno tukaj in tam v hotelih. Za ekološko osveščene turiste je pri kmetih bivanje celo bolj po njihovi meri, ker vi-

Koliko opazovalcev ekoloških turistov bi prenesla ena pomurska štorčlja?

la svetovna privlačnost. Obdobje bo, kakor vemo že iz pretekle vojne, čisto kratko. Svetovna javnost se brž naveliča. Potovalni sladokusci in menedžerji eksotičnih podjetij bodo želeli obiskati to novo državo, od Uppsale do San Franciscu bodo v potovalne urade stopali posamezni upokojenci in mladina, pozanimali se bodo, če je varno potovati v to, kako se že imenuje »Slovakia ali Slavonija, ah da, Slovenija«, to novo državo nekje tam v srednji Evropi.

Recimo tudi, da bodo okolicišne pomešane z diplomatsko spretnostjo in blagohotnostjo Evrope takšne, da jim bodo agentje lahko odgovorili pritrdilno. Povrh pa bodo imeli tudi turistične prospekte Slovenije z lipovim listom, novo zastavo in vsemi drugimi plemenskiimi oznakami. Kajpada ne bodo manjkali tudi zračni posnetki in posnetki iz žahje perspektive hotelov, pa hotelskih sob, na fotografijah bodo prazne lepo pogrnjene mize, zraven bo tudi nepogrešljiva fotografija dveh ali treh parov, ki bedasto sedijo pri mizi na kateri je prižgana sveča in ki so jih za posnetek za turistično propagando tja položili.

Potem pa bodo ti možni obiskovalci postavili sodobna turistična vprašanja: Kako pa je tam s pitno vodo, ali je neoporečna? Kako je z domačini, je z njimi zlahka mogoče navezati stike? Pa reke, a so čiste?

Ali hočete reči gospod turistični svetovalec, da tam v tej deželi namerajajo turiste v takšne hotele? ...

zaposlenih med najhujše uničevalce okolja. Zato si je bilo potrebno celo tam, kjer imajo dolgotrajno in trdno državnost, močno klasično in moderno industrijo, hitro premisliti. Naglo je bilo potrebno prepričati nadaljnje razprodajanje okolja in »turistično momokulturo«. Vsemogoče so že ukrenili:

— v neki nemški regiji so preizkusili socialni dogovor med prebivalstvom in gosti: kmetje dobijo premije, da se odpovedo umetnim gnojilom in škropivom, dopustniki pa se radujejo zdravim jstvinam. Kmetje pa še bolj, ker dobro zaslužijo.

— spet drugod so prepovedali prodajati parcele in hiše vikendašem in sploh nedomačinom. S tem so preprečili odseljevanje.

— v Schwarzwaldu so v nekem mestecu v glavni sezoni celo prepovedali vožnjo z avtomobili — z opazno finančno koristjo za domačine.

— spet drugod so ob nekem biotopu — nemara podobnemu kakšnemu Bukovniškemu jezeru ali murskemu rokavu — prepovedali gradnjo česarkoli, razen opazovalnic za čaplje in štorčlje.

SPET NAZAJ V SANJE O NEODVISNOSTI

Predstavljajte si prizor nekje tukaj v Pomurju, kjerkoli, na Goričkem, ob Muri, v Prlekiji:

Pokrajina kakor iz slikanice. V ospredju so na stativih priviti daljnogledi in teleskopi. Ljudje vsi iz sebe opazujejo čigra, čaplje, štorčlje. Obledeli so za hojo po potokih, mogoče se jim ni zdelo pomembno, da bi vzeli s seboj tudi kopalne obleke za namakanje v zdraviliških bazenih. Sicer bi, ker človeku prija, če se nekoliko razgiba tudi v zdravilni vodi, toda odbija jih z sama hotelska zgradba.

dijo, da imajo gospodinjstva ekološko urejene čistilne naprave.

K hrani nimajo kaj pripomniti. Vsa izvira iz regije, je ekološko pridelana in mogoče bodo popoldne celo šli s kmetovo družino na njive.

Zanimivi ljudje tole tukaj. Vsemogoče o življenju v preteklosti zveš od njih, o njihovih nekdanjih verovanjih. Kolesarske steze so speljali med polji, mimo travnikov, po gozdu. Človek ima čisto vest, če letuje tukaj.

STVARNOST Z NAPAKO

Ekološki turizem, ki se razširja po vsem svetu, piše ameriški strokovni časopis Travel Weekly, raste kakor raketni let. Mnogi biotopi so že tako oblegani, da jih je potrebno varovati pred njihovimi ljubitelji. »Ljudje imajo denar in pričakujejo udobnost«, pravi sodelavka ameriškega gospodarskega združenja. Zahtevajo angleška stranišča in asfaltirane steze, povprečno trajanje obiska posameznega turista v nacionalnem parku zneso 3,5 ure.

Misliti istočasno podjetniško in ekološko zavestno je skoraj tako, kakor izračunavati kvadraturu kroga.

Toda kaj nam tukaj drugega preostane, kakor poizkusiti. Dejstvo je torej, da s konvencionarnim turizmom v prihodnosti ni mogoče računati več. Prav tako je dejstvo, da bi uvajanje blagega turizma pri nas v začetku gotovo ne pomenilo obremenitve za okolje, marveč prav nasprotno. Zaradi zagotavljanja finančne učinka bi mi morali svoje packarije iz okolja najprej odstraniti.

STEFAN SMEJ

zdraviliške ponudbe je kopanje v termalni vodi, nato še pregled pri zdravniku, masaža ali kopel: nato sledijo ogledi največjih pomurskih znamenitosti, piknik in harmonikar.

Jesen v Radencih — opojnost nepote. Zlatko Mir iz prodajne službe Naravnega zdravilišča Radenci nam je povedal, da je

nimanje, manj pa za trganje grozdja. Nabrane gobe jim po želji pripravijo v hotelski restavraciji. Enkrat tedensko organizirajo izlet po Pomurju (Martjanci, Bogojina, Filovci, Razkrižje, Ljutomer, Jeruzalem), v hotelu pa občasno nastopajo folklorne skupine iz različnih pomurskih krajev.

Zanimivo pri tem pa je, da ra-

ASTRA ASTRA ASTRA

VABLJENI NA PREDSTAVITEV NOVEGA

AVTOMOBILA
OPEL ASTRA
12. IN 13. OKTOBRA 1991

V SOBOTO (12. 10. 1991)

ob 19.00: SPREJEM ASTRA-COCKTAIL SHOW PROGRAM

V NEDELJO (13. 10. 1991)

ob 10.00: JUTRANJI NAKUPI

in mestna godba iz ŽENAVCEV (JENNESDORFA)

od 13.00 do 15.00: godbeniki MINIHOFF LIEBAU

od 15.00 do 17.00: glasbeniki EGERLANDER

VODITELJ: HARRY PRÜNSTER, znana osebnost ORF-a.

**POHITITE!
OPEL
VEKTRO
DOBITE
TAKOJ**

**JEDI
NA ŽARU
in PIJAČA!**

AVTOHIŠA

**Wiener
ELTENDORF**

GM

7562 ELTENDORF 199, TELEFON 9943 33 84 / 23 85

MLADINA RUŠI, NEKATERI ZELENI DEMOKRATI LAŽEJO

Že nekaj številčk Vestnika se kot rdeča nit vleče članek Mladina ruši kot JLA. Se danes ne morem doumeti, da je tak članek prišel izpod peresa gospoda Smeja. Mar je gospod Smej že pozabil na svojo mladost, saj tudi on ni bil brez prekrškov (upam, da me spomin ne vara). Tudi tega se ne zaveda, da je prosvetni delavec in da prav iz njegove šole pride največ teh mladih, ki jih tako grdo imenuje »vandalisti«. Mislim, da so izrazi, ki jih uporablja, neprimerni in preveč nizkotni za mlade ljudi. Ker se tako spotika v disko, bi želela, da bi napisal, kaj je mladina v Beltincih porušila v času diska. Res je, da je nočni nemir ob odhodu iz lokala. Tudi je res, da so iz posod bile izpuščene rože (ki jih je negovala gospa Novak), niso pa bile posode razbite, saj še sedaj piastični zabojčki visijo na ograji mostu. Vse kaj hujskega se je zgodilo v Beltincih, pa se nikomur ni zdelo umembe vredno. Ko ni bilo diska, so razbili avtobusno postajo, vdrli v trafikko, vdrli v gostilno Zvezda itd. Kje sta bila gospod Smej, ki je Beltinčan, in gospa Novak takrat, ko se je ropal in razbil kulturni spomenik Beltinec — beltinski grad. Sramota, da imajo Beltinci tako zavzete ljudi kot sta prej omenjena in je grad razvalina. Tudi za grad je moral nekdo garati. Mislim, da bi g. profesor Smej moral vse podatke, ki mu jih je dala gospa Novak, preveriti in nato o njih pisati. Izkazalo se je, da mu je narostela kup laži. Gospod Kavač, predsednik krajevne skupnosti, in gospod župnik sta svoje že razčistila. Sedaj bi pa še jaz dodala, kako velika laž je, da Skafar plača nekemu v Murski Soboti 1.000 din mesečno. Da bodo lahko bralci teh člankov razsodili, kakšne laži pišejo in širijo nekateri člani zelenih (ki so za čisto okolje in se ne zavedajo, da tudi laži mečejo slabo luč na prekmursko kulturo), bom navedla nekaj podatkov, ki so resnični in vsakemu na vpogled na občini Murska Sobota. Namesto 1.000 din, ki jih tako razpihujejo, je plačal mladi Skafar, lastnik diska, občini Murska Sobota v avgustu 91 vseh prispevkov 92.500 din in v septembru 86.900 din. Mislim, da je to velika razlika od podatka, ki ga je dala gospa Novak in da tudi od tega ima skupnost kakšno korist. Upam, da sem s temi podatki odgovorila gospodu Jožetu Jančarju iz Negove 69. Najbrž bo videl, da Skafar ne gleda samo na svoj žep, kot on sam. Kakor sem zvedela od nekaterih iz Negove, je gospod Jančar sam potreben takih podukov, kot jih daje drugim. Dobro bi bilo, če bi se zaposlil in tako vsaj 1.000 din prispeval skupnosti.

Na koncu bi še dodala, da je lahko mladega človeka očrniti, zelo težko pa je madež oprati. Ni prav, da gospod Smej in gospa Novak vse mlade mečeta v en koš. Med mladimi je mnogo preveč res zelo pokvarjenih, mnogo pa je zelo, zelo pridnih in zato tem mladim delata veliko krivico. Zelela bi, da bi se vsem nepridipravom dokazala njihova pokvarjenost. Mislim tudi, da bi nekateri vaščani morali malo misliti, kaj mladini v Beltincih nudijo, kje se lahko razen gostiln mladina sestaja. Mladi v Beltincih nimajo kino dvorane, kulturnega doma, niti mladinske sobe. Kaj jim potem drugega preostane kot gostilne. Če mladi prihajajo v gostilne, niso za vzgojo na cesti odgovorni gostilničarji.

Marija Škafar
Beltinci, Ravenska 12

MIR Z VAMI GOSPOD GUTMAN!

Nikar se ne strašite svobodne setve duha gospod Gutman! Kdo pa Vam je vtepel v glavo, da naj bi nek »hapening« bil nekaj slabega? Mar tisti pismouki, ki se bojijo izrazov, če ti niso iz njihovega zaplotnega sveta? Vedite, da je bilo dobro tisto, kar ste tam v Filovih pripravili, toda, kako za boga naj se to imenuje, da Vam bo prav!? Sploh pa, česa se midva tukaj grva...

Stefan Smej

Zavarovalna skupnost triglav

Zavarovalnica TRIGLAV d.d. Ljubljana, Območna enota Murska Sobota

objavlja prosto delovno mesto

Zavarovalnega zastopnika za zastop 8—117 Beltinci

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje

— da imajo srednješolsko izobrazbo V. kategorije zahtevnosti. Za objavljeno delovno mesto se sklepa delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj vložijo prošnjo s kratkim življenjepisom in dokaz o izpolnjevanju pogojev ter opisom dosedanjega dela v osmih dneh po objavi na naslov: Zavarovalnica TRIGLAV d.d. Območna enota Murska Sobota, Titova 13. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30-tih dneh po izbiri.

NAJUGODNEJŠE V MESECU OKTOBRU

v trgovini KEGL!

- zabavna elektronika
- železnina
- toplovod—vodovod
- barve-laki-čistila-praški
- bela tehnika

Odprto
od 7. do 19.00
sobota
8. do 13.00

AKCIJSKA PRODAJA

— avtoradio	1.360,00 din
— dvojni kasetofoni	1.990,00 din
— videokasete	128,20 din
— avdiokasete	50,00 din
— mikrofoni	409,60 din
— ročne ure že od	150,00 din
— barvni TV-sprejemniki Gorenje	21.822,80 din
— slušalke že od	280,00 din
— CD-playerji, videorekorderji, orgle, telefoni, budilke, joistiki, fotoaparati, walkmani...	

TRGOVINA KEGL, Mladinska 60, Murska Sobota, tel.: 24-080

Saubermacher & Komunala
Kopališka 2, Murska Sobota
tel. 31-600

SPOROČILO

Cenjenim uporabnikom naših storitev sporočamo:

- Od 1. 10. 1991 imajo upokojenci (povsem upokojensko gospodinjstvo) pri odvozu odpadkov 20% popust. Uveljavite ga lahko pri naši upravi podjetja. Če pa se upokojenci odločijo za vrečke, lahko mesečno prihranijo v povprečju 50 in več odstotkov, odvisno od količine odpadkov.
- Od 10. 10. 1991 bomo prodajali vrečke za »ostale odpadke«, ki jih boste uporabljali takrat, ko se vam jih bo nabralo več, kot jih gre v posodo. Vrečke lahko kupite na upravi podjetja ali pri voznikih naših vozil za hišne smeti.
- Od 28. 10. 1991 do pomladi bomo posode za »ostale odpadke« praznili vsak teden in ne dvakrat mesečno.
- V oktobru in novembru bomo ločeno zbiranje odpadkov uvajali v stanovanjskih blokih v Murski Soboti. Zato prosimo predsednike hišnih svetov, da se oglasijo pri nas.
- S 1. 10. 1991 prehajamo na mesečno zaračunavanje odvoza odpadkov. Račun lahko poravnate na poslovalnici (brez plačila poštnine) ali v našem podjetju. Če se odločite, da plačate plačevali s tekočega računa, vam dajemo 3% popust.

Stranke želimo še enkrat obvestiti, da sta ločeno zbiranje in odvoz odpadkov v občini Murska Sobota obvezna po odloku iz Uradnih objav, Murska Sobota, 10. 1. 1991, št. 1. Vse koristnike naših storitev prosimo, da se s predlogi, vprašanji in željami obrnejo na nas.

pisma, mnenja, stališča

HUDO, DA HUJE NE MORE BITI

Zadnje mesece je najpogostejša beseda, ki jo slišimo ali preberemo — VOJNA. Kako enostavno je spremljati novice o njej, če je oddaljena od tvoje domovine? Sedaj, ko smo jo po mnenju nekaterih preživeli tudi sami in jo že dalj časa spremljamo v sednji Hrvatski, je stanje bolj napeto kot kadarkoli poprej. Človek enostavno ne more verjeti, da je res. No, žal je in to lahko spremljamo dan za dnevom.

Po vseh krutostih, ki se dogajajo na Hrvatskem, v Sloveniji vojne v pravem pomenu besede resnično ni bilo, kar so ocenili že nekateri strokovnjaki. Preživeli smo strah in napetosti, a hudo delitev in uničenja, takšnega kot preživlja hrvaški narod, ne pomnijo niti največji poznavalci vojn na svetu doslej. Hudo je tudi to, ker je to vojna med narodoma nekoč iste države, mi smo to lepše rekli pred časom — med bratskima narodoma. Seveda pa so si bili ti »bratski narodi« že od nekdaj trn v peti. Kar spomnimo se 2. svetovne vojne in izbruha ustašev in četnikov? Priznati moramo, da niso bili ne eni, niti drugi kaj prida dobri. Ali se mora torej situacija ponoviti? Kdo bo poravnal račune porušeni Hrvatski? Vsi, a najmanj verjetno tisti, ki so prizadejali največ gorja.

Ne bom se vmešaval v vojaško taktiko sosedov, a marsikje že ugotavlja-

jo, da je bilo storjenih veliko napak. Ne bom se vmešaval v taktiko agresorja, kajti politika nekdanje Jugoslavije dela napake že vse od Titove smrti naprej in na podlagi tega se je ob padanju gospodarske moči krepila lahko le armada. No, da smo vsi »delničarji« te okupatorske armade. In kaj bo potem, ko bo vsega tega enkrat konec? Čigava bo vojska, čigava bodo materialna sredstva (orožje in oprema). Iz Slovenije na veliko odvažajo vse pametno, kar smo na našem ozemlju imeli (razen pametnih oficirjev) in že sedaj se moramo zavedati, da tega ne bomo videli nikoli več (izgubljeno se ne vrne nobeno). Ostali nam bodo prazni prostori in v vidnem DEMOS-u se bodo verjetno še stekli za vse skupaj, saj že tako in tako drug drugemu gledajo pod prste. No, pa kaj nam mar strankarske zdrave, boste rekli, vendar ne! Tudi politiki grešijo in zaradi njihovih napak potem trpimo mi vsi. Na Hrvatskem drug za drugim menjujejo ministre, ki delajo napake in slabo, pri nas pa se zamenjujejo dobri s slabimi. No, kam nas bo to pripeljalo, bomo videli, a kaj dobrega se nam sigurno ne piše.

Naj se povrnem k Hrvaški in njenim beguncem, brezdomcem, revežem... Vsi smo z njimi, vsi sočustvujemo, sprejemamo jih na svoje domo-

ve. Vendar, kako dolgo?! Hrvatske ne upajo kaj dosti na boljše čase! Kdo pa bi, če miru ni tudi takrat, ko se podpisujejo premirja.

Svet pa vse skupaj spremlja iz varnostne razdalje, sestankuje, stori pa nič konkretnega. Ali res mora biti ne vem koliko žrtve, da bo svet priznal Slovenijo in Hrvaško, ali res moramo izgubiti kulturno zgodovino, po kateri nas pozna ves svet?! K vragu Carington in Evropa, ki se bojita posledic, ker bi morala pomagati narodu, kateri se bori za lastni obstoj.

Nič kaj dosti nismo do pred nekaj dni izvedeli v javnosti o pomoči Slovenije Hrvaški. Da pomagamo 7000 in več beguncem je znano, kako pa je z ostalo konkretno pomočjo RK Slovenije, solidarnostno pomočjo Slovencev, saj vemo, da smo v začetku osemdesetih let solidarnostno pomagali do nedavnega agresorskemu Vietnamu. Samo sočustvovanje je premalo! O tem bi se lahko pogovarjali na skupščinskih shodih in se ob tem zavedali, da mejimo na državo, ki je v vojni in da je resnično upravičen strah vseh nas, da se kaj »zakuha« tudi pri nas (no, Jansa enkrat tako, drugič drugače), saj dogovor o umiku enot JA še vedno velja, vendar se ne izpolnjuje, kot bi se moral. 3500 vojakov in starešin, toliko in toliko mehaznizirani enot z orožjem in strelivom vred, niso mačji kašelj, mar ne. Seve-

da, mi pa raje potujemo po tujini, za pravljamo denar nas vseh in domov prihajamo z ugotovitvami, da nas tu in tam kdo še kar nekam razume, vendar da je za odločilni korak priznanja suverenosti še vseeno prehitro. No, potem pa gospod Peterle še nekajkrat v Ameriko, gospod Rupel pa bo moral počasi celo v Kongo, če je bil že v siromašni sosednji Romuniji, ki že pri sebi ni rešila težav, le kaj jih bo potem pomagala pri drugih?! Kaj hočemo, saj letalski prevozi za enega oz nekaj gospodov ne stane »ne vem koliko«. No, pri tem bi si lahko kar zapeli eno domačo: Kaj nam pa morejo, če smo oblast?! Zanima me samo, kako dolgo še. Za nekatere ne more veljati pregovor, da po dežju posije sonce, ker to enostavno ni mogoče.

Hrvatska trpi in verjetno bo še trpela, seveda po svoje, mi pa po drugi strani zopet po svoje. Verjamem, da bomo s tesnejšim sodelovanjem dosegli željene cilje. Torej smo proti okupatorski vojski, ki se mora čimprej umakniti iz naše domovine, smo proti srbskemu nazadnjaškemu življu, ne samo v Srbiji, ampak tudi proti tistim, ki so pri nas in teh ne manjka (cariniki in drugi državni uslužbenci, ki so v času napada agresorske vojske delovali proti nam Slovincem). Minili so časi, ko smo zaradi bratskih odnosov zaposlovali srbske »dohtarje« z malo več kot osnovnošolsko izobrazbo. Domov z njimi in na njihova delovna mesta naše, sposobne ljudi, da nam vsak čas ne pobegnejo v tujino (no, za gospoda Pučnika nam verjetno ne bo žal, če ho še!). Torej, sosede Hrvatske, držite se. Mi smo z vami! Ne pustite se, saj svet enkrat mora uvideti, kaj se za kaj bori in kdo ima prav.

Bojan Mavčič
Drobnici 21

Na osnovi sklepa časopisno-radijskega sveta Vestnika in Radia Murska Sobota slovenski program na seji 28. junija 1988 si Uredništvo pridržuje pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, sprejeto vsebinsko zasnovano Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objavo posameznega pisma, mnenja ali stališča odkloni, pismo skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij tekstov ne objavljamo. Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino strinja. Prispevki na tej strani niso lektorirani.

Gostinci!

Kupujete novo opremo?

Ugotavljate, da je vaša oprema že načel zob časa?

Zakaj bi po nepotrebnem zapravljali čas in dragocene devize in te aparate uvažali sami? Naše cene so enako ugodne, kot pri tujih prodajalcih! V oktobru še posebej priporočamo nakup aparatov za kuhanje kave firme LaSanMarco.

Pošljite nam izpolnjen kuponček in poslali vam bomo podrobnejšo ponudbo, ali pa nas poiščite v prodajnem salonu na Celovški 149 vsak dan od 8 do 15 ure (telefon 061 554-781).

Gastrema, Celovška 149, Ljubljana

(ime in priimek)

(moj naslov)

(poštna številka)

(kraj)

Zanimajo me naslednji proizvodi:

1. aparati za kuhanje kave	7. sokovniki
2. mešalniki	8. mikrovalovne pečice
3. ledomati	9. grill pečice
4. pomivalni stroji	10. stroji za rezanje zelenjave
5. aparati za stepanje smetane	in pripravo hrane
6. peči za pizze	11. ves program

Prejeto obkrožite ali podčrtajte!

GASTREMA

vodnik
po
gostinski
opremi

Pred startom v SOL

LJUTOMERČANI IN SOBOČANI DOBRO PRIPRAVLJENI

Prihodnjo soboto se začne prvenstvo v slovenski moški odbojarski ligi, kjer sodelujeta pomurski ekipi Emona Commerce Ljutomer in Pomurje Vigros iz Murske Sobotice. Kako sta se pomurska liga pripravila na novo tekmovalno sezono, kako sta zadovoljna z zrebom in kaj pričakujeta od tekmovalja, o tem smo se pogovarjali s trenerjema obeh ekip Tonetom Fickom (Ljutomer) in Ludvikom Janžom (Pomurje).

TONE FICKO — trener Emona Commerce Ljutomer: »Tudi za novo sezono smo se načrtno pripravljali in v celoti uresničili program. Vadili smo na igrišču Partizana v Ljutomeru in telovadnici OS Križevci. Igralci so se zaradi dogovorjenih spodbud zelo dobro udeleževali treningov, zato menim, da bo primeren tudi uspeh. V novo sezono bomo štartali okrepljeni s Škrobarjem in Belcem, ki sta dve leti nastopala za Veržeje. K Veržeju pa je odšel Štraki. Zreham nam je bil naklonjen, saj imamo v prvih treh krogih relativno slabše nasprotnike, kar je izredno pomembno za spodbudo v naslednjih krogih, ko se bomo srečevali z močnejšimi nasprotniki.«

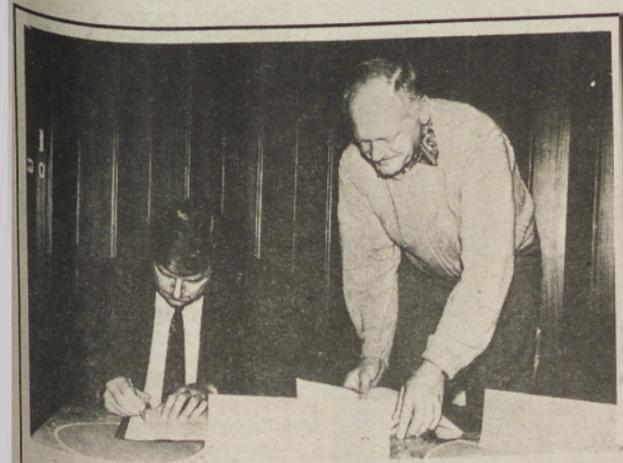
LUDVIK JANŽA — trener Pomurja—Vigrosa: »Tudi nas tarejo finančne težave, zaradi katerih bo vadba v pripravljalnem obdobju na domačih travnikih in telovadnicah. V začetku smo trenirali trikrat tedensko, zadnje tri tedne pa vsak dan. Čeprav smo se zaradi popravila parketa sčili iz telovadnice v telovadnico, sem z delom in prizadevanostjo igralcev zadovoljen. V tem času smo tudi odigrali več prijateljskih tekm, in če sodim po rezultatih, smo dobro pripravljeni. Sicer pa bomo o pripravljenosti igralcev in ekipe lahko sodili že po prvih dveh krogih. Na gostujemo pri Izoli in na Bledu. Zreham nam ni bil najbolj naklonjen, saj igramo v gosteh kar sedem tekem. Pričakujem dobro igro in uspehe v sredini lestvice.«

Feri Maučec

Učeniško Partizan Murska Sobotica

Zaposlili strokovno delavko

Po dogovoru s soboškim izvršnim svetom je Društvo Partizan Murska Sobotica s prvim oktobrom zaposlilo strokovno delavko. Pri tem pa ne gre za dodatna sredstva, temveč bodo v ta namen preusmerili dosedanja sredstva, ki so bila namenjena za hitriška opravila. Društvo pričakuje, da bo nova strokovna moč, prizadevnih amaterskih delavkih, ki jih v društvu ne manjka, prispevala k pestrejšemu in zanimivejšemu programu dela. Poleg tega pa bo delo tudi v celoti nadzorovano. Pripravili so že tudi urnik vadbe, s katerim vabijo vse od najmlajših do najstarejših, hkrati pa tudi sprejemajo sleherno pobudo za nove oblike dela v društvu. Urnik vadbe je naslednji: ponedeljek — metulj (16.00 do 17.00), ml. pionirke (17.00 do 18.00), st. pionirke (18.00 do 19.00), ženska rekreacija (19.00 do 20.00); torek: ritmična gimnastika (15.00 do 16.00), želva (16.00 do 17.00), ml. pionirji (17.00 do 18.00), st. pionirji (18.00 do 19.00), judo (19.00 do 20.00); sreda: karate (15.30 do 17.00), ml. pionirke (17.00 do 18.00), st. pionirke (18.00 do 19.00), ženska (19.30 do 20.00); četrtek: ritmična gimnastika (15.00 do 16.00), ml. pionirke (17.00 do 18.00), st. pionirke (18.00 do 19.00), ženske (19.30 do 20.00); petek: želva (16.00 do 17.00), ml. pionirji (17.00 do 18.00), st. pionirke (18.00 do 19.00); sobota: karate (8.30 do 15.00).

Članska ekipa Pomurja iz Murske Sobotice, ki tekmuje v slovenski odbojarski ligi, je dobila pokrovitelja. V hotelu Diana v Murski Soboti sta direktor Vigrosa Vili Šiftar in predsednik OK Pomurje Jože Sraka podpisala listino o pokroviteljstvu. Tako bodo odslej soboški odbojkarji v slovenski ligi nastopali pod imenom Vigros. Foto: N. Juhnov

V SOBOŠKEM PARKU 250 TEKAČEV IN TEKAČIC

V soboškem parku je bil jesenski kros, ki sta ga pripravila AK Pomurje in Sportna zveza Murska Sobotica. Sodelovalo je okrog 250 tekačev in tekačic iz soboške občine. Rezultati — ml. pionirji A: 1. Kavaš (Bel.), 2. Kučan (OŠ I), 3. Reme (Bel.), ml. pionirke A: 1. Roman (Pros), 2. Celec (Grad), 3. Koper (Bel.), ml. pionirji B: 1. Kučan (Pet.), 2. Virag (Bel.), 3. Godina (Bel.), ml. pionirke B: 1. Mesarič (Bel.), 2. Bence (Rog.), 3. Barbarič (Ruc.), st. pionirji A: 1. Ščančar (Bel.), 2. Golob (Bel.), 3. Benkič (Grad), st. pionirke A: 1. Hajdinjak (Tiš.), 2. Friškič (OŠ II), 3. Sukič (Grad), st. pionirji B: 1. Kolar (SDEŠ), 2. Dervarič (SDEŠ), 3. Tivadar (ZS), ml. mladinci: 1. Lešnjak (TPS), 2. Šemen (Gimn.), 3. Jakšič (Gimn.), ml. mladinci: 1. Seči (SKŠ), 2. Felbar (ZS), 3. Gjerek (Gimn.), ml. mladinci: 1. Gujman (Gimn.), 2. Kerec (TPS), 3. Krpič (Gimn.), st. mladinci: 1. Sraka, 2. Horvat (oba Gimn.), 3. Čmor (SKŠ), st. mladinci: 1. Gjerek (SDEŠ), 2. Gumilar (ZS); člani: 1. Grabar (Pomurje), 2. Kolar, 3. Kodila (oba MS); članice: 1. Banfi, 2. Gujman (oba Pomurje).

PRVO MESTO MARIČEVI

Sabotno društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotice je pripravilo spominski hieropotezni turnir za mladince in mladinke. Med 8 sushisti je zmagala Katarina Marič s 6,5 točke pred Leo Stefanec, 6. in Alešem Oblakom, 4,5 točke. Naslednji turnir bo 11. oktobra ob 17. uri.

SNL

Maribor	10	8	1	1	27:10	17
Izola	11	7	3	1	20:6	17
Naklo	11	7	3	1	20:8	17
Vozila	11	6	3	2	29:10	15
Olimpija	10	5	4	1	18:6	14
MURA	11	5	2	4	20:15	12
Kladivar	10	4	4	2	15:11	12
Ljubljana	10	5	2	3	12:8	12
Rudar (V.)	11	4	4	3	11:8	12
Koper	11	5	2	4	8:11	12
Steklar	10	4	3	3	15:17	11
Zagorje	10	4	2	4	16:11	10
Slovan	10	4	2	4	10:8	10
POTROŠNIK	10	4	2	4	17:24	10
Svoboda	9	3	2	4	14:15	8
Primorje	11	2	2	7	11:23	6
Medvode	11	2	2	7	10:24	6
NAFTA	10	2	1	7	14:23	5
Rudar (T.)	10	2	1	7	8:20	5
Domžale	10	0	4	6	3:16	4
Jadran	11	1	1	9	6:30	3

II. SNL vzhod

Kortan	7	4	3	0	13:6	11
Železničar	7	4	2	1	6:3	10
Djstrica	7	3	2	2	8:6	8
TURNIŠČE	7	3	2	2	10:10	8
Pekre	7	1	5	1	11:7	7
Dravinja	7	2	3	2	11:10	7
Hmezad	7	2	3	2	10:10	7
BLETRANS	7	2	3	2	9:9	7
Kovinar	7	2	3	2	9:10	7
Pohorje	7	1	4	2	9:8	6
Partizan	7	1	4	2	9:11	6
Impol	7	2	3	3	8:10	6
Rače	7	1	3	3	5:8	5
Središče	7	1	1	5	8:17	3

PNL

Rezultati — 7. kolo	
Ižakovci—Črenšovci	4:1
Lipa—Tišina	1:2
Bakovci—Bistrica	3:1
Ljutomer—Dobrovnik	2:1
Rakičan—Rogašovci	2:2
Odranci—Polana	2:1
Bakovci	7 5 1 1 23:9 11
Ižakovci	7 5 1 1 17:9 11
Ljutomer	7 5 0 2 14:11 10
Bistrica	7 4 1 2 17:13 9
Črenšovci	7 4 0 3 16:15 8
Tišina	7 2 3 2 14:15 7
Rogašovci	7 2 3 3 13:13 6
Dobrovnik	7 2 2 3 8:12 6
Lipa	7 2 1 4 9:13 5
Odranci	7 2 1 4 9:18 5
Polana	7 1 1 6 12:16 3
Rakičan	7 1 1 5 7:15 3

I. MNL MS

Rezultati — 7. kolo	
Čarda: Šalovci	2:1
Bratonci: Gančani	0:1
Hodoš: Dokležovje	0:1
Cankova: Serdica	0:1
Filovci: Tromejnik	1:3
Puonci: Grad	3:3
Čarda	7 5 2 0 13:5 12
Gančani	7 4 2 1 12:11 10
Dokležovje	7 4 1 2 19:8 9
Cankova	7 3 3 1 16:10 9
Serdica	7 3 3 1 10:6 9
Bratonci	7 1 5 1 8:7 7
Grad	7 2 3 2 12:12 7
Puonci	7 1 3 3 14:14 5
Hodoš	7 2 1 4 10:15 5
Šalovci	7 2 1 4 12:24 5
Tromejnik	7 1 2 4 13:18 4
Filovci	7 1 0 6 7:16 2

II. MNL MS

Rezultati — 7. kolo	
Prosenjak: Apače	2:0
11 plavih: Tešanovci	1:5
Bogojina: Križevci	2:1
Remet: Pušča	1:0
Vrelec: Romah	2:5
Remet	7 5 2 0 18:5 12
Apače	7 5 0 2 23:12 10
Romah	7 4 3 1 23:12 10
Prosenjak	7 3 2 2 17:13 8
Bogojina	7 3 1 3 12:11 7
Tešanovci	6 3 1 2 18:19 7
Križevci	7 3 0 4 20:16 6
Vrelec	7 3 0 4 10:16 6
11 plavih	7 1 0 6 11:28 2
Pušča	6 0 0 6 5:24 0

I. ONL Lendava

Rezultati — 6. kolo	
Graničar: Nedelica	0:5
Hotiza: Kapca	4:7
Renkovci: Kobilje	0:0
Mladost: Panonija	neod.
Olimpija: Nafta B	1:2
Nedelica	6 4 1 1 17:8 9
Kobilje	5 3 2 0 12:3 8
Renkovci	6 2 4 0 10:4 8
Olimpija	6 4 0 2 11:9 8
Nafta B	6 3 2 0 15:11 8
Hotiza	6 3 1 2 14:13 7
Kapca	6 3 0 3 13:15 6
Mladost	5 0 1 4 8:12 1
Panonija	5 0 1 4 2:12 1
Graničar	5 0 0 5 6:21 0

II. ONL Lendava

Rezultati — 6. kolo	
Petišovci: Žitkovci	2:2
Zvezda: Lakoš	0:5
Mostje prosto	
Lakoš	5 4 1 0 17:3 9
Mostje	4 3 0 1 12:4 6
Mostje	5 2 2 1 14:14 6
Žitkovci	5 1 1 3 7:14 3
Petišovci	5 0 0 5 4:19 0

Slovenska nogometna liga

POMURSKI DERBI DOBILA SOBOŠKA MURA

V enajstem kolu prvenstva v slovenski nogometni ligi je bil v središču zanimanja ljubiteljev nogometa pomurski derbi v Lendavi med soboško Muro in domačo Nafto, saj je pritegnil blizu 1.500 gledalcev. V razburljivem srečanju so zmagovalci Mure s 3:2. Najzaslužnejša za zmago Mure sta vratar Černjavič, ki je ubranil nekaj nevarnih strelcev od blizu, in Kukič, strellec dveh golov. Strelci golov: Kukič 2 in Prekazi za Muro ter Ružič in Car za Nafto. NAFTA: Palatinaš, Pintarič, Drvarič, Graj, Žalik, Lackovič (Vodopija), Ratajec, Šabjan, Ružič (Car), Rob, Dovečer. MURA: Černjavič, Filipan, Vori, Lebar, Posavec, Kokaš (Cifer), Baranja, Vickovič, Prekazi (Cener), Kukič, Šarkež. Tekme med Potrošnikom in ljubljansko Svobodo pa ni bilo, ker gostje zaradi okvare avtobusa niso pravočasno prišli v Beltince. V prihodnjem kolu igra Mura doma s trboveljskim Rudarjem, Nafta gostuje pri Jadranu Lami, Potrošnik pa pri Steklarju.

II. SNL — vzhod

ZMAGA BELTRANSA IN PORAZ TURNIŠČA

V sedmem kolu prvenstva v drugi slovenski nogometni ligi vzhod sta oba pomurska ligaša gostovala in se vrnila z dvema točkama. Beltrans iz Veržeja je v Središču premagal istoimensko moštvo s 3:2. Gole za Beltrans sta dosegla Osterc 2 in Kovachič. Impol pa je v Slovenski Bistrici premagal Turnišče s 3:2. Gol za Turnišče je dal Ternar, eden pa je bil avtogol. V prihodnjem kolu igra Turnišče doma s Partizanom iz Slovenj Gradca, Beltrans pa v Veržeju s Partizanom Hmezadom.

Igrali za lepšo Radgono

V Gornji Radgoni sta bili pretekli teden zanimivi nogometni tekmi pod pokroviteljstvom radgonskega izvršnega sveta, izkupiček pa je namenjen za lepšo Radgono, ki je med vojno utrpela precejšnjo škodo. Najprej so se srečali SUHI in DEBELI. Lažje so po igrišču tekali suhi, ki so zmagali s 4:1. Strelci za zmagovalno moštvo so bili: Kuzmič, Klun, Šalomon in Rožman, za poražene pa je dosegel časten zadetek Majstorovič. Srečanje med reprezentanco veteranov Slovenije in veterani radgonskega Remeta pa se je končalo 0:0. Začetni udarac je opravila članica radgonskega izvršnega sveta Janja Brumen, nekdanji odlični nogometaši Škulj, Oblak, Ameršek, Prosen, Koblencar in drugi pa so pokazali, da še vedno znajo igrati nogomet. Prireditev si je ogledalo okrog 500 ljubiteljev nogometa.

Slovenska super rokometna liga

PREPRIČLJIVA ZMAGA POMURKE

V drugem kolu prvenstva v slovenski super rokometni ligi je Pomurka iz Bakovec v Murski Soboti prepričljivo premagala Preddvor s 26:17. Visoko zmago so si Bakovčani zagotovili v drugem polčasu, ko so posamezno nadigrali goste. Najboljši v ekipi Pomurke je bil Štefan Lovnjak, ki je dal 7 golov, gole za Pomurko pa so dali še: Okreša, Petek in Anton Lovenjak po 4, Meolic 3, Bedekovič in Buzeti po enega. V prihodnjem kolu gostuje Pomurka pri Pivovarni Laško.

SRL — moški

Nezaslužen poraz Kroga

V drugem kolu prvenstva v slovenski rokometni ligi je Krog gostoval pri Radečah Papiju in tesno (21:23) izgubil. Zmagovalci Kroga so bili: Varga 6, Meolic 4, Kolmanko 3, Lukač 3, Šernek 2, Prem, Kolmanko in Legenič po enega. V prihodnjem kolu igra Krog doma s Seširjem iz Škofje Loke.

II. SRL — moški

ZMAGA RAZKRIŽJA

V tretjem kolu prvenstva v drugi republiški moški rokometni ligi je Razkrižje prepričljivo premagalo ekipo Angel Besednjak iz Maribora s 27:14. Radenska iz Gornje Radgone pa je na Ptuj tesno (21:22) izgubila z Dravo. Najboljši strelci pri Radenski: Čajnkar 6, Kramar 5 ter Žalodec in Perša po 3. Mladinec in Polet sta bila prosta. V prihodnjem kolu igrajo: Radenska:Razkrižje in Mladinec:Velenje, Polet pa je prost.

—STRELSTVO—

TIŠINA IN BUKOVEC

SD Elrad iz Gornje Radgone je pripravila v počastitev občinskega praznika tekmovalje v streljanju z zračno puško. Sodelovalo je 44 strelcev oziroma 13 ekip. Zmagovalci je ekipa SD F. Flisar Tišina s 1113 krogi pred prvo ekipo Elrada, 1987, in SD Mesna industrija MS, 1086 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Bukovec s 379 krogi pred Pertocijem, 376, (oba Tišina) in Makarijem (M1), 369 krogov.

Sodelovanje med našimi in madžarskimi športniki se že vrsto let uspešno razvija. To ne pomenja tudi sedaj v času težav, s katerimi se srečujemo pri nas. Zgled takega sodelovanja sta predvsem lendavska občina in Zalska županija. Eno takih srečanj je bilo pred kratkim v Dobrovniku, kjer so gostovali mladinci Egervara in se v prijateljskem srečanju pomerili z domačo mladinsko ekipo. Gostje so zmagali s 6:2, povratno srečanje na Madžarskem pa se je končalo s 3:3. Sicer pa rezultat ni toliko pomemben. Pomembno je, da se mladi srečujejo in spoznavajo ter navezujejo dobre sosedne odnose.

Tekst in foto: F. Bobovec

SSRL — moški

Kolinska	2	2	0	0	55:34	4
Pivovarna	2	2	0	0	54:40	4
Drava	2	2	0	0	54:46	4
POMURKA	2	1	0	1	50:42	2
Velenje	2	1	0	1	49:45	2
Usnjar	2	1	0	1	47:49	2
Sl. Gradec	2	1	0	1	40:43	2
Jadran	2	1	0	1	41:53	2
Ajdovščina	2	0	1	1	40:45	1
Inles Riko	2	0	1	1	35:43	1
Rudar	2	0	0	2	46:46	0
Preddvor	2	0	0	2	40:59	0

SRL — moški

Dobova	2	2	0	0	47:37	4
Grosuplje	2	2	0	0	45:37	4
Izola	2	2	0	0	40:36	4
Pivovarna	2	1	0	1	44:33	2
Črnomelj	2	1	0	1	48:42	2
Krško	2	1	0	1	43:37	2
Sešir	2	1	0	1	45:40	2
Kamnik	2	1	0	1	38:36	2
V. Nedelja	2	1	0	1	34:34	2
Radeče	2	1	0	1	41:43	2
Ormož	2	1	0	1	41:45	2
KROG	2	0	0	2	36:46	0
Dol	2	0	0	2	36:50	0
Mokerc	2	0	0	2	27:49	0

PPRL — moški

Rezultati — 3. kolo	
Videm: Krog	26:25
Ormož: Bakovci	29:22
Radgona prosta	
Ormož	3 3 0 0 84:62 6
Videm	3 2 0 1 70:75 4
Krog	2 1 0 1 52:49 2
Radgona	2 0 0 2 43:53 0
Bakovci	2 0 0 2 43:53 0

PRL — ženske

Rezultat — 3. kolo	
Bistrica: Mladinec	36:14
Bistrica	3 3 0 0 75:39 6
Bakovci	1 1 0 0 14:12 2
Mladinec	2 1 0 1 24:36 2
Radgona	2 0 0 2 23:29 0
Polana	2 0 0 2 14:34 0

Hokej na travi

VODIJO LIPOVCI

V Murski Soboti je bil tretji turnir članov v hokeju na travi za prvenstvo Slovenije. Rezult

Oktober — mesec varstva pred požari

ŠTEVILNE AKTIVNOSTI GASILCEV

Ceprav so gasilci aktivni vse leto, bodisi pri preventivnem delovanju ali gašenju in reševanju, se vsako leto v oktobru, ki je razglašen za mesec varstva pred požari, zvrstijo številne aktivnosti, s katerimi gasilci želijo prikazati

višine, plezanje, reševanje prometnih nesreč).

Skupaj z gasilci iz sosednje avstrijske Stajerske in Gradišanske bodo pripravili vajo POMOČ SOSEDOM. Preverili bodo delovanje radijskih zvez in

svoje znanje in sodobno opremo, hkrati pa opozoriti na številne probleme. Tako bo tudi letos. Iz programa, ki so ga izdelale gasilske zveze v Pomurju, je razvidno, da bodo v mesecu varstva pred požari v vseh osnovnih šolah prikazali vaje z ročnimi aparati in drugimi sredstvi. Vaje bodo organizirali v društvi ter tako preskusili orodje in vodne razmere brez javnih alarmov. Preskusili bodo hidrantno omrežje ter v enem od krajevnih središč prikazali najnovejšo tehniko (skoki z

pregledali pripravljenost gasilskih centrov. Na območju radgonske občine bodo skupaj z enoto iz avstrijske Radgone mobilizirali enote za reševanje iz vode. Organizirali bodo akcijo NAŠ DOM BO LEPŠI, s katero želijo gasilci urediti okolice domov in njihovo notranjost, hkrati pa tudi predstaviti razvoj in tehniko, ki jo imajo v posameznih društvih. Po končanih aktivnostih v mesecu varstva pred požari bodo izdelali analize in ocenili varstvo pred požari v Pomurju. F. Maučec

URADNE OBJAVE

Na podlagi 3. člena Zakona o cenah (Ur. list RS, št. 1/91-1) in 1. člena Odloka o prenosu pristojnosti za določanje cen na izvršne svete skupščin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti (Uradni list RS, št. 2/91-1) je Izvršni svet Skupščine občine M. Sobota na 33. seji dne 1. 10. 1991 sprejel

ODREDBO o določitvi najvišjih cen

1. člen
Cene naslednjih proizvodov in storitev iz 1. člena Odloka o prenosu pristojnosti za določanje cen na izvršne svete skupščin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti (Ur. list RS, št. 2/91-1): osnovne komunalne storitve in stanarine, ki so jih podjetja in druge pravne osebe ter nosilci samostojnega osebnega dela obhikovali v skladu s predpisi in uporabili na tržišču do uveljavitve te odredbe, se s to odredbo določijo kot najvišje.

2. člen
Ne glede na 1. člen te odredbe smejo podjetja in druge pravne osebe ter nosilci samostojnega osebnega dela cene svojih proizvodov in storitev, ki so po predpisih veljale in bile objavljene na tržišču na dan uveljavitve te odredbe, povečati s 1. oktobrom 1991, in sicer:

Cene odvoza smeti za 26,7 % ter znašajo mesečno:	Murska enota	Cena din
BioPag sistem		
Odvoz smeti od blokov	din/m ²	1,30
Odvoz smeti od trgovin, del. org., ustanov, zavodov	din/m ²	2,71
Odvoz smeti od hiš, obrtnikov		
120 l posoda		180,00
240 l posoda		295,00
1100 l posoda		1.230,00

Vreče za ostale odpadke: 50 % cene 120 l posode na mesec.

Stari sistem		
— odvoz smeti od stanovanj	din/m ²	0,82
— odvoz smeti od trgovin	din/m ²	2,71
— odvoz smeti od del. organ., ustanov, zavodov	din/m ²	2,45
— odvoz smeti od obrtnikov	din/m ²	1,90
— odvoz odpadkov s kesoni		
a) s kesoni prostornine 3 m ³	din/m ³	380,00
b) s kesoni prostornine 4 m ³	din/m ³	360,00
c) s kesoni prostornine 5 m ³	din/m ³	332,00
d) s kesoni prostornine 7 in 8 m ³	din/m ³	005,00
— nastavev praznega kesona v M. Soboti (izven M. Sobote se zaračunava nastavev po ceni, ki velja za ustrezen kamion)		149,00
— če je keson v lasti podjetja Komunala so cene višje za 20 %		

Če se komunalne storitve opravljajo izven mest M. Sobota, se le te zaračunavajo po naslednji lestvici:

oddaljenost do 10 km	cena višja za 10 %
oddaljenost do 15 km	cena višja za 20 %
oddaljenost do 20 km	cena višja za 30 %
oddaljenost nad 20 km	cena višja za 50 %

UPOKOJENCI (čisto upokojensko gospodinjstvo) imajo popust 20 %. Krajanji naselja Pučanci imajo popust pri odvozu odpadkov v višini 50 % veljavne cene.

3. člen
Z dnem ko začne veljati ta odredba, neha veljati odredba o določitvi najvišjih cen (Ur. objave št. 16/1991).

4. člen
Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. 10. 1991 dalje.
Številka: 38-4/91-3
Datum: 1. 10. 1991

Predsednik IS:
Ivan OBAL, dipl. oec., l. r.

TEMELJNO SODIŠČE, ENOTA MURSKA SOBOTA

Gost župnišč za 4 leta na hladno

Organi za notranje zadeve Murska Sobota so 10. aprila pripravili 49-letnega Muharema Buliča, taksista iz Zagreba. Utemeljeno so ga osumili storitve kaznivih dejanj velikih tatvin in ga prijavi javnemu tožilstvu. To je pripravilo obtožni predlog in v juliju je obtoženi stopil pred 5-članski senat temeljnega sodišča, enota v Murski Soboti. Zaradi vojne v Sloveniji in dodatnih zasluzanj prič se je sojenje zavleklo. Prejšnji četrtletek pa so izrekli sodbo.

Muharema Buliča so spoznali za krivega storitve velikih tatvin, čeprav je vseskozi trdil, da je nedolžen. Sodišče ga je spoznalo za krivega, zato mu je izreklo 4-letno zaporno kazen, vanjo pa je vštelo čas, prebit v priporu. Pripor mu je zdaj znova podaljšalo do pravnomočnosti sodbe. Pritoži se namreč lahko na višje sodišče v Mariboru. Poleg tega pa bo moral oškodovanim »strankam« povrniti ne le protipravno prisvojen denar v nominalni vrednosti, ampak v realnih zneskih in z obrestmi.

Obsojenec je prodajal tekstilno blago in najraje je obiskoval župnišča. Tako je v Dolenci izrazil odsotnost župnika

V. H. in iz sobe odnesel 7 210 nemških mark, 32 000 avstrijskih šilingov, razno drugo valuto v protivrednosti 4 000 dinarjev, sunil pa je še 35 000 dinarjev. Z župnišča v Ljutomeru je ukradel 1 000 nemških mark in tako oškodoval kaplana M. R. V župnišču v Gornji Radgoni je kaplan I. K. oškodoval za 32 000 avstrijskih šilingov, 600 nemških mark, 110 avstralskih dolarjev in 40 kanadskih dolarjev. Na župnišču na Kuzmi pa si je od matere župnika R. R. »sposodil« 40 000 avstrijskih šilingov, ki jih je sicer čez nekaj dni vrnil. Na sodišču v Murski Soboti so mu sodili tudi za krajo na župnišču v Zgornjih Poljčanah, kjer je oškodo-

val duhovnika, rojenega v Prekmurju, za 1 000 dinarjev. V Pečkah pri Ptujju pa je gospodinj E. G. ukradel očala s pozlačnim okvirjem, vredna tedanjih 2 700 dinarjev.

Sodišče v Murski Soboti je pri izreku kazni upoštevalo, da je Muharem Bulič že bil kaznovan za enako kaznivo dejanje, da je storil v krajšem času več enakih protipravnih dejanj in da je povzročil veliko škodo.

Za očitana in zdaj dokazana kazniva dejanja kazenski zakon Republike Slovenije predvideva najmanj 3-letno zaporno kazen (3. odstavek 166. člena).

S. S.

Vlomilec v banko prijet

V noči z 2. na 3. oktober je 20-letni R. I. vlamjal v prostore Ljubljanske banke, ekspoziure Beltinci, vendar mu podvig ni povsem uspел. Zataknilo se je že pri poskušani vplomu v prostore, kjer je nameščen trezor, saj ni mogel odpreti vrat. Pa tudi alarmna naprava se je vključila, čeprav je odklopil elektriko in je mislil, da bo tiho. Miličniki so hitro posredovali in vlomilca prišli na kraju dejanja. Potem so se ugotovili, da je R. I. osumljen še dveh vlovov, in sicer v slaščiarno in trgovino v Črenšovcih. Ovdili ga bodo javnemu tožilstvu.

Grubeliča niso izročili

Sandi Grubelič, katerega firma Trend je ogoljufala nekaj tisoč navnežev, je še vedno v švicarskih zaporih. Tamkajšnje oblasti ga niso izročile jugoslovanskim, čeprav bi to morale prejšnji četrtletek. Pristojni švicarski organ je zveznemu sekretariatu za pravosodje in upravo sporočil, da je švicarsko višje deželno sodišče sprejelo sklep, da Sandija Grubeliča ni mogoče izročiti, ker je 21. avgusta vložil pritožbo na zvezno švicarsko sodišče; zato so prosili preložitve prihoda jugoslovanskih uradnikov, ki bi zapornika prevzeli in prepeljali v Jugoslavijo. Seveda se zdaj postavlja vprašanje, kako bodo Grubeliča obravnavali zdaj, ko se je Republika Slovenija, katere državljan je, osamosvojila. Zdi se, da organi nekdanje Jugoslavije ne bodo imeli več pravice zahtevati izročitve državljana tuje države, torej Slovenije, ampak bo ta pravica prešla na našo Republiko. Če le-ta ni vmešana v Grubeličeve poslovne odločitve, potem bo prav gotovo napela vse sile, da ga čimprej izroče slovenskim organom. Povsem drugače pa bo, vsaj tako je večkrat slišati, če je res, da Grubelič ni trgoval (beri: okrog prinašal) le ljudi, željnih avtomobilov, ampak naj bi bil tudi posrednik pri nakupu orožja za slovensko obrambo. Potem bo »širšem družbenem interesu«, da ostane tam, kjer je. No, to so le natolcevanja. Ljudje, ki so Grubeličevi firmi vplačali po nekaj tisoč mark prednjima za lisinski nakup avtomobilov, pa se ne morejo in ne morejo sprizniti, da bi težko prislužen denar izgubili, zato bi ga marsikdo, če bi mu Grubelič prišel v roke, linčal.

S. S.

Kdo je vlomilec?

Milčičniki proizvedujejo za neznanecem, ki je v zadnjih dneh storil več tatvin na območju lendavske občine. Obiskal je trgovino Mercator v Lendavi, iz blagajne vzel tisočaka, si naložil nekaj hrane in pijače, sunil pa je še nekaj kozmetike. Vlomil je tudi v bližnjo sosednjo zasebno slaščiarno, se posladkal in pobral (več) dnevni izkupiček 6000 dinarjev. Iz neke zasebne hiše na Bistrici pa je odnesel sesalnik za prah. Je z njim »posesal« sledi?

Ob letošnjem tednu prometne varnosti

Življenje je v vaših rokah

V letošnjem TEDNU PROMETNE VARNOSTI od 7. do 14. oktobra pod geslom ŽIVLJENJE JE V VAŠIH ROKAH so tudi v vseh pomurskih občinah pripravili številne aktivnosti. Vsebinska se predvsem nanaša na varnost otrok in mladoletnikov ter tehnično brezhibnost traktorjev.

Po razpoložljivih podatkih je bilo v zadnjih 12 letih v Sloveniji v prometnih nezgodah 666 mrtvih in 19.659 poškodovanih otrok in mladoletnikov. To pomeni, da smo v prometnih nezgodah izgubili 22 oddelkov otrok in mladoletnikov. Zato je letošnji teden prometne varnosti, ki je hkrati tudi teden otroka, namenjen prav tej pereči problematiki. V koordinaciji svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščinah občin in zavoda za šolstvo, so se dogovorili o nekaterih konkretnih akcijah. Tako so poleg priprave in izvedbe posebnih ur prometne vzgoje v osnovnih in srednjih šolah ter vnašanja vsebine o prometni varnosti v pouk vsak dan v tednu prometne varnosti v vseh pomurskih centrih organizirali v sredo, 9. oktobra, dopoldne DAN VARNIH POTI. Otroci so le-te izkoristili za risanje raznih varnih poti, s katerimi so opozarjali na nevarnosti in žrtve, ki smo jim priča v vsakdanjem življenju. Predstavniki so obiskali predsednike skupščin občin in jim izročili pisna opozorila, kaj je potrebno v njihovi okolici storiti za večjo varnost otrok. Od njih pa so tudi zahtevali odgovor, kaj je bilo narejeno in kaj ne od zadnjega srečanja. V nekaterih občinah,

kot denimo v lendavski, so pripravili okroglo mizo. Na soboškem svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pa so se tudi dogovorili, da bodo v tednu prometne varnosti poskrbeli za razstave literature o prometni varnosti.

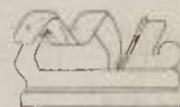
V zadnjih petih letih je v prometnih nezgodah v Sloveniji umrlo 48 voznikov traktorjev, pri delu s traktorji in priključki zunaj cest pa je umrlo 71 traktoristov. Poleg tega je bilo v prometnih nezgodah hujše poškodovanih 239 traktoristov, 72 pa še pri delu. Traktoristi pa so tudi povzročili 586 prometnih nezgod.

Tudi tej problematiki namenjamo v letošnjem tednu prometne varnosti posebno pozornost. Na seji sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v Murski Soboti so se dogovorili, da bo v tednu prometne varnosti napačnega izredni tehnični pregled traktorjev na cestah, v soboto, 10. oktobra, pa bodo v Agroservisu v Murski Soboti tudi organizirali brezplačen tehnični pregled. Prav pa bi bilo, da bi vsi udeleženci v prometu v prihodnje več storili za boljše varnost skozi vse leto, ne le v tednu prometne varnosti.

Feri Maučec

Kraja video snemalnikov

V skladišču Potrošnika na ulici Iva Lole Ribarja v Murski Soboti so proti koncu prejšnjega meseca ugotovili, da so škatle, v katerih bi moralo biti 11 videosnemalnikov, prazne. Zadevo so seveda prijavili policiji in začeli so se s poizvedovalnimi postopki. Storitve dejanja so osumili 27-letnega A. Z. iz Dokležovja. Ta naj bi skladišče dobro poznal, saj je bil v njem pred leti zaposlen. Sum je odpadel, ko so 8 videozapisovalnikov našli pri tistih, katerim je z njimi poravnal dolgove. Zoper A. Z. so odredili pripor, saj obstaja verjetnost, da je iz skladišča odtujil tudi druge predmete oziroma blago.

Tovarna pohištva
MIZARSTVO p.o.
69240 Ljutomer, Ul. Rade Pušenjaka 1

Tovarna pohištva MIZARSTVO p.o. Ljutomer, Rada Pušenjaka 1,

RAZPISUJE

prosto delovno mesto vodja komercialnega sektorja.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— da imajo dokončano visokošolsko ali višješolsko izobrazbo ekonomske, komercialne ali lesne smeri in
— 5 let delovnih izkušenj
— znanje angleškega ali nemškega jezika
Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo na zgornji naslov v roku 8 dni od dneva objave tega razpisa.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po končanem zbiranju prijav.

Metuljček
EKSKLUZIVNA TRGOVINA

Ročno brušen kristal, žensko perilo LISCA, parfumi in kozmetika, posteljnina, prti, DARILA ZA VSAKO PRILOŽNOST

LJUTOMER, Jurčičeva 6 (JURŠEVKA)

Zgodilo se je

Do smrti povzli pešca

Pomurske ceste so spet terjale krvni davek! Prejšnji četrtletek se je zgodila v Sodiščinih huda prometna nesreča, v kateri se je smrtno ponesrečil 74-letni Franc Puhar s Krajne. Tega dne ob 21.30 je šel skozi vas in ob sebi potiskal kolo. Dohitel ga je osebnih avto, s katerim se je peljal R. M. s Petanjec 122; je-ta naj bi vozil z neprimerno hitrostjo, poleg tega pa je tesno prehitel, zato je pešca zadel in zbil po vozišču. Na kraju nesreče je umrl.

Spet otrok pred avtom

V nedeljo se je v Radoslavcih v ljutomerski občini zgodila huda prometna nesreča. V jutranjih urah se je 22-letni M. Z. iz Moravec pri Mali Nedelji peljal z neprimerno hitrostjo po lokalni cesti v Radoslavcih. Pri domačiji številka 11 je nenadoma prišel na cesto 9 letni A. Ž. iz Brezovice pri Ljubljani, ki je bil na obisku v Radoslavcih. Ob trčenju se je otrok hudo poškodoval, saj ga je vozilo podrla.

Traktorist izsiljeval

J. K., star 67 let, iz Velike Polane se je peljal s traktorjem po stranski cesti in izsilil prednost pred osebnim avtom, s katerim se je peljala (po prednosti cesti) 25-letna M. K. Ta je vnela iz Žižkova. Ob trčenju je nastala gmotna škoda za 80.000 dinarjev, hudo pa se je poškodoval 65-letni C. Ž. iz Velike Polane 75, ki so ga po zdravniški pomoči v soboški bolnici prepeljali na zdravljenje na travmatološki oddelek bolnice v Mariboru. Traktorist nima dovoljenja za vožnjo kmetijskega traktorja.

Otrok nenadoma pred avto

Iz Gomilice proti Trnju se je peljala po lokalni cesti osebnim avtom 40-letna P. M. iz Gomilice. Nenadoma pa je pred križiščem z regionalno cesto tekel čez cestišče 5-letni otrok M. M. iz Gomilice. Voznica avtomobila je sicer naglo zavrla, žal pa avto ni mogla pravočasno ustaviti in je otroka podrla. Hudo poškodovanega so ga prepeljali v bolnico.

Trčenje dveh domačinov

Bolj redke so nesreče, ko trčita dva iz istega kraja. Nazadnje se je to zgodilo v Babincih. Mira N. se je peljala z osebnim avtom skozi domači kraj, nenadoma pa je pred njeno vozilo zapeljal motopedist Drago R. Poškodovan se je seveda on, gmotna škoda pa obeh vozilih pa znaša 10.000 dinarjev. Še sreča, da ni kaj hujskega!

PETEK SOBOTA NEDELJA PONEDELJEK TOREK SREDA ČETRTEK

MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Če želite biti dobre volje, morate vsaj natanko ob 4.55 — da se vam v petih minutah radijski sprejemnik dovolj ogreje za vročo jutranjo oddajo MV!) 10.00 Spored RS.

16.00 Jesenski popoldne (16.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi — v živo po telefonu 21 232 in 21 579, 17.00 Poročila, 18.00 21 232), 19.00 Spored RS.

5.00 Prebujajte se z nami! (Med glasbo in prebujevalnimi besedami se lahko predate užitek čestitk in pozdravov — naročajte jih telefonsko!) 10.00 Spored RS.

16.00 Jesensko popoldne (začetek in konec s čestitkami, vnes poročila Murskega vala in londonskega BBC-ja), 19.00 Spored RS.

9.00 Nedeljska kuhinja (9.10 Misel in čas, 9.30 Srečanje na Murskem valu, 10.30 Naj-kmetija — Sršenovi v Verzeju: neposredni prenos z desnega brega Mure), 12.00 Spored in madžarski ščini, 13.00 Panonski odmevi, 13.30 Minute za kmetovalce, 14.00 Poročila, 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

5.00 Prebujajte se z nami! (Madžarskega zvočnega pisma ni več, zato pa se bomo potrudili in vam posredovali čimveč drugih izvirnih informacij — poslušajte tudi druge rubrike ponedeljkovega jutra!) 10.00 Spored RS.

16.00 Jesensko popoldne (16.15 Mali oglasi: telefona 069/21 232 in 21 579, 17.00 Poročila, 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi), 19.00 Spored RS.

5.00 Prebujajte se z nami! (Vivam je ršec samo torkovo prebujanje, je prav to jutro kot naročeno za vas. Torek je. Dobro jutro!) 10.00 Spored RS.

16.00 Jesensko popoldne (16.15 Mali oglasi: telefona 069/21 232 in 21 579, 17.00 Poročila, 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi), 19.00 Spored RS.

5.00 Prebujajte se z nami! (Vivam je ršec samo torkovo prebujanje, je prav to jutro kot naročeno za vas. Torek je. Dobro jutro!) 10.00 Spored RS.

16.00 Jesensko popoldne (16.15 Mali oglasi: telefona 069/21 232 in 21 579, 17.00 Poročila, 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi), 19.00 Spored RS.

5.00 Prebujajte se z nami! (Tih šepetanje avsežgodaj ob dnevu nekdanjega občinskega praznika M. Sobote. Morda pa je še!) 10.00 Spored RS.

16.00 Jesensko popoldne (Tri ure homo skupaj, upamo, da še ne bo potrebno kuriti. Vsekakor pa se zima približuje, ostanite z nami v zapečku. Z MV je prijeteje!). 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

TV SLOVENIJA 1

TV SLOVENIJA 1

TV SLOVENIJA 1

TV SLOVENIJA 1

TV SLOVENIJA 1

TV SLOVENIJA 1

9.00 Klub Klobuk, 10.10 Nancy Wake, avstral. nad. 13.30 Poročila, 14.30 Svet na zaslону 15.00 Sova: Gremo na zabavo Afera Lancaster—Miller 17.00 Tv-dnevnik, 17.05 Tednik, 18.10 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike, 19.00 Pisanica, 19.30 Tv-dnevnik, 19.59 Forum, 20.20 Črn uspen opic, angl. oddaja, 21.15 Nikoli več, angl. nad, 22.10 Tv-dnevnik, 22.35 Sova: Pri Huxtablovih, amer. naniz.; Moody Beach, kanadski film; Drazljivo franc. erotični program.

Drugi program

7.30 Studio Maribor, 19.00 Videomir, 19.30 Tv-dnevnik ZDF, 20.00 Koncert simfonikoj RTV, 21.10 Mozart na turneji, 21.05 SP v športni ritmični gimnastiki, posnetek iz Aten, 23.05 Yutel.

9.00 Angleščina, 9.25 Radovedni Taček, 9.45 Mala čarovnica, 10.00 Dežela cvetličnih lončkov, 10.15 Lonček, kuhaj! 10.25 Alf, 10.50 Zgodbe iz školjke, 11.50 Festival zborovske glasbe narečnega petja, 12.00 Mozart na turneji: Pariz, 13.15 Forum, 13.30 Poročila, 14.10 Druga godba, 14.40 Skrivnostni vrt, amer. film, 16.20 Sova: Pri Huxtablovih, 17.00 Tv-dnevnik, 17.05 Največji glasbeni klov v vseh časih: Victor Borge, 18.30 V kaj drvimo skupaj z Zemljo?, angl. serija, 19.00 Risanka, 19.30 Tv-dnevnik, 19.59 Utrip, 20.20 Žrebanje 3 x 3, 20.35 Krizkrač, 21.50 Na zdravje?, amer. naniz, 22.15 Tv-dnevnik, 22.40 Sova: Afera Lancaster—Miller, avstral. nad.; Zaobljuba molka, ameriški film.

Drugi program

16.00 Videonoč, 19.00 Garfield in prijatelji, risana serija, 19.30 Tv-dnevnik Beograd, 20.15 Filmske uspešnice: Globina, ameriški film, 22.20 Kros Dela, reportaža, 22.40 SP v športni ritmični gimnastiki, 23.40 Yutel.

8.10 Živžav, 9.05 Nevarni zaliv, kanad. nad, 9.35 Umetnost za vsak dan, franc. serija, 10.35 Garfield in prijatelji, risana serija, 11.05 Slovenski muzikantje, 11.35 Obzorja duha, 12.00 Kmetijska oddaja, 12.30 Poročila, 13.40 Tvariete, 14.40 Za težave Bednarski, poljska nadalj, 15.30 Sova: Na zdravje!, Afera Lancaster—Miller, 17.00 Tv-dnevnik, 17.05 Žandar in marsovečki, franc. film, 18.50 Risanka, 19.30 Tv-dnevnik, 19.59 Zrcalo tedna, 20.20 Kugy, tv-nadaljevanka, 21.35 Zdravo, 22.55 Tv-dnevnik, 23.20 Sova: Polna haister, amer. naniz.; Afera Lancaster—Miller, avstral. nad.

Drugi program

15.15 SP v športno ritmični gimnastiki, 19.30 Tv-dnevnik, 20.00 V orlovi deželi, angl. serija, 20.50 Loulou, francoski film, 23.00 Yutel.

9.00 Lutkovna igra, 9.20 Mladinski zbori, 9.50 Utrip, Zrcalo tedna, Mernik, 13.30 Poročila, 15.10 Obzorja duha, 15.30 Sova: Polna haister, Afera Lancaster—Miller, 17.00 Tv-dnevnik, 17.05 Veliki Velikani svetovne književnosti: Chateaubriand, 17.35 Nekoč je bilo... življenje: Srce, 18.05 Lonček kuhaj! 18.20 Alf, 18.45 Železniška postaja, oddaja za otroke, 19.00 Risanka, 19.30 Tv-dnevnik, 20.05 Občutek krivde, angl. nadaljevanka, 21.10 Tuji show, 22.10 Tv-dnevnik, 22.35 Sova: Skupni računi, angl. naniz.; Afera Lancaster—Miller, avstral. nad.; Glasba skozi čas.

Drugi program

17.15 Aerobika, 17.30 Studio Koper, 2. 19.00 Utrinki s koncerta baletne šole, 19.30 Tv-dnevnik Sarajevo, 20.00 Žarišče, 20.30 Žrebanje lota, 20.35 Umetniški večer, 23.00 Yutel.

9.00 Zgobe iz školjke, 9.55 V četret ob 17.30, 10.55 Angleščina, 11.20 Sedma steza, 11.50 Osmi dan, 13.30 Poročila, 14.50 Angleščina, 15.15 Sova: Afera Lancaster—Miller, Nedotakljivi, 17.00 Tv-dnevnik, 17.05 Velikani svetovne književnosti: Chateaubriand, 17.35 Nekoč je bilo... življenje: Srce, 18.05 Lonček kuhaj! 18.20 Alf, 18.45 Železniška postaja, oddaja za otroke, 19.00 Risanka, 19.30 Tv-dnevnik, 20.05 Občutek krivde, angl. nadaljevanka, 21.10 Tuji show, 22.10 Tv-dnevnik, 22.35 Sova: Skupni računi, angl. naniz.; Afera Lancaster—Miller, avstral. nad.; Glasba skozi čas.

Drugi program

17.15 Aerobika, 17.30 Studio Koper, 2. 19.00 Utrinki s koncerta baletne šole, 19.30 Tv-dnevnik Sarajevo, 20.00 Žarišče, 20.30 Žrebanje lota, 20.35 Umetniški večer, 23.00 Yutel.

9.00 Živžav, 9.55 Srečanje ponoči, danska drama, 11.00 Občutek krivde, angl. nadaljevanka, 11.50 Aerobika, 13.30 Poročila, 13.40 Omizje, 15.30 Sova: Skupni računi, Afera Lancaster—Miller, 17.00 Tv-dnevnik, 17.05 Boj za obstanek, 17.35 Domače obrti, nizozem. serija, 17.50 Klub Klobuk, 19.00 Risanka, 19.30 Tv-dnevnik, 20.05 Film tedna: Pod nadzorom tujce, ameriški film, 21.40 Marlboro Music Show, 22.10 Tv-dnevnik, 22.35 Sova: Alf, amer. naniz.; Drzna Lucky, amer. nadaljevanka.

Drugi program

18.15 Aerobika, 18.30 Mostovi, 19.00 Studio Maribor: Poslovna borza, Tv-uleta, 19.30 Tv-dnevnik ORF-a, 20.00 Športna sredo, 21.50 Svet poročila, 23.00 Yutel.

9.00 Moja družina in druge živali, angl. nad, 9.30 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike, 10.20 Velikani svetovne književnosti, 10.50 Nekoč je bilo... življenje: Srce, 11.15 Mostovi, 11.45 Vrtnec, angl. nadaljevanka, 13.30 Poročila, 15.30 Mostovi, 16.00 Sova: Drzna Lucky, amer. nad, 17.00 Tv-dnevnik, 17.05 Alternativni viri energije, angl. serija, 17.35 V četret ob 17.30, 18.40 Nevarni zaliv, kanad. naniz, 19.10 Risanka, 19.30 Tv-dnevnik, 20.05 Nancy Wake, avstral. nadaljevanka, 21.00 Tednik, 22.00 Tv-dnevnik, 22.25 Sova: Gremo na zabavo, amer. naniz.; Drzna Lucky, amer. nad.; Jazz, blues...

Drugi program

17.15 Aerobika, 17.30 Studio Ljubljana, 19.30 Tv-dnevnik RAI, 20.00 Žarišče, 20.30 Klasični dosežki v oblikovanju, angl. serija, 20.55 Mali koncert, 21.00 Večerni gost: Niko Grafenauer in Josip Pavičič, 21.50 Iz slovenske dramatik: Mlada Breda, predstava SNG, 23.15 Yutel.

HTV 1

HTV 1

HTV 1

HTV 1

HTV 1

HTV 1

HTV 1

PROGRAM ZA SVOBODO: 7.00 Poročila, 8.00 Poročila, 9.00 Poročila, 10.00 Poročila, 11.00 Poročila, 12.00 Poročila, 13.00 Poročila, 14.30 Poročila, 16.00 Poročila, 18.00 Poročila, 19.30 TV-dnevnik, 22.45 Poročila, 1.00 Poročila.

PROGRAM ZA SVOBODO: 7.00 Poročila, 8.00 Poročila, 9.00 Poročila, 10.00 Poročila, 11.00 Poročila, 12.00 Poročila, 13.00 Poročila, 14.30 Poročila, 16.00 Poročila, 18.00 Poročila, 19.30 TV-dnevnik, 22.45 Poročila, 1.00 Poročila.

9.45 Poročila, 10.00 Nedeljsko dopolnilo za otroke, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila, 13.05 Serijski film, 13.55 Družinski magazin, 14.25 Nedeljsko popoldne, 18.45 Risana serija, 19.30 Tv-dnevnik, 20.00 Dramski program, 21.35 Znanstvena oddaja, 22.25 Tv-dnevnik, 22.45 Športni pregled, 23.30 Glasbena oddaja, 0.30 Poročila.

9.15 Poročila, 9.20 Otroški program, 10.00 Solski program, 12.00 Poročila, 12.20 Satelitski programi, Staro za novo, 16.45 Poročila, 16.50 Solski program, 17.30 Hrvaška danes, 18.15 Otroški program, 18.45 Dokumentarna oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Tv-dnevnik, 20.00 Domača serija, 20.50 Zunanja politika, 21.20 Tv dnevnik, 21.45 Kinoteka, 23.15 Poročila.

9.15 Poročila, 9.30 Otroška oddaja, 10.00 Solski program, 12.00 Poročila, 12.20 Satelitski program, Staro za novo, 16.45 Poročila, 16.50 Solski program, 17.30 Hrvaška danes, 18.15 Otroška oddaja, 18.45 Znanstveni program, 19.15 Risanka, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Serijski film, 20.55 Žrebanje lota, 21.00 V velikem planu, 22.30 Tv-dnevnik, 22.25 Kino klub Evropa, 0.25 Poročila.

9.00 Čas v sliki, 9.05 Pravica do ljubezni, 9.30 Tuji jeziki, 10.15 Kako ostati zdrav? 10.30 Grad strahov, film, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Čudovita leta, 14.00 Watonovi, 14.45 Jutrišnji mojstri, 15.00 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Veliki jarek, 21.15 70. rojstni dan Yves Montanda, 23.10 Detektiv Puntacavalo.

9.00 Čas v sliki, 9.05 Pravica do ljubezni, 9.30 Tuji jeziki, 10.15 Kako ostati zdrav? 10.30 Grad strahov, film, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Čudovita leta, 14.00 Wichterjevi iz sosesčine, 15.00 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Veliki jarek, 21.15 70. rojstni dan Yves Montanda, 23.10 Detektiv Puntacavalo.

TV AVSTRILIJA 1

TV AVSTRILIJA 1

TV AVSTRILIJA 1

TV AVSTRILIJA 1

TV AVSTRILIJA 1

TV AVSTRILIJA 1

TV AVSTRILIJA 1

9.00 Čas v sliki, 9.05 Pravica do ljubezni, 9.30 Tuji jeziki, 10.15 Kako ostati zdrav? 10.30 Grad strahov, film, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Čudovita leta, 14.00 Watonovi, 14.45 Jutrišnji mojstri, 15.00 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Veliki jarek, 21.15 70. rojstni dan Yves Montanda, 23.10 Detektiv Puntacavalo.

9.00 Čas v sliki, 9.05 Pravica do ljubezni, 9.30 Tuji jeziki, 10.15 Kako ostati zdrav? 10.30 Grad strahov, film, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Čudovita leta, 14.00 Watonovi, 14.45 Jutrišnji mojstri, 15.00 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Veliki jarek, 21.15 70. rojstni dan Yves Montanda, 23.10 Detektiv Puntacavalo.

9.05 Čas v sliki, 9.05 Atom, laž in še kaj, film, 11.00 Tiskovna konferenca, 12.00 Tednik, 12.30 Orientacija, 13.00 Čas v sliki, 13.10 Pravica do ljubezni, 13.35 Tvoje ustnice, tvoje oči, film, 15.25 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Magazin za mlade, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Festa Italiana, 21.50 Libusa, 23.45 Mozartov koledar.

9.00 Čas v sliki, 9.05 Pravica do ljubezni, 10.30 Lopov pride redkokdaj sam, film, 13.00 Čas v sliki, 15.00 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.25 Hunter, 22.15 Posnetek ob blizu, 22.25 Gangster Ho, film.

9.00 Čas v sliki, 9.05 Pravica do ljubezni, 9.30 Tuji jeziki, 10.15 Kako ostati zdrav? 10.30 Grad strahov, film, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Čudovita leta, 14.00 Watonovi, 14.45 Jutrišnji mojstri, 15.00 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Veliki jarek, 21.15 70. rojstni dan Yves Montanda, 23.10 Detektiv Puntacavalo.

9.00 Čas v sliki, 9.05 Pravica do ljubezni, 9.30 Tuji jeziki, 10.15 Kako ostati zdrav? 10.30 Grad strahov, film, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Čudovita leta, 14.00 Watonovi, 14.45 Jutrišnji mojstri, 15.00 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Veliki jarek, 21.15 70. rojstni dan Yves Montanda, 23.10 Detektiv Puntacavalo.

9.00 Čas v sliki, 9.05 Pravica do ljubezni, 9.30 Tuji jeziki, 10.15 Kako ostati zdrav? 10.30 Grad strahov, film, 13.00 Čas v sliki, 13.35 Čudovita leta, 14.00 Wichterjevi iz sosesčine, 15.00 Otroški program, 17.00 Mini Čas v sliki, 17.10 Wurlitzer, 18.00 Čas v sliki, 18.30 Trio s štirimi pestmi, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Veliki jarek, 21.15 70. rojstni dan Yves Montanda, 23.10 Detektiv Puntacavalo.

TV AVSTRILIJA 2

TV AVSTRILIJA 2

TV AVSTRILIJA 2

TV AVSTRILIJA 2

TV AVSTRILIJA 2

TV AVSTRILIJA 2

TV AVSTRILIJA 2

17.45 Kdo me hoče? 18.00 Pravica do ljubezni, 18.30 Avstrija v sliki, 20.15 Maske, film, 22.10 Čas v sliki, 22.40 Komedijski ekspres, 23.05 Pop koncert.

17.45 Kdo me hoče? 18.00 Pravica do ljubezni, 18.30 Avstrija v sliki, 20.15 Maske, film, 22.10 Čas v sliki, 22.40 Komedijski ekspres, 23.05 Pop koncert.

6.45 Vaška TV, 7.30 Za otroke, 11.00 Tv-magister, 13.00 Panorama, 14.00 Za otroke, 14.30 Pometna varnost, 15.00 Operni vodnik, 15.45 Boj proti drogi, 17.55 Proti 2000, 18.25 Za otroke, 18.00 Stanovanjska kultura, 19.30 Dnevnik, teleshop, 20.15 Tajpan, amer. film, 22.20 Šport, 22.50 Randevu, 23.35 Resna glasba, II. program, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Prizma, 10.30 Ne le zelenjava, 11.00 Risanka, 11.45 Šport, 13.55 Risanka, 14.20 Iščanje poti, 14.45 Živali, 15.05 Notranji svet, 15.55 Avto 2, 16.50 Zvezdniki, 18.10 Teleshop, 19.00 Film, 21.25 Šport, 22.30 Film za odrasle.

6.45 Vaška TV, 7.30 Za otroke, 11.00 Tv-magister, 13.00 Panorama, 14.00 Za otroke, 14.30 Pometna varnost, 15.00 Operni vodnik, 15.45 Boj proti drogi, 17.55 Proti 2000, 18.25 Za otroke, 18.00 Stanovanjska kultura, 19.30 Dnevnik, teleshop, 20.15 Tajpan, amer. film, 22.20 Šport, 22.50 Randevu, 23.35 Resna glasba, II. program, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Prizma, 10.30 Ne le zelenjava, 11.00 Risanka, 11.45 Šport, 13.55 Risanka, 14.20 Iščanje poti, 14.45 Živali, 15.05 Notranji svet, 15.55 Avto 2, 16.50 Zvezdniki, 18.10 Teleshop, 19.00 Film, 21.25 Šport, 22.30 Film za odrasle.

6.45 Vaška TV, 7.30 Za otroke, 11.00 Tv-magister, 13.00 Panorama, 14.00 Za otroke, 14.30 Pometna varnost, 15.00 Operni vodnik, 15.45 Boj proti drogi, 17.55 Proti 2000, 18.25 Za otroke, 18.00 Stanovanjska kultura, 19.30 Dnevnik, teleshop, 20.15 Tajpan, amer. film, 22.20 Šport, 22.50 Randevu, 23.35 Resna glasba, II. program, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Prizma, 10.30 Ne le zelenjava, 11.00 Risanka, 11.45 Šport, 13.55 Risanka, 14.20 Iščanje poti, 14.45 Živali, 15.05 Notranji svet, 15.55 Avto 2, 16.50 Zvezdniki, 18.10 Teleshop, 19.00 Film, 21.25 Šport, 22.30 Film za odrasle.

6.45 Vaška TV, 7.30 Za otroke, 11.00 Tv-magister, 13.00 Panorama, 14.00 Za otroke, 14.30 Pometna varnost, 15.00 Operni vodnik, 15.45 Boj proti drogi, 17.55 Proti 2000, 18.25 Za otroke, 18.00 Stanovanjska kultura, 19.30 Dnevnik, teleshop, 20.15 Tajpan, amer. film, 22.20 Šport, 22.50 Randevu, 23.35 Resna glasba, II. program, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Prizma, 10.30 Ne le zelenjava, 11.00 Risanka, 11.45 Šport, 13.55 Risanka, 14.20 Iščanje poti, 14.45 Živali, 15.05 Notranji svet, 15.55 Avto 2, 16.50 Zvezdniki, 18.10 Teleshop, 19.00 Film, 21.25 Šport, 22.30 Film za odrasle.

6.45 Vaška TV, 7.30 Za otroke, 11.00 Tv-magister, 13.00 Panorama, 14.00 Za otroke, 14.30 Pometna varnost, 15.00 Operni vodnik, 15.45 Boj proti drogi, 17.55 Proti 2000, 18.25 Za otroke, 18.00 Stanovanjska kultura, 19.30 Dnevnik, teleshop, 20.15 Tajpan, amer. film, 22.20 Šport, 22.50 Randevu, 23.35 Resna glasba, II. program, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Prizma, 10.30 Ne le zelenjava, 11.00 Risanka, 11.45 Šport, 13.55 Risanka, 14.20 Iščanje poti, 14.45 Živali, 15.05 Notranji svet, 15.55 Avto 2, 16.50 Zvezdniki, 18.10 Teleshop, 19.00 Film, 21.25 Šport, 22.30 Film za odrasle.

TV MADŽARSKA

TV MADŽARSKA

TV MADŽARSKA

TV MADŽARSKA

TV MADŽARSKA

TV MADŽARSKA

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarsko zbiranje, 8.45 Naravno zbiranje, 8.55 Tele video, 9.00 Dallas, 42. del, 15.00 Za cigane, 15.30 Walt Disney, 17.20 Za glavna glasba, 17.50 Dnevnik, 18.00 Okno, 19.30 Dallas, pon, 21.15 Panorama, 22.20 Dnevnik, 22.45 Padre padrone, ital. film, II. program: 6.00 Dobro jutro, 16.35 Filmski program, 17.00 Od pet do šest, 17.45 Za otroke, 18.10 Šport, 19.00 Gosposki svet, madž. film, 20.55 Vitrai, 22.50 Dežela, ital. film.

5.45 Dobro jutro, Madžarsko zbiranje, 8.45 Naravno zbiranje, 8.55 Tele video, 9.00 Dallas, 42. del, 15.00 Za cigane, 15.30 Walt Disney, 17.20 Za glavna glasba, 17.50 Dnevnik, 18.00 Okno, 19.30 Dallas, pon, 21.15 Panorama, 22.20 Dnevnik, 22.45 Padre padrone, ital. film, II. program: 6.00 Dobro jutro, 16.35 Filmski program, 17.00 Od pet do šest, 17.45 Za otroke, 18.10 Šport, 19.00 Gosposki svet, madž. film, 20.55 Vitrai, 22.50 Dežela, ital. film.

5.45 Dobro jutro, 8.30 Kratki film, 15.00 Prenos zasedanja parlamenta, 17.20 Naš ekran, v srbohrvaščini, 17.50 Katoliška kronika, 18.05 Svet denarja, 18.15 Za otroke, 19.30 Dnevnik, teleshop, 20.20 Razderi naredstvo mene, TV-igra, 21.30 Pred deset

»Občina Murska Sobota na podlagi 8. člena Zakona o prometu z nepremičninami (Ur. list SRS, št. 19/76) razpisuje

JAVNO DRAŽBO

a) za prodajo nenaseljene stanovanjske hiše z gospodarskim poslopljem v Vučji Gomili 125 vključno s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem v skupni izmeri 641 m² za izključno cenno 170.773,90 din (z besedo: stosedemdesettisoč sedemstotinsedemdesetdin 90/100) za vse nepremičnine, ki bo dne **28. 10. 1991 ob 9. uri v Vučji Gomili** na kraju samem;

b) za prodajo stanovanjske hiše z gospodarskim poslopljem v Tešanovcih 13 vključno s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem v skupni izmeri 747 m² za izključno cenno 529.228,00 din (z besedo: petstodevetindvajsetisočdvostoosem-indvajsetdin 00/100) za vse nepremičnine, ki bo dne **28. 10. 1991 ob 11. uri v Tešanovcih** na kraju samem.

Splošni pogoji dražbe so:

1. Udeleženci javne dražbe morajo pred pričetkom dražbe plačati varščino v višini 10 % izključne cene, za premoženje pod točko a) 17.000,00 din, za premoženje pod točko b) pa 52.900,00 din. Varščino se nakaže na žiro račun občine Murska Sobota št. 51900-697-45015.
2. Plačilo izdražene cene za zgradbo in zemljišče mora biti izvršeno v 15 dneh od dražbe oz. sklenitve pogodbe.
3. Prevzem predmetne nepremičnine oz. nastop posesti je možen takoj. Možen je tudi ogled po predhodnem dogovoru.

Vse informacije lahko dobite pri premoženjskopравни službi občine Murska Sobota, soba št. 15/II, ali pa na Sekretariatu za družbeno planiranje, družbenoekonomske razvoj in družbene dejavnosti, soba št. 6, pritličje (prvi vhod).«

MOTORNA VOZILA

JUGO 55, letnik 1984, prodam. Bellec, Grajska 20, Murska Sobota. M-3315

ALFO 75, letnik 1987, registrirano do marca 1992, rdeče barve, prevoženih 70.000 km, zelo ohranjeno, prodam za 15.500 DEM. ☎ 81-404. M-3316

RENAULT 4 TL, registrirano do februarja 1992, prodam. ☎ 82-600. M-3317

TAVRIO-ZAZ, nov, ugodno naprodaj. ☎ 60-516, Lastometci 13, G. Radgona, GR-36

LADO RIVO 1500, letnik 1985, ugodno prodam. ☎ 65-597. M-48

FIAT UNO 45, maj 1990, ugodno prodam. ☎ 61-824. M-49

ZASTAVO 101, starejši letnik, in **OPEL ASCONO 1.6 S**, letnik 1985, prodam. ☎ 61-571. M-50

PEUGEOT 504, letnik 1976, ugodno prodam. ☎ 65-323. M-51

TOMOS AVTOMATIC A 3 ML, letnik 1986, prodam. Veberič, Sp. Ivanjci 12. M-52

JUGO 55, letnik 3/89, prodam. ☎ 61-294, dopoldan, in 65-266, popoldan. M-55

JUGO 45, letnik 1989, september, prodam. Pečaroviči 36. M-3613

ZASTAVO 101, letnik 1979, prodam. ☎ 86-114. M-3614

SKODO, letnik 1976, prodam. ☎ 32-830. M-3620

ZASTAVO 750, motor obnovljen, ne-registrirano, prodam. ☎ 24-832. M-3628

ZASTAVO 101, letnik 1984, ugodno prodam. Motvarjeviči 58, ☎ 44-003 ali 44-030. M-3631

ZASTAVO 101 SKALA 55, staro 20 mesecev, prodam. Pozvek, G. Slaveci 66. M-3632

KADETT C, letnik 1979, prevoženih 100.000 km, karoserija generalno obnovljena, prodam. ☎ 57-171. M-3636

TAM 2001, popolnoma obnovljen, s podaljšano kabino, s kesonom, prodam. Ervin Ficko, Mlajinci 36, ☎ 48-193, popoldan. M-3642

LADO RIVO 1300 S, letnik 1986, prodam. Pečaroviči 43 a, ☎ 51-355. M-3647

GOLF, dizel, letnik 1985, prodam. ☎ 51-102, popoldan. M-3652

OSEBNI AVTO DATSUN STANZA 1.6 GL, letnik 1982, dodatno opremljen, prodam. ☎ 21-152. M-3618

ZASTAVO 101, letnik 1978, neregistrirano, vozno, prodam. Franc Kučan, Nas. 14. div. 17, M. Sobota. M-3611

TOMOS COLIBRI, čisto nov, nerabljen, 10 % ceneje. prodam. ☎ 79-284. M-4297

ZASTAVO 101, letnik 1977, obnovljeno, garažirano, 73.000 km, registrirano do avgusta 1992, prodam. Bobovec, Mostje 34 a, ☎ 76-724. M-4291

OPEL REKORD 2.0 S, letnik 1982, prodam. Brezovci 19, ☎ 45-100. M-3678

JUGO 45, letnik 1987, prodam za 4.000 DEM. Štefan Vučko, Srednja Bistrica 17, ☎ 70-320, popoldan. M-4293

JUGO 45, star 5 let, odlično ohranjen, ugodno prodam. ☎ 76-152, po 14. uri. LE-4295

KADETT 1.4 S, letnik 3/1990, črne barve, prodam. ☎ 21-795. M-3657

VW 1300, letnik 1975, prodam. Marjan Kodila, Lendavska 43 a, popoldan. M-3659

ZASTAVO 128, karamboliran sprednji del, prodam. Franc Kojek, Poljska 38, Bakovci, ☎ 43-074. M-3660

ZASTAVO 101 55 GTE, letnik 1984, registrirano do oktobra 1992, prevoženih 45.000 km, prodam. ☎ 89-081, po 16. uri. M-3332

SKODO 105 I, vozno, neregistrirano, ugodno prodam. ☎ 22-272, zvečer. M-MM

OPEL KADETT 1.3 IS, letnik 1986/87, ugodno prodam. ☎ 82-218. M-3328

SUZUKI SWIFT GS, letnik 1990, prodam za 18.000 DEM. ☎ 81-837. M-3326

GOLF JGL, letnik 1981, karamboliran, prodam v celoti ali po delih in **ZASTAVO 101**, letnik 84, in **ZASTAVO 126 P**, letnik 1980, prodam po delih. ☎ 51-258. M-3665

AVTOMATIK, NAJNOVEJŠI TIP, s smerokazi in diski, ugodno prodam. ☎ 22-132. M-3668

GOLF GLD, letnik 79/80, registriran do 10/92, prodam. ☎ 59-039. M-3683

BMW 318, letnik 11/79, prevoženih 130.000 km, sportno opremljen, registriran do 6. 1992, prodam. ☎ 31-900, popoldan. M-3684

ZASTAVO 101 po delih in tovski lok prodam. ☎ 26-341. M-3685

OSEBNI AVTO NISSAN SANNY, prevoženih 60.000 km, prodam. Alojz Mihalič, Beltinci, Mladinska 4 b, ☎ 42-395. M-3689

JUGO 45 AX, letnik 1987, registriran do 6. 1992, prodam. ☎ 26-708. M-3434

JUGO 45, letnik 1983, prodam. ☎ 23-062. M-3680

OPEL KADETT C, letnik 1974, prodam. Štefan Fridrih, Markišavci 27 c, ☎ 25-264. M-3682

GOLF JX dizel, 12/85, prodam. ☎ 46-556. M-3669

RENAULT 4 TL, dobro ohranjen, letnik 1984, prodam. Jožica Grlec, Gorica 63, p. Puconci, ☎ 45-357. M-3672

RENAULT 18 TLJ prodam. Krpic, Staneta Rozmaña 2, M. Sobota, ☎ 24-188. Ma-3676

BMW 324 TD, letnik 1984, prevoženih 93.000 km, kovinsko sive barve, registriran do 5. 1992, cena 20.000 DEM prodam. ☎ 22-690. M-3677

ZIVALI

MLADIČE nemških ovčarjev, samiček, prodam. Odranci, ☎ 70-048, zvečer. M-3615

KRAVO, po izbiri, brejo, kontrola A, prodam. Pozvek, G. Slaveci 66. M-3632

TELICO, brejo 7 mesecev, kontrola A, prodam. Dankovci 20. M-3635

TELICO, visoko brejo, in kravo, visoko brejo, kontrola A, prodam. ☎ 54-094. M-PP

PUJSKE, stare 8 tednov, prodam. Rakičan, Zvezna 15. M-PP

KMETJSKA MEHANIZACIJA

STROJ za ličkanje koruze prodam. Murski Črnci 17, p. Tišina. M-3591

TRAKTOR IMT 533 ugodno prodam. Satahoviči 33. M-3674

KORUZO, 50 arov, z njive prodam. ☎ 87-133. M-3675

PLUG IMT, 12-colni, in trajnogorečo peč prodam. ☎ 86-084. M-3327

CISTERNO CREINA 6000 l in krompir prodam. ☎ 87-144, zvečer. M-3608

LESENO STISKALNICO NA KAMEN, sod 300 l, drobitnik koruze in starejši pohištvu za sobo prodam. Ana Kreslin, G. Bistrica 168 a. M-3622

MLATILNICO MARŠAL, boben 1,3 m, prodam in bočno traktorsko koso kupim. Zenkoviči 84, p. Bodošci, ☎ 49-027. M-3623

ENOREDNI KORUZI KOMBANJ na traktorski pogon prodam. Rogoževci 44. M-3434

ŽITNO SEJALNICO IMT, staro 2 leti, prodam. Černelavci, Gederovska 40. M-3658

POSEST

DVOSOBNO OPREMLJENO STANOVANJE v Murski Soboti dam v najem. ☎ (061) 132-340. M-3646

MLAD VINOGRAD z gradbeno parcelo v Filovcih zelo ugodno prodam. ☎ 45-230. M-3650

PARCELO, 10,4 ara, v Zbigovcih, z nedokončano počitniško hišico, prodam. ☎ 61-256, po 20. uri. M-46

LOKAL, primeren za trgovsko dejavnost v Murski Soboti, vzajem v najem. ☎ 56-025. M-MM

NAJAMEM SOBO v Murski Soboti ali bližnji okolici. ☎ 23-123. M-3679

NJIVO, 77 arov, ob cesti M. Sobota-Krog, prodam. Cankarjevo naselje 1. M-3686

GRADBENO PARCELO v Verzeju prodam. ☎ 87-197. M-3599

STANOVANJE ali sobo s souporabo kuhinje v Ljutomeru oz. Murski Soboti nujno vzame v najem družina s 5-letno hčerko. Naslov v upravi lista pod sifro »PREDPLAČILO«. IN-3321

IŠČEM ENOSOBNO STANOVANJE ali eno sobo v Murski Soboti. Ponudba na upravo lista pod »REDEN PLAČNIK.« M-4288

GARSONJERO ALI ENOSOBNO STANOVANJE IŠČE ZAPOSLEN MOŠKI, NEKADILEC. Informacije po tel.: 21-383, od 7. do 15. ure. M-SZ

V MURSKI SOBOTI prodam dvoipoln sobno stanovanje v bloku, staro 6 let, veliko 64 m² (s centralno, balkonom, južna lega, vseljivo v pol leta). ☎ 24-535, po 19. uri. M-3434

HIŠO, primerno za počitniško hišico, na Kukeču prodam. Sebeborci 93, tel.: 48-149, od 20. do 21. ure. M-3602

NEDOGRAJENO POČITNIŠKO HIŠICO NA VANEČI, elektrika, vodovod, na 10-arski sončni parceli in kombiniran električni štedilnik (2+2) prodam. ☎ 24-634. M-3605

HIŠO dam v najem dobri in verni družini. Brezovci 40, v nedeljo. M. 3607

GOSTILNA

ŽELEZEN IZ BEZNOVEC VABI v soboto, 19. in nedeljo, 20. oktobra, na DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPE. VABIJENI!

70 arov mešanega gozda pri Brezovcih prodam za 5.500 DEM (trd dovolj za eno družino). Sifrar, ☎ 24-652 ali (064) 74-706. M-3609

DVA DIJAKA sprejemajo v ogrevano stanovanje. ☎ (069) 26-738. M-3610

SOBO ali garsonjero v Murski Soboti iščem. ☎ 25-238. M-3617

DVOSOBNO STANOVANJE VZAJEMEM v najem v Gornji Radgoni ali njeni bližnji okolici. ☎ (069) 81-298. M-3626

STAREJŠO HIŠO v Orehovcih dam v najem. M. Dreflak, Panonska 23, Radenci. M-3627

GOZD, mešan, 2 parceli po 70 arov in 2 parceli po 12 arov, primerno za vinograd, počitniško hišico oz. gradbeno parcelo prodam ali zamenjam za traktor od 12 do 18 KM. Janez Kozar, Prosečka vas 44. M-3634

RAZNO

GROZDJE z brajd prodam. Borec 30, p. Tišina. M-3598

KLAVIRSKO HARMONIKO MELODIJA, 96-basno, prodam. viden sek. Mota 52, Ljutomer. IN-3322

GROZDJE (laški in renski, burgundec) prodam. ☎ 24-130, zvečer. M-NE

GROZDJE z brajd (klinton, jabolko) prodam. Janko Babič, Krapje 29, V. Žej, ☎ 82-464. M-3323

VEČJO KOLIČINO LEPEGA GROZDJA prodam. Mara Korodan, Borec 3, Križevci pri Ljutomeru M-3318

VINO z analizo, 700 l, prodam. Dolgovaške Gorice 224 a, po 16. uri. M-4271

1000 l VINSKI SOD ugodno prodam. ☎ (062) 716-063, ves dan. IN-170

JABOLKA, zlati delišes, jonatan, prodam po 20 din za kilogram. Prodaja jabolk bo v soboto 12. in 13. oktobra – Milena Cigan, Odranci, Ribška ☎ (069) 970-173. M-3603

JABOLKA, neskrupljena, ugodno prodam. Bevkova 1, M. Sobota, ☎ 25-537. M-3604

OMARO, 2,70 m, za dnevno sobo, mizico, kavč in dva fotelja ugodno prodam. ☎ 26-557. M-3606

Preključnik Preključujem veljavnost dinarskega depozita, enomesečnega, št. D-4/060-5, pri HKS Panonka Murska Sobota. Franc Kuzma, Puževci 5. M-3601

GROZDJE z brajd, klinton in lašico, ugodno prodam. Tešanovci 11, ☎ 48-206. M-3612

PRIKOLICO ZA AVTO prodam. ☎ 72-033. M-3616

LEPE SADIKE MAČEH prodam po ugodni ceni. Markišavci 36 b, ☎ 26-304. M-3619

GROZDJE, ŠMARNICO, prodam. Filovci 144. M-3630

BELO GROZDJE, ŠMARNICO, no dam. Kobilje 43. M-3637

GROZDJE, ŠMARNICO, klinton, prodam. Milena Cigan, Odranci, Ribška 8, ☎ 70-173, od 20. do 21. ure. M-3640

GROZDJE ali mošt iz sort: laški, renski, rizing, beli burgundec in renski rizing prodam. Prodaja 12. oktobra. Franc Duh, Rožički Vrh 70, p. Vidov ob Ščavnici. M-3643

GROZDJE, beli burgundec, rizing, šipon, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 62-020. M-3644

JESENOVE PLOHE, 5 in 6 cm, naravno sušene, prodam. Jazica Benčak, Murska 11, Krog. M-3645

NESORTIRAN debel in droben krompir ugodno prodam. ☎ 41-533. Bratonci 48. M-3648

GROZDJE ali mošt, laški rizing in šipon, prodam. Stic, Stavelinski Vt 42, ☎ 72-192. M-56

Preključnik Preključujem zaključno sprječevalo za klarske šole, izdano v Rogški Slani na ime Vlado Vrbnjak. Radenci 10, Sp. Ivanjci. M-47

GROZDJE, ŠMARNICO, 400 kg, ugodno prodam. Dezider Klunec, Selo 108. M-3651

OJACEVALEC METEOR 100 W, primeren za klaviature ali kitaro, prodam. Rudolf Potočnik, Vauarci 31. M-3655

TRISED po ugodni ceni in kuhinjski bojler prodam. ☎ 26-084. M-3656

POMIVALNO KORITO, novo, preprogo (tekač), 20 % ceneje, rabljeno sedežno garnituro, neraztegljivo, sklopilna vrata prodam. ☎ 26-344. M-MS

SALONITNE PLOŠČE prodam. Sp. Krapje 63, 69241 Verzej. M-330

GROZDJE z brajd, mesano, 300 kg, prodam. ☎ 87-156, popoldan. M-3325

RDEČE IN BELO GROZDJE (zling) in računalnik Schneider 464 z monitorjem prodam. Gornji Petrovci 91, ☎ 25-110. M-3662

ŠTEDILNIK KAROLEKS, hladilnik Gorenje, vgradni, garnituro tesnila zaganjalnik za tovorni avto 1000 BOSH 918 408-517, prodam po 30 do 40 % ceneje. ☎ 53-011, po 18. uri. M-3662

SKOBEJANO MIZO, poročno, manjšega popravila, kupim. Rogoževci 167, ☎ 47-126. M-3444

KOTEL, za žganjekuho, prodam. ☎ 43-125. M-3663

KORUZO, betonske cevi, premer 100 do 120 cm, dostavam tudi na dom, in grozdje z brajd prodam. ☎ 49-194. M-3664

KORUZO z njive prodam. Alojz Bilič, Lipovci 128, Beltinci. M-3667

GROZDJE z brajd in cirkularno žaganje drv s 7,5 KM motorjem prodam. ☎ 22-033. M-3670

DVE BELI POROČNI OBLEKI prodam. ☎ 41-171. M-3671

POHIŠTVO SPALNICE prodam. ☎ 22-582. M-3687

KLINTON in **JURKO** z brajd. Borec 31 prodam. Karel Borec, Tešanovci 31, ☎ 87-341 ali 21-251. M-3631

GROZDJE (šmarnico) na žico v O-BROVNIŠKIH GORICAH prodam. Dobrovnik 36.

DVOSTEBELNO DVIGALO ZA AVTO, uvoženo, prodam za 5000 DEM. ☎ (062) 714-148. M-MM

GROZDJE, mešano, cepično, z Lendavskih gor, prodam. ☎ 23-242. M-4297

delo

INŠTRUKTORJA ZA MATEMATIKO (gimnazija – jezikovno) za 11. letnik iščemo. ☎ 22-126

DOBER ZASLUŽEK s prodajo pralnih in čistilnih gospodinskih pripravil. Akor dostavo. ☎ (062) 512-560. M-3644

storitve

BRUSIM NOŽE za skobiranje, stroje, kakovostno. Ivana Repeta 21, M. Sobota. M-3601

POPRAVILO TRAJNOZARNI PEČI IN PEČI ZA CENTRALNO KURJAVO! Branko Meška, Rogoževci 74, Beltinci, ☎ 42-508. M-3641

POPRAVIJAM RAZNA oblačila, vnanje posteljine – tudi za doma. nudbe na upravo lista. M-3609

AGROSERVIS p.o. Murska Sobota

69000 Murska Sobota, Kroška c. 58
poštni predal: 41
telefon: (069) 21-630, 21-321
telex: (069) 21-322
telex: 35-219
žiro račun: 51900-601-11849

UGODNA PONUDBA AGROSERVIS-A MURSKA SOBOTA V MESECU OKTOBRU!

Za popravilo vašega traktorja izberite delavnice Agroservis-a. V mesecu oktobru vam dodatno nudimo brezplačen prevoz traktorja na popravilo in domov ter brezplačen prevoz mehanika na vaš dom na relaciji do 40 km.

Obveščamo lastnike vozil: še je čas, da si pred zimo zaščitite vaše vozilo proti rji. Nudimo vam kvalitetno zaščito po sistemu DINITROL. DINITROL sistem imajo samo izbrane delavnice.

Življenjska doba gum na vašem vozilu je v vaših rokah. Odločite se za kontrolne preglede in nastavitve geometrije koles. V Agroservis-u na Kroški 58 vas pričakujemo.

Uprava za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota

RAZPISUJE

prosta delovna mesta

1. Urbanističnega inšpektorja
2. Veterinarskega inšpektorja – za enoto Murska Sobota
3. Veterinarskega inšpektorja – za enoto Ljutomer

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

Pod št. 1 Visoka izobrazba – smer arhitektura, strokovni izpit in 5 let delovnih izkušenj

Pod št. 2 in 3 Visoka izobrazba veterinarske smeri, strokovni izpit in 5 let delovnih izkušenj

Delovno razmerje za razpisano delovno mesto se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa Upravi za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota v Murski Soboti.

K lastnoročno napisani prijavi je potrebno priložiti dokazilo o izpolnjevanju razpisnih pogojev in življenjepis. Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

HITRO, KAKOVOSTNO IN POCENI OPRAVLJAMO:

- vsa zidarska dela
- strojne omete z jeklenimi pocinkanimi vogalniki na vseh ometanih vogalih

ZIDARSTVO
PETER KLEMENČIČ, RENKOVCI 148
tel.: 72-153
MIROSLAV SLAMEK, RENKOVCI 29

JUGOTANIN
SEVNICA JUGOSLAVIJA

JUGOTANIN

kemična industrija, p.o. sevnica

ODKUPUJEMO LES PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo prek:

- območnih gozdnih gospodarstev
- območnih kmetijskih zadrug

Vse informacije dobite pri komercialni službi po telefonu: št. (0608) 81-349 oziroma na naslovu:

JUGOTANIN, Hermanova 1, 68290 SEVNICA.

Plačamo dobro in ceno jamčimo!

VESTNIK – Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Ludvik Kovač (namesnik odgovornega urednika), Renata Bakan-Ficko, Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smeji, Štefan Sobočan, Endre Gontar (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografija), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29. Telefoni: novinarji in odg. urednik 21 383, 21 064 in 25 019, glavna urednica in direktorica 22 403, računovodstvo in tajništvo 21 383 in 21 064M GPS (trženje) 22 403, telefaks 22 419. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za 3. tromesečje 1991 je 300,00 dinarjev, za podjetja 600,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri A-banki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk GZP Mariborski tisk, Maribor. Vestnik je oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.

ELA

Beltinci, Ravenska 27, tel.: 42-151

- LEVIS
- STRECH
- L'OREAL
- CHRISTIAN ROSS

V SPOMIN

12. oktobra bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož in oče

Stanko Rižnar

iz Sp. Krapja

Tam v daljavi,
si res to ti?

V prividu lik tvoj oživi,
a dohitehi mogoče te ni.
Ob spominu nate le oko se orosi.

Vsi tvoji

Zaspal si mirno, tiho,
utrujen od bolečin,
za teboj ostala je praznina,
a v naših srcih bolečina

ZAHVALA

V 84. letu starosti je za vedno utihnilo srce našega dragega moža, očeta, starega očeta, prastarega očeta in brata

Karla Kerčmarja

iz Gornjih Petrovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in vsem, ki ste nam ob teh težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se gospodu duhovniku Viliju Kerčmarju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, larnemu inšpektorju Francu Belcu za besede slovesa ob odprtem grobu, celotnemu cerkvenemu odboru in gasilcem.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Gornji Petrovci, 2. oktober 1991

Žalujoci: žena Terezija, sin Feri z ženo Sidonijo, sin Karol z družino iz Avstralije, vnuk Jazen z družino in vnukiinja Cvetka z družino, sestra Marija z družino in sestra Vilma z družino in drugo sorodstvo.

Zaspal si mirno tiho,
utrujen od bolečin,
za teboj ostala je praznina,
a v naših srcih bolečina.

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

Avgust Mertük

iz Bratonec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ter vsem, ki ste darovali vence, cvetje in za sv. maše, nam pa izrekli sožalje.

Hvala g. duhovnikoma za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku KS za poslovilne besede.

Posebna zahvala tudi kolektivoma DO Rašica, tozda Beltinka ter kirurškemu oddelku bolnišnice Rakičan.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Vsi bomo enkrat zaspali,
v hišo Očetovo šli,
delo za zmeraj končali,
v miru počivali vsi!
(A. M. Slomšek)

ZAHVALA

Zahrbtna, kruta in neusmiljena bolezen nam je iztrgala iz našega okolja dobro ženo, mater, sestro ter babico

Marijo Slekovec

roj. Peterka
iz Grabonoškega Vrha
pri Cerkvjenjaku

Prav vsem, ki ste jo tega lepega, delovnega jesenskega dne pospremili na poslednji poti — najlepša hvala — Bog plačaj.

Še posebej se zahvaljujemo g. Jožetu Lebarju — župniku od Sv. Antona za lep cerkveni pogreb ter vsebinsko bogat nagovor. Najlepša hvala cerkvenim pevcem za lepe odpete poslovilne pesmi. Zahvaljujemo se tudi poverbenemu podjetju Slavka Jančiča iz Lenarta, molivcu rožnega venca ter govorniku KS Cerkvjenjak Zvonku Zorcju ter govorniku dr. Domajnku.

Hvala gasilskemu društvu Cerkvjenjak, da so našo ženo in mater pospremili ter častno položili v njen zadnji, poslednji dom. Hvala tudi zastopnikom KO RK Cerkvjenjak.

Hvala še enkrat prav vsem, vsem darovalcem cvetja, vsem, ki ste po namenih darovali za sv. maše, vsem, ki ste nam izrazili pisno ter ustno sožalje ter kako drugače dokazali, da ste sočustvovali z nami. Vsem najlepša hvala.

Ti pa, draga žena in mati, v miru počivaj v domači zemlji!

Žalujoci: mož Franc, hčerka Tilka z družino, sestra Marta z družino ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po daljši in težki boleznini nas je v 69. letu življenja zapustil naš dragi oče in dedek

Jožef Bence

kmetovalec
iz Gerlinec 71

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo za pomoč sorodnikom, sosedom iz Gerlinec in Turnišča, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga v velikem številu pospremili k večnemu počitku, darovali vence in cvetje, za maše ali druge dobre namene in nam izrekli sožalje.

Hvala g. župnikoma iz Pertoče in Turnišča za pogrebni obred, pevcam iz Pertoče in okletu iz Turnišča za odpete žalostinke, govorniku KS Cankova za besede slovesa ter učencem in sodelavcem OŠ Turnišče in KS Turnišče.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Zapustila dom in svoje drage si,
na tvojem grobu roža le cveti
in grenka solza jo rosi.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, babica, prababica in sestra

Marjeta Serec

iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so darovali vence in šopke, nam izrekli sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvalo izrekamo g. kaplanu Pasičnjaku za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

Slavček milo vsak dan poje,
ker na klopci več te ni,
v tihem grobu nam počivaš,
solzne naše so oči.

ZAHVALA

V 90. letu starosti je za vedno utihnilo srce našega dobrega moža, očeta, starega očeta in dedeka

Franca Benkiča

iz Puževca 35

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence, cvetje in ga pospremili k njegovemu zadnjemu počitku.

Zahvalo izrekamo tudi g. župniku, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem in govorniku za izrečene poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo ga imeli radi

Truplo tvoje zemlja krije,
v hladnem grobu mirno spis,
srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.
Nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker tebe, Jožek, več med nami ni.

ZAHVALA

V 42. letu nas je nepričakovano za vedno zapustil dragi mož, ljubi očka, sin in brat

Jože Koltaj

iz Gornjih Petrovec

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, mu darovali številne vence, šopke in prispevke v dobrodelne namene, nam pa izrekli ustno in pisno sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prezgodnji zadnji poti.

Posebna hvala dr. Kiršnerju, Srečku in Dani, pa tudi Vladu iz Ljubljane za pomoč med njegovo boleznijo.

Iskrena hvala g. duhovniku Viliju Kerčmarju za pogrebni obred, pevcem, kolektivu žage v Mačkovičih, farme nesnic iz Petrovec, učencem 6. b-razreda iz Petrovec, dijakom I. letnika srednje kmetijske šole iz Rakičana, gasilcem domače vasi in sektorja Petrovci, hvala govornikom ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Olga, sin Robi, hčerka Renata, mama, oče, sestra in brata z družinami ter drugo sorodstvo

Minilo žalostno je leto,
zapustil dom in svoje drage si,
na tvojem grobu roža le cveti,
ki grenka solza jo rosi.

V SPOMIN

Boleč in žalosten je spomin na 12. oktober 1990, odkar nas je tragično zapustil naš dragi sin, brat, vnuk in nečak

Robi Škrilec

iz Naselja 14. divizije 65

Velika je praznina v našem domu, bolečina v naših srcih. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu.

Z bolečino v srcih vsi njegovi

Končano tvoje je trpljenje,
verovala v lepše si življenje,
bridka bolečina ostala je pri nas,
oh, kdaj zacelil jo bo čas.

ZAHVALA

30. septembra nas je po kratki in hudi boleznini v 57. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, sestra in teta

Marija Štraus

roj. Matjašec
iz Renkovec

Ob prerani in boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih priskočili na pomoč.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka iz Rakičana, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, g. Ferčaku za poslovilne besede, družini Škafar, delovnim kolektivom Planike, LOGA, A. Zver iz Turnišča ter NK Renkovec za podarjene vence in cvetje ter izrečeno sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v komaj 32. letu starosti tragično zapustil naš dragi sin, brat in vnuk

Marjan Drk

iz Pince — Marofa

Z žalostjo in bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo botrini, sorodnikom, sosedom, sodelavcem, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali cvetje in vence.

Iskrena hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, domačim pevcem ter mladinski organizaciji in NK Gančani za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Globoko žalujoci: mama, oče, brat Janez, teta Marija in drugi sorodniki ter vsi, ki so ga imeli radi

Kje si ljubi mož in oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbel je za nas?
Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

Ne moremo dojeti in se sprizniti s kruto usodo, ko nas je v komaj 62. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari oče in stric

Elemer Ozvatič

iz Berkovec

Iskreno in globoko se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli ustno in pisno sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, posebno sosedom in vaščanom za pomoč v najhujših trenutkih.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala, vsem govornikom ob odprtem grobu, zdravniškemu osebju intenzivne nege na internem oddelku bolnišnice v Rakičanu ter dr. A. Horvatu, dr. Tobijski in dr. Šerugovi.

Hvala gasilcem GD Berkovci in sektorja Prosenjakovci, OGZ Murska Sobota in kolektivu Pletilstva Prosenjakovci.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: žena Irena, sin Slavko z ženo Cvetko, vnuka Dušan in Matilda z možem Janezom ter drugo sorodstvo

V SLOVO

DRAGEMU OPU
VNUK DUŠAN

MOGOČE BO RES. da bo do predsednika prekmurskih in priških občinskih izvršnih svetov morali svojim članom lokalnih vlad razdeliti maskote. Maskote, kakor je znano, vplivajo vzpodbudno na storilnost in počutje. Najizrazitejši je ta vpliv pri majhnih otrocih, ki stiskajo k sebi svoje plišaste medvedke.

Potem bodo soboški izvršniki hodili okrog z miniaturnimi helikopterčki, lendavski z majhnimi lakovnicami obešenimi okrog vratu. Ljutomerski bodo imeli majhne kipece ljutomerskega kasača, radgonski pa si bodo stiskali na prsi majcene mešalce za beton.

RES JE NAMREČ. da je v Soboti pred kratkim znova pristal oblastni helikopter. Ni sicer preverjeno, če so varnostniki republiške vlade v resnici morali od njega tam okrog soboške fazanerije odganjati člane soboškega izvršnega sveta, kakor se pripoveduje. Res pa je, da bodo z maskotami helikopterja lažje pričakali naslednji pristanek zračnega vozila.

RES JE TUDI, da lendavska nova oblast kakšne druge »delovne« zmage, razen tiste, ki sta jo z lakovnico nad Bavčarjem in Janšo priborila Gerič in Jerebič, ni dosegla.

Ljutomerski izvršniki pa bi se ob imenovanju kakšnega novega ravnatelja RES lahko pomagali tako, da bi kateremu izmed konj iz Slavičeve vzreje podelili status občinskega odbornika. Saj je nekaj podobnega nekoč že naredil nek rimski cesar obenem pa ne bi imeli težav kakršne so imeli ob imenovanju ravnatelja Miklošičeve gimnazije v Ljutomeru. Vsakokrat bi lahko imenovali za odbornike toliko konj, kolikor bi jim manjkalo do sklepčnosti.

Miniataurni mešalci za beton bi vnesli med Radgončane nadomestno zadovoljitev. Tako bi gradbena dela lahko dali tistemu ponudniku, ki je RES najprimernejši. Zdaj pa kaže, da bo radgonski izvršni svet izbiral med Slavkom Lenarčičem, podjetjem Raster, Pomgradom in Megradom na osnovi tega, kateri izmed bivših in zdaj novih direktorjev v teh podjetjih je kdaj pri kom izmed izvršnikov dal ceneje poganjati mešalce za beton.

RES JE, da je novinar VESTNIKA Jože Graj pred dobrim tednom odšel iz časopišne hiše in da ga od takrat tam več niso videli. RES JE TUDI, da je Graj izginil neznan kam potem, ko so mu kolegice podarile prgišče dre-na.

Vse drugo so samo ugibanja. Po neki verziji naj bi dren bil afrodisižno sredstvo. Graj pa naj bi darilo vzel kot namig.

RES JE, da so spodnji Boddanci še vedno edino upanje pomurskih politikov.

PRAV TAKO JE RES, da se Drago Šiftar-Carli ne bi mogel v drugo poročiti pred matičarko v Mačkovcih, tudi če bi se hotel. Najprej ne zato, ker jo je on, kot tisti, ki je v soboškem izvršnem svetu zadolžen za javno upravo, prestavil kot matičarko, potem pa ne zato, ker ga ona ne bi hotela. Šiftar ji namreč vztrajno preprečuje, da bi s svojo pritožbo prišla v skupščino.

ZASEDANJE LENDAVSKE SKUPŠČINE V TREH DELIH

V Kremlju je nekoč centralni komite sprejemal celo odločitve o tem, koliko najlonjskih nogavic naj izdela sovjetska industrija. To je ena referenčna točka na 7. točko dnevnega reda vsakega izmed treh zborov lendavske skupščine, ki so vsak zase imeli 9. ločeno sejo: zbor združenega dela jo je opravil 30. septembra, zbor krajevnih skupnosti 3. oktobra, družbenopolitični zbor pa 7. oktobra.

Druga referenčna točka na 7. parafelno točko vseh treh zborov pa je, da so včasih plačevali davek od števila dimnikov. Torej ima zadevna sedma točka, ki se glasi »predlog sklepa o določitvi podjetja, ki opravljata (slovnica pa taka — op. avt.) dimnikarske storitve na območju občine Lendava«, tako značaj državoplane kontinuitete kot žlahtno zgodovinsko patino. S čim vse se ne ukvarjajo dandašnji skupščine?

Sicer pa so vsi trije zbori vse predloge lokalne oblasti sprejeli tako, ka-

kor jih je ta predlagala, samo v zboru krajevnih skupnosti so menili, da komisije »za raziskavo povojnih množičnih pobojev« ni potrebno ustanoviti; ker da je pomembneje ukvarjati se z drugimi problemi.

Tenkočutni delegati so v okrilju 9. točke (predlogi, vprašanja in pobude) sprševali o bolj pomembnih rečeh, hudič je samo, da takšne reči nikoli niso čisto v pristojnosti občinske skupščine. Zanimalo jih je, kako bo z mejo s Hrvaško, kako z Miriščem? Zakaj PTT izklaplja naročnike iz telefonskega omrežja? Zakaj ni še več javnih del? Pa z dežurstvom zdravstvene službe med 22. in 6. uro je nekaj narobe.

Š. Smej

Lendavski IS pomaga Romom

Na torkovi seji lendavskega izvršnega sveta so najprej obravnavali problematiko sanacije divjih odlagališč v občini. Z zadovoljstvom so ugotovili, da so na tem področju storjeni določeni premiki, zlasti še na črešnovskem, polanskem in odranskem območju. Govor je bil tudi o stanovanjski problematiki Romov, ki jih je v lendavski občini nekaj nad 300. Ugotovili so, da se na tem področju pojavljajo pereči problemi, zato jim bo IS skupno z ustreznimi službami pomagala pri obnovi stanovanj in nakupu gradbenega materiala.

Ob obisku delegacije SDP Murska Sobota pri mestni organizaciji SPD Ingolstadt sta obe delegaciji v soboto, 5. 10. 1991, sprejeli

SKUPNO IZJAVA

SDP mesta Ingolstadt in občinska organizacija Stranke demokratične prenove Murska Sobota skupaj pozivata države Evropske skupnosti, da priznajo neodvisnost Slovenije. Prepričani smo, da bi priznanje neodvisnosti prispevalo k ohranitvi miru. Vojško posredovanje za doseganje političnih ciljev odločno odklanjamo. Obe stranki soglašata, da lahko zagotovimo trajen mir v Evropi samo pod pogojem, da ravnanje posameznih držav in države ne bo temeljilo na nacionalizmu, temveč bo postalo spoštovanje človekovih pravic in ustvarjanje socialnih in za vse pravičnih življenjskih razmer skupna osnova političnega dela. Demokratična Evropa brez meja lahko nastane samo s povezovanjem držav, ki zagotavljajo enake pravice tudi etničnim manjšinam.

Ponujamo vam delo!
● **NAJBOLJŠA KOVINSKA POSODA ZA VSE ŽIVLJENJE**

Ste samozavestni, vztrajni in imate smisel za trgovanje, avto in telefon? **Ponujamo vam primerno delo** za območje M. Sobote, Gorjane, Radgone, Radenec, Lendave, Ljutomer, Maribor in drugod

Vabimo vas na informativni sestanek v petek, 11. oktobra, ob 17. uri v hotel Diana v Mursko Soboto. Vse informacije dobite po telefonu: (069) 25-435 in 48-588.

Pridružite se nam!

Pomoč iz Fridberga

Rdeči križ Ljutomer je sprejel že drugo pošiljko zdravil, sanitetnega in prehranbenega materiala od Rdečega križa mesta Fridberg.

Prebivalci Fridberga so v svoji občini organizirali akcijo za pomoč pobratenemu mestu Ljutomer, katere namen je bil pomagati predvsem beguncem iz Hrvaške, ki so v Ljutomeru in ki jih je vsak dan več. Rdeči križ mesta Fridberg se je strinjal s predlogom Rdečega križa Ljutomer, da bi del pošiljke poslali v Zagreb v holnišnico, kjer jim že zmanjkuje najosnovnejšega za življenje, objavili pa so tudi, da bi akcija v Fridbergu potekala še naprej in da bodo storili vse, da bi pomagali lačnim in neobelečnim ljudem na Hrvaškem. Dragica Heric

Restavracija Vikend in Turistično društvo Radenci vabita

v soboto, 12. oktobra, od 10. ure na

PRAZNIK GROZDJA, MOŠTA IN PEČENIH KOSTANJEV!

● Prireditev bo na vrtu restavracije Vikend ● Igral bo ansambel Boutique ● Sodeluje humorist Dodo ● Vrhunec prireditve bo pokop klopotca ● Vstopnine ni

PODJETJE KOMUNALA Murska Sobota

vas vabi

na veliki TREZIN SEJEM, ki bo v torek, dne 15. 10. 1991 na Titovi ulici v M. Soboti.

STAVKA V ZDRAVSTVU

DESETOSEPTEMBRSKA — DESETOOKTOBRSKA

Ali bo napovedana stavka zdravstvenih in socialnih delavcev? Če bo, kako dolgo bo trajala, v kakšni obliki bo, s kakšnim režimom dela v zdravstvenih ustanovah? Dan, dva pred današnjim četrtkom so bila to še retorična vprašanja, ki, upajmo, vsaj danes to več niso.

Stavka je, stavke ni, vseeno pa so zanimive primerjalne vzporednice letošnje stavke z lanskoletno.

Kot se v zdravstvu ponavljajo stari problemi, tako se ponavlja stavka. O reprizi ali ponovitvi govorimo, ker so zahteve, razen v nekaterih dopolnilih, ponovljene. Da vlečemo vzporednico dveh stavk, gre zasluga tudi zdajšnji vladi. Potegnila je namreč enako potezo, kot jo je ob koncu lanskega leta — problemi v zdravstvu namreč izbijajo ob koncu leta, ko zmanjkuje denarja — Sinigojeva vlada. V roke je vzela denar. Dobljena poteza?!

Nekaj denarja so takoj dali na roko, dodatno denarno injekcijo pa je ministrstvo svoji večji obljubilo še do konca leta. Zdravstvu so namreč takoj nakazali 400 milijonov dinarjev predplačila, s tem denarjem pa more le-to svojim upnikom plačati neporavnane račune. Pošteno bo tudi, če zapišemo, da je bilo za zdravstvo letos res odmerjeno mnogo premalo denarja.

Lani je stavka trajala eno uro med malico, tako da mnogi zanjo skoraj vedeli niso. Če stavka danes je, z velikim zborom v Ljubljani, bo zanjo prek medijev zvedelo več ljudi. Revolucije pa

tako lanska desetoseptembrska kot letošnja desetooktobrska ni in ne bo prišla. Revolucije tudi ne more biti, dokler bodo stavlajoči enotni predstavniki delitvi ter razmerjih med plačami, se pa tudi o drugačnih temeljih zdravstva, novih razmerjih, dokler bo dobro delo enako plačano kot slabo in bodo vsi slabi zdravstveni delavci še naprej varno svoje delovno mesto. To naj bi sicer prinesla nova zdravstvena zakonodaja, ki pa nastaja po potljevsko. Da takrat pa bo stavka v zdravstvu lahko samo sredstvo za gašenje denarnih težav z dodatnim denarjem. Letošnja stavka pa ima v primerjavi z lanskoletno svoj odtonek, stavkarje zahteve je namreč podpisalo šest strokatskih združenj, bo zanjo prek medijev zvedelo več ljudi. Revolucije pa Majda Heric

FOTOREPORTAŽA

VLADA BOLJŠA OD NOVINARJEV IN DIREKTORJEV

Na štadionu Mure v Murski Soboti je bila prejšnji četrtek dobrodelna športna prireditev, ki sta jo za v nedavni vojni prizadele Radgončane pripravila Slovenski športni časopis Ekpa in Nogometni klub Mura. V malem nogometu sta se srečali moštvi slovenske vlade in kombinirana ekipa soboških direktorjev in novinarjev Ekipe. Srečanje, ki je bilo pravi spektakl, si je ogledalo okrog 500 gledalcev, dobila pa je ekipa slovenske vlade z 2:0. Strelec obeh zadetkov je bil Hrovatič, okrepitev slovenske vlade. Za slovensko vlado so igrali: Janez Janša, Igor Bavčar, Lojze Peterle, Jelko Kacin, Dušan Šešok, Lojze Janko, Janko Pezelj in Tone Hrovatič. Navzoč je bil tudi edini slovenski general TO Janez Slapar, ki pa se je v pripravah na tekmo poškodoval in je izvedel začetni udarec.

(nj, fm)

Nekdanji predsednik Nogometne zveze Jugoslavije in mednarodni nogometni sodnik dr. Mirko Ilesič iz Ljubljane zamišljen vodi moštvi na igrišče. Zaradi discipliniranosti igralcev je tekmo uspešno pripeljal do kraja.

S svojimi uspešnimi intervencijami na tekmi je navdušil tudi vratar Igor Bavčar, slovenski notranji minister, saj je njegova mreža ostala nedotaknjena. Morda pa mu je pri tem pomagala osvežilna pijača Radenske.

Med ministri slovenske vlade je gledalec z nogometnim znanjem najbolj navdušil Janez Janša, ki se je z žogo lahko sprehajal med nasprotniki. Tako je pokazal, da ni samo dober obrambni minister, temveč tudi dober nogometaš. Na fotografiji uspešno preigra odgovornega urednika slovenskega športnega časopisa Ekpa Matjaža Kranjca.